

ORIZONTURI DIDACTICE (ONLINE)

ARTICOLE DE SPECIALITATE

Coordonatori:

- prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU (Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, Bacău);
- prof. Alexandra BEJAN (Școala Gimnazială Nr.1 Umbrărești, jud. Galați);
- prof. Gianina DUDUIALĂ (Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara);
- prof. Aida-Simona ROTARU (Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, Ialomița);
- prof. înv. primar Persida-Gabriela SASU (Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg. Jiu, Gorj).

Referenți științifici:

- prof. dr. Alina PISTOL (Școala Gimnazială „George Enescu” Moinești, Bacău);
- prof. dr. Mirela DUMITRU-SAVIN (Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza” Constanța).

Colectivul de redacție:

- prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU, înv. Roxana BÎRLEAN, înv. Alexandra-Nicoleta CHELSĂU, prof. înv. primar Mirela – Roxana CIULPAN, prof. înv. primar Maricica-Monica CLEMENTE, prof. înv. preșc. Alina FRÎNCU, prof. înv. preșcolar Dorina-Mihaela GHIȚĂ, prof. înv. primar Mădălina CORNESCU, prof. Cristina IONESCU.

Tehnoredactare: prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU

2022 © pentru prezenta ediție *Editura Educatia Azi*

Site: <https://edituraeducatiaazi.ro/>

Site revista: <https://noiorizonturididactice.wgz.ro/>

Adresa editurii: Suceava, str. Nicolae Iorga, nr. 14

MENTALITATE ÎNCHISĂ VERSUS MENTALITATE DESCHISĂ. CUM SCĂPĂM DE OBICEIUL DE A-I VEDEA PE CEILALȚI CU SUSPICIUNE ȘI NEÎNCREDERE?

prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU
Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău

Mentalitatea și teama de eșec ocupă primul loc în topul celor mai importante obstacole pentru cei care vor să înceapă și să dezvolte o afacere în țara noastră, conform Barometrului Startup-urilor din România realizat de EY România, Impact Hub Bucharest și Startarium. 20% dintre cei care au participat la acest studiu au mărturisit că aceasta e cea mai mare piedică a lor, procent în creștere față de ediția din 2017, când doar 13% credeau acest lucru.

Eșecul este o bună metodă de învățare, dar, în general, românii nu văd lucrurile așa. Prin urmare, ce putem face pentru a privi lucrurile într-un mod mai constructiv? Cum ne putem construi reziliența și, totodată, să privim eșecul mai degrabă ca pe o cale către succes? Cum să scăpăm de această meteahnă impregnată în ADN-ul poporului român?

Ce rol are sistemul de învățământ în instituirea și propagarea fricii de eșec? Ce trebuie să se schimbe în educație (și cea formală, și cea non-formală) ca să ne ajute să ne construim o mentalitate deschisă?

Ce pot face antreprenorii la început de drum și cei care vor să își deschidă o afacere, dar le e teamă de eșec?

Încrederea se manifestă în esență în relații, cu ceilalți și cu noi înșine. Este ingredientul cheie care ne permite să o luăm de la capăt, să încercăm din nou chiar dacă nu am reușit din prima, iar și iar, până când reușim cu noi sau cu ceilalți. Dar ce este încrederea, dacă nu o dimensiune a mentalității și anume, felul în care eu mă raportează și privesc lumea și pe cei de lângă mine?

Pentru a scăpa de acest obicei de a îi vedea pe ceilalți cu suspiciune și neîncredere, mai întâi avem nevoie să încetăm să îl hrănim zi de zi și apoi să reconstruim încrederea și reperatele.

Cum alimentăm azi teama sabotând încrederea? Criticând mai degrabă decât apreciind ceea ce e bun, comparându-ne deseori cu alții, victimizându-ne și cautând justificări în exterior, dând vina pe ceilalți, cheltuind resursele interioare pentru a demonstra și a părea altfel decât suntem, arătându-ne nemulțumirea și foarte puțin aprecierea, luând de-a gata pentru ni se cuvine.

Toate de mai sus vin dintr-o poziționare a noastră cu precădere fie sub sau deasupra celuilalt. Avem o dificultate în a îi accepta și a-i vedea pe ceilalți contând la fel de mult ca noi. În esență, avem o dificultate în a ne privi și accepta pe noi înșine așa cum suntem, ca persoane în devenire și, prin urmare, și pe ceilalți.

Mentalitate deschisă în locul mentalității închise

Ori de câte ori ieșim din acest cerc vicios și ne asumăm responsabilitatea pentru impactul nostru asupra celorlalți, rupem vraja acestui obicei al neîncrederii. Și de fiecare dată când îl vedem pe celălalt ca persoană, când ne pasă și vrem să fim cu adevărat de folos, construim încredere și comunitate. Credința că celălalt contează la fel de mult ca mine are implicații profunde nu doar în viața personală, ci și în cea socială. Colaborarea și lucrul în echipă suferă mult în România și impactul se vede clar în starea societății românești de azi, fragmentată, greu de adunat împreună pentru țeluri comune, comunități locale și naționale care se luptă între ele, fără un sens dincolo de propriile interese.

Chiar și Simona Halep spunea înaintea turneului de la Madrid: „Este adevărat, românii sunt oameni foarte talentați și muncesc din greu. În același timp nu avem mare încredere în forțele proprii și ne gândim mereu la partea negativă. Deseori începem cu „nu”, rareori cu „da”. Așa că încerc să lupt cu asta și am făcut o treabă bună în ultimii ani. Este doar o mentalitate, dacă vom crede mai mult în noi, va fi mai bine”. Sunt cuvintele numărului 1 mondial, la acel moment...

Schimbarea mentalității noastre curente de suspiciune și neîncredere și adoptarea acestei mentalități de “împreună și colaborare” e una din soluțiile sustenabile și transformaționale. Un instrument excepțional pe care îl putem folosi exact în acest sens, rodul a peste 45 de ani de cercetare, este Outward Mindset (Mentalitatea Deschisă, în traducere românească), dezvoltat atât pentru business, cât și în mod special pentru educație de Institutul Arbinger, din SUA, lider global în schimbarea mentalității. Modelul Arbinger ne ajută să identificăm aceste două feluri de mentalitate, aceste două versiuni ale noastre mai bine zis: Outward/ Deschisă și Inward/ Închisă.

Atunci când am o Mentalitate Închisă, celălalt nu contează la fel ca mine, deci nevoile, greutățile, provocările sau obiectivele lui nu contează pentru mine, de fapt nici nu există, nici nu mă gândesc la ele, iar acest lucru mă invită să îl văd pe celălalt ca obiect. E Vehicul dacă mă ajută să îmi ating obiectivele, Obstacol dacă se împotrivesc și Nerelevant, dacă nici nu mă ajută, dar nici nu mă încurcă. Obiectivizarea oamenilor din jurul meu (a copiilor dacă privim educațional, a votanților dacă privim electoral, a angajaților dacă privim corporatist, a familiei dacă privim personal) mă ține separat de ei și îmi poate justifica orice acțiune și comportament, în esență nu unește și nici nu poate stimula creativitatea și succesul comun.

Atunci când am o Mentalitate Deschisă, celălalt contează la fel ca mine, deci nevoile, provocările și obiectivele lui contează, țin cont de ele atunci când îmi urmăresc propriile mele obiective, de fapt îmi transformă obiectivele personale și generează impact pentru NOI și nu doar pentru MINE, celălalt devine pentru mine persoană, OM. În fond, este un concept de mare bun simț și firesc uman și se regăsește în credința fundamentală – “iubește-ți aproapele ca pe tine însuși”.

Azi însă, avem nevoie de instrumente și cercetare ca să ne reîntoarcem la esență și la noi înșine. De aceea, procesul educațional este cel mai important pivot al acestei schimbări de mentalitate. Dacă generațiile noastre de copii vor crește cu o astfel de mentalitate, în care ”a-mi păsa

de ceilalți” și ”a lucra împreună” sunt la loc de cinste, cu siguranță România va fi din ce în ce mai frumoasă.

Educația are un rol important în schimbarea mentalității. Sistemul de educație românesc are rolul determinant în schimbarea acestei mentalități și vedem urmările, în adevărata lor amploare, dincolo de zidurile școlilor. Un copil învață, conform statisticilor PISA, aproximativ 20% din clasă și 80% din orice reprezintă restul: pe coridoare, din jocuri, din familie, de pe stradă, din parc, mall, autobuz, trafic și orice alte experiențe de viață.

Deci, dacă noi ne concentrăm doar pe cei 20% și exclusiv academic, iată ineficiența noastră. De aceea, o Mentalitate Deschisă la profesori poate fi esența schimbării. Profesorii pot influența întreg acest mediu dacă și-ar vedea meseria și vocația în oferirea experiențelor educaționale pentru toți jucătorii educaționali din viața copiilor. Sistemul e mai mult decât Ministerul Educației și lege. Privindu-l în acest fel, îl putem transforma. Un profesor care îi vede pe copii ca pe persoane cu nevoile, durerile, bucuriile lor și care oferă experiențe de învățare care să le dea sens și să cultive măreția din fiecare, va inspira o astfel de mentalitate și la părinți și la colegii din cancelarie și la întreaga comunitate.

Copiii sunt catalizatori de multă energie. Dacă hrănim cu Mentalitate Deschisă și nu cu Mentalitate Închisă, vom schimba cu siguranță mentalitatea în fiecare comunitate din jurul școlilor și deci din întreaga țară. Deci, un singur lucru dacă reușim în educație, putem schimba România: profesori cu o Mentalitate Deschisă, cărora să le pese și să cultive ce-i mai bun în ei.

Antreprenorii și teama de eșec

Oricărui antreprenor îi e teamă de eșec. E normal. Important însă ca pasiunea și dorința de a fi de folos potențialilor clienți să fie mai mare decât teama de eșec. Primul gând pe care îndrăznesc să îl pun în fața celor care doresc să facă antreprenoriat în orice domeniu este acela de a se cunoaște bine pe sine și motivația interioară pentru acest demers. Să își definească misiunea personală și să fie sigur(ă) că ceea ce va face este pe acest drum.

Motivația este benzina care te ține în cursă, te ajută să depășești obstacole, să găsești soluții să nu renunți și să continui să înveți iar și iar. Dacă motivația noastră nu e suficient de puternică și alimentată, frica devine stăpân. Și al doilea ar fi să își aducă cel puțin un om lângă, care să respire aceleași valori și misiune. E mai frumos și mai ușor în echipă.

MODALITĂȚI DE APRECIERE A REZULTATELOR ȘCOLARE

Prof. Ana SZOCS

Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău

Pentru a-i stimula pe elevi la învățătură nu este necesar numai folosirea metodelor de verificare ci și aprecierea efortului depus în obținerea performanțelor școlare. I.T. Radu subliniază faptul că “rezultatele obținute la probele de evaluare dobândesc o semnificație numai în urma aprecierii acestora prin raportarea la anumite criterii” (Radu, 1986, p.40).

În practica școlară, la gimnaziu sunt folosite diferite sisteme de exprimare a aprecierilor asupra rezultatelor școlare: comentarea lor prin laude sau observații critice, precum și prin diverse moduri de notare (numerice, literale, calificative etc.) Oricare ar fi sistemul de notare folosit aceste moduri de expresie a aprecierilor sunt convenționale.

La lecțiile de matematică alături de aprecierea verbală de tipul „bine”, „frumos”, „mă bucur cum ai scris”, „corect”, „bravo”, „inexact” etc. precum și folosirea unor cuvinte și expresii opuse celor de mai sus, când nu suntem mulțumiți de activitatea elevilor se folosește nota școlară de la 10 la 1; nota 5 fiind nota minimă de promovare. Putem arăta că nota școlară este „o unitate de măsură a unui randament, un instrument de selecție a capitalului uman, un criteriu pentru alegerea, promovarea și orientarea profesională a cadrelor”(Radu, 1981, p.23).

Nota măsoară gradul de pregătire al elevilor și asigură reușita spre treptele următoare precum și conduita acestora. Nota exprimă „într-o formă sintetică judecățile de valoare formulate la adresa rezultatelor sau performanțelor obținute”(Cerghit, 1983,p.23).

Notele trebuie să reflecte în mod obiectiv nivelul cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor însușite de elevi.

I.T. Radu arată că notarea școlară „constituie unul din aspectele activității profesorului care generează numeroase probleme și atitudini diferite din partea acestora. De o parte atitudine de subapreciere a rolului și funcției actului de evaluare a rezultatelor școlare, manifestându-se ușurință în folosirea sistemului de notare și de altă parte fetișizarea acestui act considerându-l apt să rezolve ceea ce învățatul trebuie să realizeze prin alte mijloace (cultivarea interesului elevilor pentru studii, a responsabilităților față de îndatoririle școlare, a deprinderilor de a învăța sistematic, disciplinarea lor, etc.) (Radu, 1986, p.40).

Pregătirea temeinică a educatorilor în vederea folosirii corecte a sistemului de notare este foarte importantă deoarece nota școlară are diverse semnificații pentru elevi – de stimulare, de reglare, întărire a muncii acestora când este folosită corect, în mod obiectiv, precum și efectul invers când se folosește fără discernământ, la întâmplare. Ca aprecierea prin note să fie obiectivă educatorul trebuie să țină cont de anumite cerințe. Astfel trebuie să raporteze întotdeauna nota acordată elevului la conținutul programei școlare, la obiectivele propuse de îndeplinit de către elevi.

În teoria și practica notării s-au încetățenit mai multe modele de notare : notarea prin raportare la grup, notarea prin raportare la standarde date și notarea individualizată.

- Modelul notării prin raportare la grup se bazează pe aprecierea făcută prin comparația elevilor între ei sau prin raportarea rezultatelor la un anumit standard de expectanțe. Notele indică astfel măsura realizării obiectivelor programelor școlare, măsură ce ține de competența și aspirația cadrului didactic în a fixa acel „grad de acceptabilitate” sau de „admisibilitate”(Radu, 1981, p.247).
- Notarea prin raportare la standarde fixe se face prin raportarea rezultatelor la referențiali unitare pentru întreaga populație școlară. Pe această bază se pot realiza trieri, ierarhizări, decizii cu un înalt grad de obiectivitate. Acest model are o conotație oarecum impersonală.
- Modelul notării individualizate se caracterizează prin încercarea de raportare a rezultatele obținute de elevi la alte rezultate individuale, realizate de aceeași elevi, în timp. Nota va măsura achiziții educaționale prin raportarea lor la achiziții anterioare. Modalitatea individualizată de notare servește concretizării unor programe de instruire diferențiate. Norma de referință este unică, iar profesorului îi revine sarcina s-o structureze și s-o actualizeze ori de câte ori este nevoie.

Pentru a greși cât mai puțin, educatorii trebuie să stăpânească bine ramura pedagogiei care cercetează sistemul de notare – docimologia. Prin docimologie se înțelege „disciplină de ramură a pedagogiei, care cercetează problemele examinării și notării elevilor (și în general a candidaților la examen și concursuri)” (Dicționar de pedagogie, 1979, p.134).

În lucrarea de pedagogie semnată de George Văideanu sunt prezentate abaterile care se fac de la o notare obiectivă. Astfel, se arată că educatorul să nu se lase influențat în aprecierile elevilor nici de notele obținute la celelalte obiecte de învățământ, nici de disciplina sau frecvența lui sau de alte considerente, cum ar fi subiectivismul.

Să nu se dea note prin care să se evidențieze clasa pe care o conduce profesorul față de alte clase paralele. În notarea elevilor să se îmbine corect exigența cu respectul față de elevi. A fi indulgent în notare sau a manifesta o exigență exagerată influențează în mod negativ pe elevi și sunt duși în eroare atât părinții cât și organele de decizie.

De asemenea, multă atenție în notare când sunt examinați mai mulți elevi cu o pregătire eterogenă. Astfel, uneori elevul care este examinat după un elev mai bun i se poate pune o notă mai mică decât a răspuns și invers.

Pentru ca nota să constituie un stimulent în munca elevului este necesar să i se explice de către profesor de ce a primit nota respectivă (să-i fie prezentat ce a știut și ce nu a știut și ce are de făcut în viitor). La primirea notei de către elev profesorul trebuie sincer să se bucure sau să se întristeze de succesul sau insuccesul acestuia.

Implicarea profesorului în munca elevului crează un climat favorabil activităților ulterioare ale copilului. Examinarea și notarea ritmică a elevilor este o obligație a profesorului.

Aplicând corect sistemul de notare în evaluarea muncii elevilor oră de oră , zi de zi, contribuie la educarea capacității de autoevaluare la aceștia. În acest mod evaluarea învățării devine o întoarcere în toate momentele care duce la o nouă etapă.

Ca efect al autoevaluării elevului, profesorul dobândește confirmarea aprecierii sale în opinia elevilor referitoare la rezultatele măsurate; elevul este transformat din obiect în subiect al acțiunii pedagogice, ca participant la propria formare; dobândește conștiința progreselor înregistrate, a eforturilor ce i se cer pentru atingerea obiectivelor urmărite. Ca urmare

autoaprecierea reprezintă expresia unei activități lăuntrice față de învățatură și devine un mijloc de cultivare a unei atitudini pozitive față de propria activitate.

Autoevaluarea înseamnă un mijloc de formare a elevilor, cât și un rezultat al activității de instruire.

În școală este bine de urmărit realizarea acestei capacități de autoevaluare învățându-i pe elevi cum să se aprecieze. Factorul prin care se favorizează interiorizarea de către elevi a aprecierilor făcute de profesor îl constituie înțelegerea criteriilor de apreciere după care se conduce profesorul.

Notele au și o funcție de control, iar acesta admis, acceptat și interiorizat de elev devine autocontrol, contribuie la formarea și creșterea nivelului de aspirație al elevului, suficiente motive pentru ca autocontrolul și autoaprecierea să devină o preocupare serioasă și constantă a elevilor în activitate școlară, provocată și îndrumată de educatori.

Lumea în care se dezvoltă astăzi copiii noștri este complexă și contradictorie. Problemele acestei realități cer răspunsuri rapide și flexibile adecvate. De aceea, tânăra generație trebuie pregătită nu numai să înțeleagă și să suporte schimbările permanente, ci mai ales să le stăpânească. Copiii de azi vor fi agenții schimbării de mâine și evoluția va depinde de soluțiile lor dinamice și adaptate. Idealul educațional de astăzi îl reprezintă omul care stăpânește schimbarea. Controlul schimbării presupune nu numai adaptarea la realitate, ci și permanenta interogație asupra soluțiilor găsite. Omul viitorului este cel care formulează și adresează întrebări, iar dimensiunea morală constituie o componentă centrală în acest context.

Educația considerată numai ca transmitere de “fapte” culturale – devine o limitare a posibilităților de orientare și susținere a dezvoltării umane; de aceea, aderăm tot mai mult la acceptarea educației ca o “construcție spirituală și mentală permanentă”, centrată pe atitudinea creatoare și unică, proprie fiecărui individ.

Aceste cerințe apar în profilul psiho-moral propus de perioada în care trăim și impuse de perspectiva imediată care nu se mai raportează doar la cantitatea cunoștințelor și deprinderilor realizate, ci, în primul rând, la competențe psihosociale și abilități vitale cum ar fi: luarea de decizii, rezolvarea de probleme, gândirea creativă, gândirea critică, comunicarea efektivă, deprinderi de relații interpersonale, autoapreciere, empatie, stăpânirea emoțiilor, stăpânirea

Pe plan educativ se realizează dezvoltarea gândirii logice, cultivarea calităților acesteia prin exersarea operațiilor sale, dezvoltarea atenției voluntare stabile, a memoriei logice, cultivarea unor trăsături de voință și caracter (perseverență, răbdare, conștiinciozitate, disciplină), cultivarea creativității la elevi, formarea unui limbaj matematic corect și transferarea unor termeni matematici în vocabularul activ al elevilor.

Pe plan practic se urmărește formarea capacității elevilor de a utiliza cunoștințele de matematică în rezolvarea problemelor care le pune viața de toate zilele, de a întrebuița aceste cunoștințe în cazuri noi, de a contribui în mod creator la soluționarea laturilor matematice ale problemelor care se ivesc.

Evaluarea procesului de învățământ reprezintă o acțiune managerială proprie sistemelor socio-umane, care solicită raportarea rezultatelor obținute într-o anumită activitate, la un ansamblu de criterii specifice domeniului în vederea luării unei decizii optime.

Problema evaluării rezultatelor și progreselor obținute de elevi la matematică este subordonată preocupărilor generale de evaluare a eficienței procesului de învățare – predare,

constituind obiect de studiu al didacticii. Conceptul de evaluare particularizat la obiectul matematică păstrează caracteristicile evaluării generale, dar implică note specifice.

Actul de evaluare la matematică urmărește să măsoare și să aprecieze progresul elevilor în materie de cunoștințe, priceperi și deprinderi matematice, ca rezultate ale procesului de instruire, precum și aspectele educative ale activității școlare la matematică, materializate în atitudinile și comportamentul elevilor.

Bibliografie:

1. Cerghit, I. și colaboratorii, (1986), Pedagogie școlară didactică, E.D.P., București;
2. Dicționarul de pedagogie, (1979), E.D.P., București;
3. Radu, I., T., (1981), Teorie și practică în evaluarea învățământului, E.D.P., București;
4. Radu, I. și colaboratorii, (1986), Sinteze pe teme de didactică modernă, Tribuna școlii, București.

IMPORTANȚA MIȘCĂRII ÎN VIAȚA NOASTRĂ

Prof. Eugen-Cristian COMĂNESCU

Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău

Minte sănătoasă într-un corp sănătos!

Cu siguranță ați auzit acest dicton aparinând latinilor: „Mens sana in corpore sano!”,

A face mișcare înseamnă un mod de viață sănătos pe lângă o alimentație sănătoasă și o igienă adecvată. Grecii din antichitate sunt cunoscuți pentru jocurile sportive pe care le organizau și care astăzi sunt cunoscute sub denumirea de Jocurile Olimpice. De ce oare, tocmai din acele vremuri, se promova mișcarea, sportul? Pentru că, în special bărbații, aveau nevoie să fie puternici, sănătoși, viguroși, pregătiți să facă față în războaie. Grecia avea nevoie de populație sănătoasă.

Și noi avem nevoie să fim sănătoși, să facem față nu unor războaie, ci unor maladii la care un organism cu „defecte”, nu ar fi imun. Promovarea sportului în rândul copiilor este esențială. Copiii care sunt talentați și iubesc un anumit sport pot face chiar performanță, iar cei care suferă de anumite afecțiuni nu trebuie dați la o parte. Aceștia din urmă trebuie îndrumați către sporturi ce nu îi solicită foarte mult fizic. În programul unui copil trebuie să își facă loc și mișcarea, esențială pentru dezvoltarea lui fizică.

În programa școlară, numărul orelor de educație fizică este de două ore (clasele 0-VIII) și ajunge la o singură oră (clasele VIII-XII) exact atunci când beneficiarul nostru, elevul, trece printr-o multitudine de transformări pe toate planurile. Din luna martie, odată cu închiderea școlilor din cauza pandemiei, desfășurarea unei ore de educație fizică online nu și-a realizat obiectivele propuse, elevii de multe ori nu aveau motivație, pentru că lipsea întrecerea, competiția, interacțiunea cu colegii.

Din spatele ecranului, ora arată complet diferit, deoarece profesorul planifica ora astfel încât trebuia să evite săriturile (deranșa vecinul), mișcările care puteau duce la accidentarea elevului (cine îi acorda primul ajutor?) și corectarea unui elev nu prea era posibilă.

Dar, unul dintre obiectivele generale ale educației fizice, pe lângă favorizarea proceselor de creștere armonioasă și de dezvoltare fizică este formarea obisnuinței de a practica exerciții fizice în mod independent. Asta înseamnă conștientizarea elevului de a-și face un program zilnic, în care mișcarea să aibe un loc aparte.

Activitatea fizică influențează în mod semnificativ și evident starea de spirit, motivația, concentrarea. Copiii se descurcă mai bine la școală, au parte de experiențe sociale valoroase și învață să se integreze. Sportul și mișcarea modifică, în mod real, formula chimică a creierului, cu un impact direct asupra stării de spirit și a perspectivei de ansamblu asupra vieții. În plus, activitatea fizică oferă o modalitate pozitivă, sănătoasă de a reduce anxietatea și tensiunea psihologică fiind astfel copilul -în mod indirect- de multe afecțiuni datorate unui stil de viață defectuos. De asemenea, sportul stimulează transportul de oxigen și nutrienți către țesuturi, ajutând totodată sistemul cardiovascular să funcționeze mai eficient. Iar când inima și plămânii funcționează la capacitate maximă, copilul are mai multă energie să se bucure de o nouă zi.

Mișcarea sau exercitiile fizice, practicate în mod regulat, au efect asupra nivelului de serotonină din creier (neurotransmițătorul responsabil cu somnul, trezirea, apetitul și starea de spirit). Copiii resimt aceste efecte, având o dispoziție și stare de spirit pozitivă. La fel, sportul eliberează endorfine, care funcționează ca tranchilizanți naturali asupra creierului. Nu mai vorbim de stimularea încrederii în sine, care evoluează pe măsură ce copilul respectă un program de exerciții, căpătând abilități sporite. În plus mișcarea întărește musculatura și crește rezistența și imunitatea organismului și implicit, pe cea a psihicului. Copilul învață să depășească obstacolele și necazurile cu aceeași perseverență și disciplină pe care le are în practicarea unui sport.

Sportul ne ajută să fim mai sociabili și mai motivați. Voința de a face mișcare și de a trăi mai sănătos se va regăsi și în deciziile și acțiunile noastre zilnice dar și în stima de sine, iar socializarea presupusă de majoritatea activităților fizice ne va ajuta să ne integrăm mai ușor în colectivitate.

Spuneam că pe lângă mișcarea important este să avem și alimentație echilibrată și o igienă a corpului adecvată. Multe sfaturi, dar câte acțiuni de punere în practică? E foarte simplu să urmăm aceste sfaturi. Să mănânci echilibrat înseamnă să mănânci atât cât trebuie, nu prea puțin astfel încât să simți foame și nu prea mult încât să simți că nu te mai poți ridica de la masă. Igiena corporală este un subiect important. Apa și săpunul sunt sfinte. Curățenia e ca o carte de vizită a personalității. De asemenea, trebuie să înțelegem că medicii, în general sunt prietenii noștri. Ei ne dau sfaturi prețioase despre cum să ne menținem sănătoși. Nu trebuie să ocolim un cabinet stomatologic, un cabinet oftalmologic, trebuie să efectuăm examene medicale de rutină pentru a preveni mai degrabă, decât pentru a trata diferite afecțiuni.

Deviza fiecăruia ar trebui să fie: „Vreau să trăiesc sănătos!”, pentru că în felul acesta ne dăm importanță nouă înșine, dar și celor la a căror sănătate ținem.

„Ai grijă de corpul tău! Este locul în care vei trăi toată viața!”

MODALITĂȚI DE DEZVOLTARE ȘI ACTIVIZARE A VOCABULARULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

prof. înv. primar Ioana – Maria DASCĂLUL
Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău

Procesul instructiv – educativ este descris de specialiști ca fiind o activitate complexă ce implică resurse umane și materiale deosebite, metodologia ocupând poziția centrală.

Pentru formarea și dezvoltarea copilului, limbajul are o importanță deosebită. Limbajul este în același timp și un mijloc de comunicare și un mijloc de cunoaștere. Prin limbaj copilul comunică, prin diferite forme, cu cei din jur, își prezintă gândurile, formulează întrebări, construiește răspunsuri, își manifestă sentimentele. Cu cât limbajul este mai bogat, mai bine structurat, cu atât capacitatea de a dezvolta și a participa la sistemul de interacțiuni sociale, respectiv disponibilitățile sale de a se integra într-un nou sistem de relații va fi mai mare.

Formarea la copii a unei conduite verbale eficiente constă în:

- dezvoltarea și îmbogățirea vocabularului;
- învățarea corectă a cuvintelor ;
- formarea deprinderii de verbalizare a experienței proprii;
- dezvoltarea capacității de a relata unele întâmplări în legătură cu evenimente trăite;
- cultivarea deprinderilor de folosire corectă a limbii;
- de exprimare în propoziții corecte gramatical;
- cultivarea aptitudinilor de a vorbi frumos;
- de a folosi expresii, construcții lingvistice originale, nuanțate.

Sarcinile multiple ale dezvoltării exprimării elevilor trebuie realizate la toate obiectele și în toate situațiile în care învățătorul are posibilitatea de a-i influența pe elevi în direcția aceasta. Iată de ce, în vederea dezvoltării limbajului elevilor exemplul învățătorului este poate cel mai important. Acest exemplu este atât de puternic, se exercită cu atâta autoritate încât elevul i se supune și-l urmează în ciuda unor influențe lingvistice negative care se pot exercita asupra lui de către mediul în care trăiește. În acest sens, învățătorul trebuie să găsească cele mai adecvate mijloace pentru a le forma tuturor copiilor capacitatea de comunicare integrală. Lecțiile care se desfășoară pe baza de dialog sunt superioare celor dominate de expunere cel puțin de la un anumit nivel de dezvoltare.

Acumularea și îmbogățirea vocabularului, perfecționarea aspectului gramatical, maturizarea capacității de autocontrol imprimă vorbirii elevului un caracter ce îl apropie de vorbirea adultului.

Expresiile literare și figurile de stil devin o predilecție, copilul începe să simtă nevoia lecturii îndelungate și independente, să culeagă termenii și expresiile alese, să construiască fraze, să creeze jocuri de cuvinte.

Pentru a forma limbajul calitativ al vocabularului nu este important numărul de cuvinte nou învățate, ci numărul de cuvinte cu mare frecvență în vorbirea curentă și mai ales cele din fondul principal lexical al limbii.

Învățătorul trebuie să ajungă cu elevii la sfârșitul ciclului primar, în așa stadiu încât ei să utilizeze cu ușurință un vocabular îngrijit și bogat, să vorbească limba română corect, concis și plastic.

Dacă în etapa abecedară și postabecedară achiziționarea cuvintelor noi se face prin recunoaștere vizuală, prin repetare, ilustrații, deci auditiv și vizual, în etapa clasei a II-a se pot utiliza situații lingvistice variate iar în clasele a III-a și a IV-a accentul ar trebui pus pe două tehnici avantajoase: indicațiile date de context, utilizarea dicționarului.

Modalități care stau la dispoziția învățătorilor:

1. Explicația directă

Folosind această modalitate, după citirea textului, elevii sunt întrebați dacă au descoperit cuvinte necunoscute, neînțelese. Ei sunt tentați la început să spună că le cunosc pe toate. În acest caz se verifică dacă într-adevăr cunosc înțelesul cuvintelor mai noi.

O atenție deosebită se acordă însușirii cuvintelor care fac parte din vocabularul fundamental. Pentru înțelegerea sensului cuvintelor se folosesc următoarele procedee: prezentarea obiectului denumit de cuvânt, prezentarea desenului care reprezintă cuvântul respectiv, explicarea cuvintelor prin desen la tablă, explicarea cuvintelor prin mimica feței și prin gesticulări.

2. Sinonimele sunt cuvinte cu formă diferită, dar cu înțeles asemănător. Ele măresc potențialul expresiv al limbii, capacitatea de precizare și exactitatea sensului, contribuie în mare măsură la dezvoltarea vocabularului elevilor. De aceea, elevii sunt îndrumați să observe că unele cuvinte se pot înlocui cu altele cu același sens.

3. Comparație sau opoziție cu un cuvânt familiar elevului. Aici se pot folosi antonimele care duc de asemeni la îmbogățirea vocabularului și care sunt cuvinte cu înțeles opus.

4. Figurile de stil

Limbajul artistic care dă expresie unor stări de mare tensiune sufletească, face apel la sensurile figurate ale cuvintelor, la diferite figuri de stil, la procedee artistice variate, pe care elevii ciclului primar nu numai că le ocolesc pentru o presupusă inaccesibilitate a lor, dar le caută și, deseori, chiar le creează și le folosesc apoi în exprimarea lor curentă. Astfel, fără a le defini și a le denumi, în analizele textelor de citire învățătorul are posibilitatea să evidențieze valorile cognitive și mai ales afective a unor figuri de stil, precum și sensul figurat al unor expresii, al unor cuvinte altfel cunoscute de către elevi în contexte obișnuite.

Elevii din ciclul primar, în special cei din clasele a III-a și a IV-a pot recepta și înțelege valorile artistice ale epitetelor care, cum se știe scot în evidență însușirea unui obiect sau unei acțiuni.

În aceeași manieră, fără nici un fel de dificultate, elevii pot fi conduși să înțeleagă și să folosească în exprimarea lor curentă comparația, metafora și personificarea. Elementele simple de analiză stilistică ce pot fi realizate nu constituie un scop în sine. Pe de altă parte, ele ajută elevii să înțeleagă mai bine mesajul unor lecții în special sensul figurat al unor cuvinte sau expresii care încorporează în conținutul lor un mare potențial cognitiv și, mai ales, educativ-afectiv.

5. Ritmul și rima prezintă valențe formative deosebite. Școlarul mic memorează, cu ușurință și cu plăcere poeziile dar are tendința de a memora mecanic. Pentru a evita aceasta elevii trebuie să înțeleagă conținutul poeziei, mesajul real al versurilor, al cuvintelor și al expresiilor metaforice. Învățătorul are sarcina să le explice astfel de cuvinte și expresii și să le ceară să redea conținutul poeziei.

6. Elevii află că anumite cuvinte sunt folosite pentru a simboliza ceva. Acestea se

numesc cuvinte simbol.

Exemplu: câinele-fidelitatea; porumbelul este simbol al păcii etc.

7. O altă modalitate de activizare a vocabularului este caracterizarea personajelor.

Deprinderea de a sesiza însușirile specifice, trăsăturile de caracter ale unor personaje, alegerea cuvintelor și expresiilor care într-o formă plastică relatează aceste trăsături este un procedeu folosit încă din clasa a II-a.

8. O atenție deosebită se acordă și folosirii corecte a accentului. Copiii observă din greșelile lor că, la unele cuvinte, dacă nu se respectă accentul, sensul lor se schimbă.

Exemplu: vesela

Pentru a evita confuziile se cere explicarea înțelesului fiecărui cuvânt și atunci elevii își dau seama de diferența dintre ele.

9. Compunerea cuvintelor cu ajutorul prefixelor și sufixelor este un alt procedeu folosit pentru îmbogățirea vocabularului.

10. Familia de cuvinte contribuie și ea la dezvoltarea vorbirii copiilor. Astfel, plecând de la un cuvânt pot alcătui alte cuvinte noi asemănătoare ca formă.

Strategia de utilizare a dicționarului

Utilizarea dicționarului nu este ușoară pentru că întrerupe citirea textului, fragmentează continuitatea operațiilor implicate. Există însă câteva tehnici pe care elevii trebuie să le cunoască atunci când consultă un dicționar cum ar fi: tehnici de localizare (se învață citirea în dicționar după ordinea alfabetică, după cuvântul cheie, după abreviere), tehnici de pronunțare (relația grafem-fonem), tehnici de cuprindere (desprinderea sensului utilizând definiții simple, tipice) etc.

O dată obișnuit să lucreze cu dicționarul, elevul va ști și va fi preocupat permanent să-și îmbogățească vocabularul, să caute sensurile cuvintelor pe care nu le cunoaște, să se exprime corect și îngrijit.

Activizarea vocabularului la lecțiile de citire, se desfășoară pe parcursul întregii lecții în mod deosebit cu prilejul analizei textului pe diferite unități.

Lectura în afara clasei servește la îmbogățirea și aprofundarea cunoștințelor, la formarea unui vocabular bogat, nuanțat. Lecturile trebuie recomandate de învățător și verificate pentru a vedea dacă elevii le-au citit, au înțeles sensul corect al cuvintelor, au înțeles mesajul transmis de povestitorul lor.

FOLOSIREA MIJLOACELOR MODERNE ÎN PREDAREA ONLINE

Prof. Alexandra BEJAN

Școala Gimnazială Nr.1 Umbrărești, jud. Galați

Începând cu 11 martie 2020, ca urmare a deciziei Ministerului Educației și Cercetării de a suspenda cursurile față-în-față, sistemul de învățământ se reorientează către practici noi de comunicare și de cooperare prin care să asigure continuitatea învățării și funcționarea organizațională. Măsurile instituite prin starea de urgență ne relevă maniere diferite, câteodată inedite, de a fi și a acționa. Adulți și copii deopotrivă sunt în situația de a descoperi noi moduri de conectare socială și de continuare a activităților profesionale, sociale, culturale și de petrecere a timpului liber; în acest sens, utilizarea noilor tehnologii a luat o amploare de neimaginat în urmă cu câteva luni. Toate aceste elemente au, cu siguranță, o zonă de evoluție și dezvoltare socială importantă, dar faptul că totul s-a întâmplat brusc „peste noapte” a pus societatea în fața unei provocări de o magnitudine pe care nu am mai întâlnit-o până în prezent.

Activitatea cadrelor didactice

Tehnologia digitala a facilitat în bună măsură continuarea unor activități didactice la distanță, în perioada suspendării cursurilor. Cu toate acestea, o parte din activitatea didactică uzuală (față-în-față) nu se poate face online/ la distanță, având astfel un impact negativ asupra învățării temeinice. Profesorii semnalează disfuncții în ceea ce privește următoarele activități de suport pentru învățare: comunicare autentică și relaționare umană, sprijin personalizat pentru elevii cu nevoi speciale de învățare.

Platformele educaționale online, platformele de streaming, în general, facilitează comunicarea în timp real între profesor și cursanții săi. Cu toate acestea, comunicarea în acest caz este foarte frecvent percepută ca fiind oarecum artificială, pe de parte din cauza imposibilității obținerii unui feedback comunicațional real (ceea ce face comunicarea autentică), iar pe de altă parte din cauza contextului incomod al plasării în spațiul virtual. Faptul că poți fi înregistrat, faptul că poți fi auzit de orice persoană (nu doar de elevii tăi), neavând un control real al publicului-țintă, îi determină pe profesori să construiască un discurs corect, consistent, fluid. Comunicarea nonverbală și utilizarea mediată a paralimbajului completează paradigma dificilă a comunicării în mediul online în cazul în care comunicarea se realizează prin chat instant, iar unele indicii pe care o bună comunicare nonverbală le putea produce pentru susținerea comunicării verbale sunt acum pierdute prin întreruperi sau blocaje specifice acestor sesiuni în condiții de capacitate de banda limitată sau de trafic încărcat.

Un element interesant este acela că profesorii apreciază monitorizarea învățării în mediul online ca fiind dificil de realizat. Vorbim de lipsa unui dialog autentic cu clasa, imposibilitatea urmăririi notițelor elevilor, dificila administrare a probelor evaluative, pentru care e nevoie să se apeleze, de cele mai multe ori, la altă resursă digitală online.

Printre dificultățile în realizarea activităților didactice la distanță, cadrele didactice semnaleză, în ordine: lipsa instrumentelor pentru gestionarea clasei, pentru feedback și evaluare, dificultăți de ordin tehnic – platforme care trebuie instalate, care nu funcționează, lipsa suportului pedagogic pentru realizarea de activități de învățare suficient de eficiente și/ sau atractive pentru toți elevii: lipsa instrumentelor potrivite pentru predare-învățare-evaluare la disciplina lor, lipsa conținutului educațional (resurse digitale) în domeniul disciplinei, lipsa unui computer suficient de performant și lipsa timpului necesar pentru înțelegerea și utilizarea adecvată a instrumentelor și resurselor digitale.

Pentru a susține activități de învățare la distanță, profesorii și elevii folosesc mai multe mijloace specifice, dintre care cel mai frecvent:

- aplicații simple/ cunoscute deja, pentru comunicare asincronă de grup, precum Whatsapp, Facebook messenger etc.: 91% - medie de 3,66 pe scala 1-4;
- apeluri telefonice/ SMS/ canal de comunicare cu fiecare elev: 83% – medie de 3,34; Pe locurile următoare se situează: • utilizarea resurselor educaționale deschise și conținutului digital, cum ar fi situri cu informații și ilustrații, biblioteci online, simulări, soft educațional, laboratoare virtuale, muzee virtuale, Digitaliada, LearningApps etc.: medie de 2,82;
- platformele specializate de elearning – Moodle, Google classroom, Edmodo, Easyclass etc.: 2,6;
- aplicațiile pentru comunicare sincronă în grup prin apeluri video/ videoconferințe precum Webex, Zoom, Meet, Teams, Skype: 2,48.

La acestea, se adaugă instrumente și aplicații online pentru activități de învățare (ex.: Kahoot, Padlet, Bubbl.us, Dotstorming, Wordwall etc.), precum și platforma eTwinning pentru proiecte colaborative complexe.

Un alt factor determinant privește gradul de penetrare a noilor tehnologii. Sunt încă diferențe semnificative între mediul rural și urban în ce privește disponibilitatea instrumentelor tehnologice. Dacă, în mediul rural, cadrele didactice găsesc mai potrivită, mai rapidă și mai convenabilă utilizarea apelului telefonic (3.43 în rural, față de 3.25 în urban mare) și a aplicațiilor pentru comunicare asincronă cum ar fi Whatsapp și Facebook Messenger (3.70 față de 3.63), mediul urban are condițiile necesare pentru a face, într-o mai mare măsură, apel la platforme de e-learning (2.75 față de 2.40 în rural) și la aplicații pentru comunicare sincronă precum Webex, Meet, Teams, Skype, Zoom (2.51 față de 2.38 în rural).

Analizând opiniile profesorilor referitoare la aspectele privind procesul didactic în condițiile derulării activităților didactice online pe perioada suspendării întâlnirilor față-în-față, remarcăm identificarea preponderentă a dezavantajelor, firească în contextul schimbării radicale a modului de lucru. Suspendarea activităților didactice față-în-față poate să afecteze în mod negativ procesul de învățare în general. Profesorii consideră că dedică mai mult timp decât în maniera tradițională și reușesc mult mai greu să motiveze și să mențină treaz interesul elevilor. Cadrele didactice descoperă limitele instrumentelor de lucru și ale platformelor online prin experiență directă, concluziile la care ajung fiind, de fapt, cunoscute din literatura de specialitate din ultimii ani.

Este însă de remarcat că participanții la studiu sunt de acord că perioada de suspendare a întâlnirilor față-în-față oferă posibilitatea profesorilor și elevilor să se concentreze în mai mare măsură pe ceea ce este esențial, pe elementele cu impact calitativ, pe capacități și competențe, mai degrabă decât pe conținuturi și pe elemente periferice. Aceasta opinie a înregistrat un scor mediu de 2.20 pe o scală de la 1 la 3, în care 3 marchează acordul total.

Cadrele didactice participante la studiu recunosc că au dificultăți reale în derularea activităților didactice în mediul online din cauza absenței unor instrumente tehnice corespondente variatelor activități pe care le desfășoară în mod curent la clasă (integrate în platformele pe care le utilizează), destinate managementului de ansamblu al clasei, obținerii feedback-ului și realizării activităților de evaluare. Faptul că, în marea lor majoritate, nu folosesc platforme dedicate activităților didactice online (așa numite Virtual Learning Environment), ci mai degrabă platforme destinate întâlnirilor de lucru în spațiul virtual sub forma videoconferințelor (de genul Skype, Meets, Zoom, Messenger), conduce la anumite dezechilibre în gestionarea în ansamblu a parcursurilor de învățare.

În ceea ce privește managementul claselor și al activităților de învățare, aproape 40% dintre cadrele didactice chestionate declară că nu folosesc nicio platformă dedicată de elearning. Dintre cei care declară că utilizează o astfel de platformă, trei sferturi au apelat la platforme precum Google classroom, Moodle, Edmodo, Easyclass. Teoria acceptării tehnologiilor, a lui Fred D. Davis (1989), spune că criteriul pentru alegerea unei soluții tehnologice îl constituie ușurința în utilizare, așa cum este percepută de cei care intenționează să o folosească, mai degrabă decât utilitatea sa. Spre deosebire de alte platforme, Google Classroom a avut o mai mare vizibilitate, iar în această perioadă, cadrele didactice și instituțiile de învățământ au fost ajutate să creeze conturi de echipa de experți elearning din proiectul CRED.

Activitatea elevilor

În mod firesc, trecerea bruscă la activitatea online nu este ferită de anumite dificultăți în realizarea activităților la distanță propuse în această perioadă: în primul rând vorbim despre dificultăți tehnice (73%), apoi de lipsa obișnuinței de a învăța cu ajutorul noilor tehnologii (71%), urmând să consemnăm nivelul insuficient al competențelor digitale (68%), lipsa unui dispozitiv adecvat (65%), lipsa unui program bine structurat (65%), lipsa controlului și monitorizării constante a activității lor (65%), acces limitat la Internet (64%), lipsa suportului/ lipsa de interes/ interdicții din partea adulților (59%).

Poate aparent surprinzător, pe primul lor în opțiunile cadrelor didactice sunt situate dificultățile tehnice (conectare complicată pe anumite platforme, restricții de acces, limitări de browser, instalări de programe suplimentare etc.) urmate de lipsa obișnuinței de a învăța cu ajutorul noilor tehnologii și abia pe locul al treilea lipsa unui computer/ tabletă/ telefon smart. Sigur, elementul pe care opinia publică l-a clamat cu preponderență în acest timp se situează între primele trei, dar nu este pe primul loc! Din observațiile cadrelor didactice (atenție, la începutul intrării școlii în online, lucrurile putând să fie în măsură să se îmbunătățească pe parcurs!) dificultățile tehnice și lipsa obișnuinței de a învăța cu ajutorul noilor tehnologii sunt pe primele locuri. Mai simplu spus, elevul are acces la informația digitală, dar nu are o obișnuință de a învăța în acest sens, numeroase alte studii arătând anterior prezentului că obișnuința elevilor de a utiliza device-urile este în direcția programelor de

socializare, muzică și entertainment. În acest context trebuie explicată prevalența itemului care privește lipsa obișnuinței de a învăța cu ajutorul noilor tehnologii față de cel care vizează lipsa unui computer/tabletă/telefon smart. Cadrele didactice au observat că și în situația în care elevii au acces la dispozitivele necesare conectării online, faptul că puțini dintre ei au utilizat tehnologia anterior ca un instrument pentru învățare face ca respectivul acces să nu fie cel mai important. Cel mai puțin important factor a fost considerat cel privind lipsa conținutului educațional suficient de diversificat. Acest lucru este corelat și cu faptul că, fiind la începutul utilizării tehnologiei în educație, multe dintre cadrele didactice se află încă în faza de a transpune predarea clasică față în față în zona tehnologiei și astfel tehnologia este considerată mai degrabă un intermediar, nu un cadru de oferire și un procesor al informației. Este evident că, după perioada de încercare a tehnologiei și de reglare a predării tradiționale în noile cadre, vor apărea noi direcții de abordare și atunci necesitatea extinderii orizontului de conținut o să devină mai importantă. Percepțiile cadrelor didactice privind dificultățile elevilor sunt relativ omogene la o diferențiere pe mediul în care este situată instituția școlară. Întrucâtva firesc, impedimentele sunt sensibil mai mari pentru elevii din mediul rural comparativ cu cei din orașele mari, în special în ceea ce privește accesul la echipamente, la Internet, precum și în privința competențelor digitale.

Studiul a relevat că discrepanța dintre elevii buni și cei cu rezultate medii și chiar slabe crește în acest caz. Un procent de 77% dintre elevii cu rezultate bune și foarte bune reușesc să parcurgă curriculumul de trunchi comun conform planificărilor preexistente. Lucrurile stau diferit cu elevii cu rezultate slabe, care, în opinia profesorilor, reușesc doar în proporție de 50% să țină pasul.

Discrepanța dintre elevii cu rezultate medii și slabe față de elevii buni crește mai mult în mediul rural, comparativ cu diferențele percepute de cadrele didactice din mediul urban.

CONCLUZII

Printre rezultatele cele mai elocvente, menționăm:

- Pre-achizițiile informatice ale profesorilor, obținute cu ocazia formării inițiale sau continue (TIC, IAC etc.), constituie un factor facilitator și predispozant al înscrierii învățământului într-o direcție la distanță;

- În intervalul menționat, s-a manifestat o pluralitate de experiențe didactice la distanță, de la soluții ad-hoc până la cele profesioniste, de la un eclecticism operațional până la unitate de viziune, acoperind în parte exigențele unei formări de această natură, date fiind trecerea bruscă, integralitatea și ineditul acestei experiențe de predare-învățare;

- Indiferent de performanțele cadrului tehnic, de abilitățile profesorilor, de gradul de adaptare a conținuturilor la noul context, procesul de predare, învățare, evaluare este diminuat, pierde din consistență, calitate, naturalitate;

- Succesul învățământului la distanță este o rezultată a unui efort colaborativ dintre cadru didactic, informatician, inginer de sistem, manager școlar, performativitatea rețelei de comunicare etc. și nu un atribut exclusiv al profesorului;

- Nu toate dimensiunile educației pot fi acoperite prin noua formulă: au de suferit aspectul relațional, dimensiunea cooperativă, realizarea obiectivă a evaluării și a feedback-ului, monitorizarea și stimularea performanțelor, individualizarea și personalizarea învățării;

- Referitor la conținutul educațional predat, fiind la începutul utilizării tehnologiei în educație, multe dintre cadrele didactice demonstrează că tehnologia este considerată mai degrabă un intermediar, și nu un cadru de procesare sau de prelucrare a informației didactice într-un nou format, operație ce presupune o serie de competențe suplimentare de convertire și transcodate didactică;

- Prin educația „la distanță” mai degrabă se poate orienta procesul de auto-învățare la elevi, se pot discuta consemne de lucru pentru acasă, se pot administra testări etc. decât să se realizeze predarea, în adevăratul sens al cuvântului, a unor cunoștințe inedite, de procesare sau aplicare a teoriei în raport cu practica etc.;

- De asemenea, din perspectivă procesual-administrativă, este favorizat managementul instituțional (ședințe online ale consiliului de administrație, de pildă), decât managementul clasei de elevi sau a procesului didactic de învățare, care presupune alte condiții sau criterii de realizare;

- Se manifestă diferențe de implementare a învățământului la distanță pe diferite niveluri ale învățământului (cel mai permisiv fiind intervalul gimnazial), dar și funcție de specificul conținutului disciplinelor; • Printre experiențele ce se sub-înscriu educației la distanță se remarcă și programul gen Teleșcoală, ce s-a dovedit o soluție bună pentru prima etapă, implementată rapid, focalizată pe nevoile elevilor din clasele gimnaziului și liceului, și care înregistrează un așteptat trend calitativ (la TVR, pentru mai multe discipline științifice sau umaniste, și la Trinitas TV, pentru Religie);

- Informatizarea „generalistă” a educației, prin formarea unor competențe digitale de primă instanță, nu este suficientă pentru instaurarea unei formări virtuale; sunt necesare transformări la nivel de formare prin focalizări pentru contexte gândite explicit în acest sens;

- Instrumentele informatice sau de tip software, utilizate în mod curent pentru comunicarea sincronă/asincronă cu elevii, nu au fost proiectate direct în scopul realizării activităților didactice; unele solicitări din partea profesorilor sugerează necesare calibrări, încă din start, ale unor echipamente sau programe, în perspectivă explicit didactică, educațională;

Nivelul de implicare al familiei/părinților crește simțitor, ceea ce obligă la acțiuni pe viitor de formare la părinți a unor competente specifice, complementare cu cele ale profesorului (prin redefinirea acelei „școli a părinților”, printr-o partajare realistă a rolurilor);

- Suspendarea întâlnirilor față-în-față oferă posibilitatea profesorilor și elevilor să se concentreze în mai mare măsură pe rezumativ, pe esențial, pe structuri sau integrități de cunoștințe, decât pe conținuturi și elemente periferice, cazuistici, exemplificări;

- Învățământul la distanță încearcă să acopere dimensiunea instructivă a formării, având mai puține virtuți de educare și structurare a personalității, respectiv de formare a comportamentelor, atitudinilor, valorilor;

- Nu întreaga populație școlară dispune de tehnologia necesară, de accesul la sursele ce girează educația pe baza noilor tehnologii și de abilitățile de uzanță respective; în plus, sistemul informatic național sau european poate deveni inoperant, supraîncărcat, apărând riscul încetirilor sau blocajelor conectivităților;

- Replierea cvasi-totală a educației pe traiectul online poate conduce la accentuarea decalajelor și la o nouă distribuire a capitalului cultural pe axele urban-rural, elevi cu rezultate bune-elevi cu rezultate slabe la învățatură, mediu familial favorizant, mediu familial nefavorizant din punct de vedere al învățării autentice etc.;

- Învățământul online poate exclude categorii de elevi – cum ar fi copiii cu nevoi speciale, cu dificultăți de învățare, ne-școlarizați, abandonati etc.;

- Învățarea virtuală devine mai costisitoare financiar și mai cronofagă din perspectiva pregătirii și livrării acesteia, de către profesor, din perspectivă proiectivă, tehnică, didactică;

- Competențele strict academice și metodice nu sunt suficiente pentru un astfel de cadru de formare: profesorul trebuie să preia și sarcini de consiliere de învățare, în unele situații chiar de consiliere psihopedagogică, personală ajutând elevii să adopte strategii meta-cognitive, de auto-observare și auto-conducere atât în raport cu învățarea propriu-zisă, cât și raportarea/ asumarea/ susținerea unei realități date;

- Profesorii sugerează că pregătirea lor trebuie orientată în viitor nu numai spre conținuturile de învățare, ci și spre noile tehnologii în perspectiva integrării acestora, în cunoștință de cauză și cu folos, în procesul de învățare.

Bibliografie:

“ȘCOALA ONLINE - ELEMENTE PENTRU INOVAREA EDUCAȚIEI, Raport de cercetare evaluativă” , București, 2020- Petre Botnariuc, Constantin Cucus, Cătălin Glava, Daniel E. Iancu, Editura Universității din București

NECESITATEA APLICAȚIILOR DIDACTIC- PEDAGOGICE PENTRU PĂSTRAREA MEDIULUI NATURAL CURAT

Prof. Alexandra BEJAN

Școala Gimnazială Nr.1 Umbrărești, jud. Galați

„Un semnal de alarmă înconjură planeta: natura e în pericol!

În tonalități diferite, de la strigătul disperat, sumbru și pesimist până la avertismentul serios și lucid, acest semnal trebuie ascultat și trebuie să dea de gândit fiecăruia dintre locuitorii globului pământesc: de la omul politic, răspunzător pentru destinele națiunilor, până la ultimul vilegiaturist care zăbovește într-o poiană liniștită. Fiecare, la nivelul său de preocupări, este în stare să lezeze natura sau să o protejeze, să o întineze sau să o înfrumusețeze, să contribuie la distrugerea sau perpetuarea ei, astfel că omenirea se află acum în fața unei grave alternative.”

Prof. V. Ianovici, președintele Consiliului Național
pentru Protecția Mediului Înconjurător

Din cele mai vechi timpuri omul a fost preocupat de protecția mediului, de protecția cadrului vieții sale. Alarma dată de naturaliști, a fost înțeleasă de unele guverne, instituindu-se prin lege măsuri de protecție speciale, atât pentru speciile rare, pe cale de dispariție, cât și pentru acele regiuni deosebit de valoroase ca oaze ale naturii primare, care trebuie păstrate și transmise urmașilor cât mai intacte. Preocuparea pentru ocrotirea activă a naturii ia amploare după cel de-al doilea război mondial, când poluarea excesivă, largă extensiune a spațiilor cu soluri degradate, marile acumulări de deșeuri, schimbă modul de abordare a problemelor protecției.

În preajma anilor '60 devine evident că protecția nu se mai poate rezuma doar la monumentele naturii, la rezervații, refugii sau parcuri naționale. „Conferința Națiunilor Unite privind Mediul Înconjurător”, desfășurată la Stockholm în anul 1972 marchează momentul crucial când protecția începe să fie considerată și conservare, nu numai ocrotire.

Protecția mediului a devenit o prioritate a lumii contemporane. Școala are misiunea de a organiza și desfășura o vie și susținută mișcare de educație ecologică și protecție a mediului, iar elevii, prin îndrumarea cadrelor didactice de specialitate pot și trebuie să formeze marea echipă de ocrotitori ai naturii.

Educația ecologică, sau educația relativă de mediu, este introdusă ca materie de studiu încă de la grupa 0, respectiv: „*Matematică și explorarea mediului*”, apoi în clasele a III-a și a IV-a continuă cu „*Științe ale naturii*”, în clasele V-VIII, „*Educație ecologică și de protecție a mediului*”; iar în liceu se trece la specializarea „*Resurse naturale și protecția mediului*”.

În școală, toate obiectele de învățământ îi ajută pe elevi să capete competența necesară pentru a deveni din „micii ecologiști” în „viitorii ecologiști”. Rezultatele muncii noastre în acest

domeniu al educației ecologice se verifică în timp, deoarece copiii, oamenii de mâine, vor valorifica ceea ce au primit de la noi, potrivit temperamentului și sensibilității sufletești a fiecăruia.

Drept urmare, aplicațiile didactic – pedagogice privind păstrarea unui mediu curat dezvoltă și următoarele aptitudini: lucrul în echipă; ascultarea și acceptarea unor opinii diferite, dovedind astfel mai bune abilități sociale; rezolvarea unor probleme reale și capacitatea de autoeducare, aceste programe antrenând și elevii apatici care devin astfel interesați de studiu; capacitatea de a avea o gândire pe termen lung; integrarea într-o comunitate.

Conform acestor aplicații, educația ecologică are un efect pozitiv asupra întregului curriculum, influențând benefic performanțele școlare prin: îmbunătățirea rezultatelor obținute la diferite materii; dezvoltarea capacității elevilor de a-și transfera și adapta cunoștințele din contextele familiare în cele noi; capacitatea elevilor de a pune în practică cunoștințele teoretice dobândite; reducerea problemelor de disciplină în clasă; posibilitatea ridicării nivelului general al procesului de educație.

Aplicațiile didactic – pedagogice privind păstrarea unui mediu curat pot fi integrate în orice tip de activitate școlară, activități științifice, artistice, practice, sportive sau religioase. Pot fi organizate diverse manifestări cum ar fi: observații în natură, experimente, povestiri științifice, desene, plimbări, drumeții, excursii, vizionare de diapozitive sau expuneri powerpoint, jocuri de mișcare instructiv-distractive, labirinturi ecologice, vizitarea muzeelor, expoziții, spectacole, vizionări de emisiuni TV cu specific educațional, concursuri. Educația ecologică în școală și dincolo de școală evaluează mereu contribuția fiecăruia și a grupurilor sociale în soluționarea problemelor grave privind gospodărirea noastră planetară, starea ei de ordine, de resurse, de sănătate.

Strategiile transferului și evaluării aplicațiilor acționează între acești poli: observ, constat, analizez, iau măsuri. A ști trebuie să însemne și a ști să acționezi: sesizând, antrenând la faptă ecologică. Educația ecologică îndeamnă permanent la responsabilitate și solidaritate, la reflecție și acțiune. Satisfacțiile sale vin din inițiativă, din pasiune și acțiune. Educația privind mediul înconjurător este un proces complex, de lungă durată.

Rezultatele concrete pot fi observate peste câțiva anișii de aceea, este necesar ca procesul de educație să înceapă foarte devreme și să se continue de-a lungul întregului ciclu de învățământ.

Printre aplicațiile didactice ce se pot derula în cadrul unui astfel de opțional ar fi: activități de observare a casei, grădinii, străzii; drumeții, excursii în localitate și în împrejurimile localității; identificarea formelor de relief; realizare de desene, lucrări practice, machete cu elementele observate în mediul apropiat; colecții de plante, ierbare, insectare, recunoașterea părților componente ale plantelor; activități de observare a rețelei hidrografice din localitate – observarea debitului unui râu din localitate, în funcție de anotimp, realizare de fotografii și albume; vizionare de imagini cu aspecte din viața localității din trecut (așezări, transport, ocupații, vestimentație); plantare de flori și pomi fructiferi; înregistrare de casete video/audio cu scenete, idei, sloganuri.

Aplicațiile didactic – pedagogice au o importanță deosebită în contextul daunelor cauzate mediului înconjurător în secolul XX, denumit și secolul vitezei, când dezvoltarea puternică a tehnologiei și a industriilor, depășirea spațiului terestru, creșterea semnificativă a populației la nivel global au cauzat daune imense mediului înconjurător, au creat omenirii probleme grave, care se manifestă din ce în ce mai pregnant prin: încălzirea globală, topirea ghețarilor, subțierea stratului de ozon și epuizarea resurselor naturale de apă. Într-o oarecare proporție, fie ea cât de mică, este

datoria noastră, a cadrelor didactice, indiferent de specializarea pe care o avem, să implementăm elevilor, ori de câte ori avem ocazia, educația ocrotirii naturii. Stă în puterea noastră să deschidem ochii viitorilor locuitori ai planetei, să-i învățăm că un mediu înconjurător curat este mediul propice al unei vieți sănătoase și îndelungate.

Pentru a supraviețui trebuie să înțelegem de ce ne amenință poluarea mediului înconjurător. Atacurile noastre asupra naturii sunt atât de puternice și numeroase, încât, deși daunele sunt vădite, este greu să aflăm cum s-a ajuns la ele. Fără îndoială că omul va avea înțelepciunea să oprească la timp distrugerea naturii și să-și pună întreaga capacitate în slujba binelui comun.

Reinhold Messnerspunea că: „*Suntem neputincioși în fața forței naturii*”. Adevărat, dar consider că stă în puterea noastră, a tuturor locuitorilor planetei să oprim la timp distrugerea naturii, ocrotind acest colț minunat al Universului care este casa noastră, Pământul.

Bibliografie:

1. Andrașanu, A., Litoiu, N., Palcu, D. V., Piperca, S. (2003). Școala și Comunitatea locală. București: Editura Ars Docendi.
2. Andrașanu, A., Palcu, D. V., Lițoiu, N., Ruști D., Munteanu, C. (2003). Descoperirea Naturii, Ghidul profesorului, Universitatea din București, Editura Ars Docendi.
4. Anton Ilica, Dorin Herlo, Viorel Binchiciu, Corina Uzum, Ana Curetean (coord.). (2005). O pedagogie pentru învățământul primar – Conspecte psihopedagogice pentru examenul de definitivare și gradul didactic II. Arad. Editura Universității ”Aurel Vlaicu”.
5. Arhip Ana. (1996). Educația ecologică și supraviețuirea omului. Chișinău. Editura Arc.
6. Burcu, A., Burcu, A. (2005). Educația ecologică, dezvoltarea durabilă și calitatea vieții. Cluj-Napoca: Editura Mega.
7. Bocoș, M. (2003). Cercetarea pedagogică. Cluj-Napoca. Editura Casa Cărții de Știință.
8. Collin, P.H. (2001). Dicționar de ecologie și mediu înconjurător. București: Editura Universal Dalsi.
11. Fodor, L. (1996) Probleme actuale ale educației ecologice, „Zilele Academice Clujene”, Cluj-Napoca.
12. Geamăna, N. A., Dima, M., Zainea, D. (2008). Educația ecologică la vârsta preșcolară – mică. Îndrumar pentru educatoare, Supliment al revistei învățământul Preșcolar, București: C.N.I. Coresi.
15. Marinescu, M. (2003). Noile educații în societatea cunoașterii, București: Editura Pro Universitaria.
16. Nedelcu Gabriela (coord.) (2003). Educația ecologică și voluntariatul în protecția mediului, Cluj-Napoca: Editura Fundației pentru cultură și educația ecologistă.
17. Niculescu Rodica Mariana. (2010). Curriculum între continuitate și provocare. Brașov. Editura Universității Transilvania din Brașov.
18. Partin, Z., Rădulescu, M. C. (1995). Dicționar ecologic. București: Editura Garamond.

MATEMATICIENI CARE AU SCHIMBAT LUMEA

Prof. Alexandra BEJAN

Școala Gimnazială Nr.1 Umbrărești, jud. Galați

„Adevărul matematic, indiferent unde, la Paris sau la Toulouse, este unul și același.”

Blaise Pascal

Poate că unii nu vor fi de acord cu următoarea afirmație, însă niciun alt domeniu nu a jucat un rol mai important în schimbarea cursului istoriei decât matematica. Iată șase matematicieni care au revoluționat lumea modernă cu descoperirile lor.

1. Blaise Pascal, inventatorul primului calculator – Blaise Pascal a fost un fizician și matematician care a trăit în secolul 17. A explicat conceptul de presiune și de vacuum. De asemenea, a inventat o versiune incipientă de ruletă și a creat presa hidraulică. Lui trebuie să îi mulțumim pentru inventarea seringii și pentru dezvoltarea teoriei probabilității, Pascal inventând, în același timp și primul calculator mecanic.

2. Charles Babbage, vizionar în domeniul computerelor – Babbage, inventator și matematician englez, este considerat „părintele computerului”, acesta inventând prima metoda computerizată de calcul. A creat conceptul de motor analitic, primul calculator din istorie, care putea fi teoretic programat cu ajutorul unor cartele perforate.

3. Ada Lovelace, primul programator IT – Contesa Ada Lovelace a lucrat împreună cu Charles Babbage, fiind considerată primul programator IT din istorie. Ada Lovelace a fost fiica poetului Byron și l-a asistat pe Babbage în încercarea sa de a construi primul motor analitic. Se autodescria drept o „analistă”, în timp ce Babbage o caracteriza drept o „zână a cifrelor”. A murit la 36 de ani, iar traducerile și notele ei sunt azi o dovadă istorică a cercetărilor făcute de Babbage.

4. Euclid din Alexandria, autorul primului manual de matematică – Euclid, matematician grec care a trăit în perioada lui Ptolemeu I, între 323 și 283 î.e.n., a scris lucrarea „Elemente”, considerată a fi principalul manual de matematică până în secolul 19. A inventat geometria euclidiană, iar elementele de matematică primară pe care Euclid le-a creat au contribuit la era modernă așa cum o știm acum.

5. Issac Newton, inventatorul analizei matematice – Lista nu ar fi completă fără Sir Isaac Newton, una din personalitățile de căpătâi ale Revoluției Științifice. Newton a dezvoltat primele teorii în fizică, teoria gravitației și analiza matematică. A dezvoltat, de asemenea, tehnologia telescopului și mecanica newtoniană. Legile lui Newton sunt cunoscute azi de mulți oameni, fie că aceștia aparțin comunității științifice sau nu.

6. Joseph Fourier, primul care a explicat efectul de seră – Joseph Fourier a rămas orfan la 8 ani, iar mai târziu s-a implicat în Comitetul Revoluționar local, în timpul Revoluției Franceze.

Fourier l-a însoțit pe Napoleon în expediția sa în Egipt și a ajutat la traducerea textului de pe Piatra din Rosetta. Fourier a contribuit la dezvoltarea termodinamicii și a analizei dimensionale. De asemenea, a creat parțial o ecuație diferențială care se referă la difuzia căldurii, informațiile fiind azi predate în cadrul cursurilor primare de fizică. În 1820, a menționat pentru prima oară impactul pe care îl are reținerea căldurii în atmosferă, proces cunoscut acum drept „efectul de seră”.

Anecdote cu și despre matematicieni

Arhimede (287 – 212 î.e.n.)

Sunt cunoscute multe legende despre Arhimede. Ca și marii matematicieni de mai târziu, când Arhimede era preocupat de o problemă de matematică, uita unde se află; ba mai mult, uita și să mănânce. Așa, de pildă, într-o zi, pe când făcea baie în apa mării, își dădu seama că a descoperit celebra sa lege de hidrostatică: un corp scufundat în apă suferă din partea acesteia o presiune din toate părțile, care contrabalansează exact greutatea volumului de apă dezlocuit. În momentul când Arhimede a descoperit intuitiv acest principiu, pe când înota în apă, s-a reîntors la mal și s-a îndreptat gol spre casă, strigând: „eureka, eureka”, ceea ce în vechea elenă se pronunța „evrica, evrica” și înseamnă „am descoperit” sau „am găsit”. Ce se întâmplase, ce problemă se pusese și el descoperise soluția? Regele Hieron al III-lea al Siracuzei dăduse unui bijutier o anumită cantitate de aur ca să-i facă o coroană. Bijutierul făcuse coroana, dar – fiind necinstit – înlocuise o parte din aur cu argint de aceeași greutate ca și greutatea de aur pe care o primise. Regele a bănuit falsificarea și i-a dat lui Arhimede să-i rezolve problema și să-i spună cât aur și cât argint are coroana. Arhimede s-a chinuit mult s-o rezolve, dar nu a reușit până nu a descoperit principiul de hidrostatică enunțat mai sus.

Newton (1642 – 1727)

Iată niște anecdote care îl privesc pe Newton și care arată cât era de distrat acest geniu.

Mergând o dată călare, preocupat de probleme de matematică, la poalele unui deal a descălecat; a luat apoi calul de căpăstru ca un automat, gândindu-se mereu la problemă. A urcat dealul pe jos, ținând de căpăstrul calului. Ajuns în vârful dealului, a constatat că ținea în mână căpăstrul și calul nu era nicăieri!

Altă dată Newton, care era celibatar, a vrut să-și fiarbă un ou fără să-și întrerupă lucrul. Își luă și ceasul său de precizie ca să se uite la el și să vadă când au trecut cele 3 minute pentru fierbere. Era însă preocupat mult de tema pe care o trata. Când își aduse aminte de fierberea oului, Newton a avut surpriza să constate că a pus ceasul la fiert, iar în mână ținea oul ca să citească minutele!

Newton a invitat o dată pe un bun prieten al său la masă. Acesta a venit la ora fixată și, ca să nu-l deranjeze pe Newton de la lucru, se duce direct în sufragerie, așteptând ca ilustrul său amic să termine lucrul și să vină la masă. Dar Newton nu mai ieșea din biroul său de lucru... Atunci prietenul, răzbit de foame, se așază la masa pe care era un pui fript, mănca o jumătate de pui și plecă fără să-l avertizeze pe Newton. Mult mai târziu l-a răzbit foamea și pe Newton. Savantul uitase complet de invitația pe care o adresase prietenului său. Newton vine în sufragerie, vede că e lipsă o jumătate de pui și-și spuse: „Uite ce distrat sunt; am mâncat și am uitat”. Și se întoarce la lucru.

Gauss (1777 – 1855)

Cel de-al treilea geniu matematic (ca succesiune în timp) al omenirii, după Arhimede și Newton, Karl Friedrich Gauss, *princeps mathematicerum*, nu a fost atât de distrat ca Newton, dar aceasta nu înseamnă că nu era adânc concentrat atunci când medita la problemele sale. I se întâmpla și lui ca, în timp ce conversa cu prietenii, să rămână la un moment dat mut, fiindcă spiritul său era preocupat de gândurile ce-i veneau în legătură cu preocupările sale matematice. În matematică a fost un copil precoce. Următoarea întâmplare arată că la vârsta de 3 ani știa să facă ușor calcule mintale. Într-o sâmbătă, tatăl său făcea socoteli pentru plățile lucrătorilor din subordine, fără să observe că micul Karl îi urmărea mersul operațiilor. Când și-a încheiat adunările, copilul îi spuse: „Ai greșit, taticule; uite acolo, la adunarea aceea, trebuie pus ...”; și când tatăl său a refăcut calculul a văzut că viitorul matematician avea dreptate, cifra indicată de copil fiind cea bună. Tot așa, la vârsta de 10 ani îl uimea pe învățătorul său care le dădea adunări de zeci de numere în progresie aritmetică. Gauss, fără să-i fi explicat cineva despre suma numerelor în progresie aritmetică, dădea rezultatul exact și în timp scurt, aplicând intuitiv formula de însumare a acestora.

Euler (1707 – 1783)

Euler avea darul de a calcula mintal fără a comite erori. Odată doi studenți au făcut suma a 17 termeni dintr-o serie convergentă, fiecare separat, găsind între ei o diferență de o unitate la a 15-a zecimală. L-au întrebat atunci pe Euler care-i calculul exact. Acesta, fără a pune mâna pe creion, a dat răspunsul, calculând mintal; iar răspunsul dat de Euler era cel corect. Avea o memorie atât de prodigioasă, încât putea să spună, pentru ediția de *Eneida* pe care o posedea, cu ce vers începe și se termină o anumită pagină. De altfel, datorită acestei memorii a putut să producă lucrări de matematică în timpul orbirii sale, care a durat de la vârsta de 59 de ani până la 77 de ani, când a decedat.

Nu le vom ști niciodată pe toate; important e să înțelegem ceva din lumea asta.

MATEMATICA IN VERSURI

Prof. Alexandra BEJAN

Școala Gimnazială Nr.1 Umbrărești, jud. Galați

*Matematica este limba cu care Dumnezeu a scris Universul.
Galileo Galilei*

Matematica este cheia de aur a tuturor științelor experimentale. Ea este veșnic tânără, veșnic în înnoire; ea este fără limită, ca și Universul. Îți imprimă în suflet tendința către perfecțiune, îți inspiră mereu avânt, îți provoacă dragoste și entuziasm.

Matematicianul este și puțin poet, adică visător de bogată fantezie. În matematică și în artă sunt aceleași etape ale creației: pregătire, conștientă, incubație, iluminare, desăvârșire; în ambele întâlnim armonie și echilibru perfect.

Marele poet - matematician român Ion Barbu stabilea legătura între poezie și matematică afirmând: „*Poezia este o prelungire a geometriei, așa că, rămânând poet, n-am părăsit niciodată domeniul divin al geometriei. Oricât ar părea de contradictorii acești doi termeni la prima vedere, există undeva, în domeniul înalt al geometriei, un loc luminos unde aceasta se întâlnește cu poezia. Ca și în geometrie, înțeleg prin poezie o anumită simbolistică pentru reprezentarea formelor posibile de existență*”.

În bucata “Călimara” din volumul “ Migdale amare”, George Topârceanu folosește toate cifrele de la 1 la 9: “Și toate cifrele arabe stau, de la 1 până la 9, Amestecate și stupide în călimara asta nouă”.

Există numeroase *probleme în versuri*, care pot fi rezolvate pe cale algebrică, dar și în versuri:

Problemă cu ciori și pari

„Foaie verde de arțari
Câte ciori sunt și câți pari?
Dacă ele-ar sta răzlețe
Ca s-avem un par și-o cioară,
Una din „cinstite fețe”
S-ar roti pe dinafară...
Iar, dacă cumva ar vrea
Câte două-n par să stea,
Alt neajuns apare iar:
Va rămâne gol un par!”

Iată rezolvarea în versuri:

„Dacă cioara care zboară
Lângă prima se coboară,
Iar a doua dacă pleacă
Lângă a treia să petreacă,
Aste ciori perechi se pune

Și un par liber rămâne.
S-a găsit acum, pe dată,
Tocmai ceea ce se caută:
Dacă bine socotiți
Patru ciori, trei pari găsiți!”

Mihai Eminescu, marele poet al culturii noastre, a fost puternic atras de cunoștințele științifice ale timpului său, acestea devenind uneori chiar izvor al propriei creații. Manuscrisele eminesciene impresionează prin varietatea domeniilor abordate, dar și prin gradul de elaborare a informațiilor științifice, cuprinzând însemnări referitoare la matematică, fizică, astronomie sau științe naturale. S-au găsit scrieri care ilustrează preocupările lui pentru studiul, înțelegerea și interpretarea unor concepte importante ale matematicii. Poezia „*Glossă*” seamănă cu o demonstrație matematică, în care trecutul exprimă ipoteza, viitorul este concluzia, iar zădărnicia este demonstrația.

„Trăită nu numai ca o tehnică de lucru, ci și ca o lume de idei, matematica este, ca și poezia, un mod de a vedea lumea; iar poetului care aspiră la expresia relației sale cu lumea nimic din această lume nu-i poate fi străin și, cu atât mai mult, nu-i poate fi străină matematica, unde lupta de a spune cât mai mult în cât mai puțin este aceeași ca și în poezie.”

Academician Solomon Marcus

CARTEA ȘI LECTURA ÎNTR-O LUME INFORMATIZATĂ

Prof. Bianca-Georgiana TOMOIU
Școala Gimnazială „Ecaterina Teodoroiu” Tg. Jiu, jud. Gorj

Datorită cărților putem călători în trecut, prezent și viitor. Lectura nu este un act natural, iar cititul se învață în mod conștient și deliberat. În viața copilului are efecte majore, contribuind la dezvoltarea imaginației, a creativității, calități ce îl vor ajuta să se dezvolte ca persoană. Cartea este mijlocul principal prin care se realizează transmiterea optimă a informației și asimilarea cunoștințelor din toate domeniile.

Vremurile în care copiii erau înconjurați de povești, basme, povestiri, din care se identificau cu personaje ale căror trasături și le transpuneau în personalitatea lor, serile în care părinții sau bunicii citeau copiilor înainte de somn au apus, rezultând o criză a lecturii, ce îngrijorează cadrele didactice, bibliotecarii, dar și autorii.

Începutul secolului XXI a fost marcat de schimbări ce au afectat toate domeniile vieții sociale, unul din segmentele care au avut de suferit și pentru care era nevoie de digitalizare pentru a supraviețui au fost lectura, cartea, bibliotecile. Hârtia a fost înlocuită cu ecrane.

Este imperios pentru dezvoltarea copilului contemporan informatizarea bibliotecilor. Biblioteca modernă este un factor educativ prezent în mare măsură în procesul educativ, atât în plan informativ, cât și formativ. Cartea ajută la crearea unei personalități integre, la cultivarea simțului estetic, etic și creativ.

Sursă imagine: <https://unica.md/monden/unesco-ofera-acces-gratuit-la-biblioteca-digitala-mondiala/>

Într-o lume mereu "flămândă" de nou, cartea poartă pecetea păstrării informației, de care depinde dezvoltarea societății. În societatea actuală copilul este încântat de mișcare, noutate, învățare prin descoperire, iar digitalizarea vine în sprijinul lor. Informatizarea vine în completarea metodelor tradiționale, cu cele moderne, interactive, ce îi acaparează pe elevi. Școala românească împreună cu bibliotecile virtuale vin în sprijinul copiilor pentru a-i ajuta să folosească dispozitivele digitale în mod echilibrat, creând contexte noi de învățare.

Sursă: <https://blog.nationalarchives.gov.uk/the-national-bibliographic-knowledgebase>

Cartea tradițională a fost înlocuită cu cartea virtuală, e-book. Cărțile digitale reprezintă o nouă etapă a evoluției cărților.

E-book-urile prezintă unele avantaje față de cartea tradițională, mobilitatea de a transportata oriunde zeci de cărți, economia de spațiu, teancurile de cărți din casa noastră pot fi înlocuite de un dispozitiv, de dimensiunea unei singure cărți.

Un alt avantaj, poate chiar cel mai important este reducerea de hartie, cerneală și alte echipamente utilizate pentru tipărire.

Cu toate acestea, fabricarea unei astfel de cărți digitale lasă în urmă o emisie de carbon echivalentă cu tipărirea a 40-50 de cărți, la care se adaugă și costurile cu încărcarea unei astfel de dispozitiv.

În concluzie, atât cartea tradițională, cât și cea digitală prezintă avantaje și dezavantaje. Școala trebuie să încurajeze copiii să folosească resursele temporale în scop benefic, accesând site-uri dedicate lecturii, cărții, astfel prevenindu-l și protejându-l de capcanele internetului, cum ar fi infodemia, promovarea violentei, bullyingului și a cyberbullyingului.

EDUCAȚIA FORMALĂ, NONFORMALĂ, INFORMALĂ. DIFERENȚELE DINTRE ELE

Înv. Roxana BÎRLEAN

Liceul Teoretic „Traian Lalescu” Hunedoara, jud. Hunedoara

Educația a însoțit istoria omenirii de la începuturile ei, și va continua să existe de-a lungul întregii evoluții a acesteia. Educația este considerată un fenomen social, întrucât conservă și transmite experiența de cunoaștere teoretică și practică, valorile culturii și civilizației de la o generație la alta.

În cursul existenței sale, fiecare persoană este supusă unor influențe educative multiple, care pot acționa concomitent, succesiv sau complementar, în forme variate. Unele acționează spontan, incidental, altele au un caracter organizat, sistematizat, provenite din partea școlii sau a altor instituții extrașcolare.

În stransă legătură cu ideea potrivit căreia învățământul trebuie privit în perspectiva educației permanente, s-au conturat conceptele de educație formală (instituționalizată), educație nonformală (extrașcolară) și educație informală (difuză), pentru denumirea curentă a tipurilor de educație ce se realizează astăzi. În acest sens, educația se poate obiectiva în trei ipostaze și anume: educația formală, nonformală și informală, pornind de la varietatea situațiilor de învățare și de la gradul diferit de intenționalitate.

Toate cele trei tipuri de educație au propriul camp de acțiune, fiind primordiale în dezvoltarea individului. Chiar și așa, ele se întrepătrund adesea, în mod benefic, între ele stabilindu-se diferite legături.

Educația formală, definită de Coombs și Ahmed în 1974 ca fiind „educația instituționalizată, structurată în mod ierarhic, gradată cronologic și condusă de la centru (Ministerul Învățământului), prin tradiție, ea a constituit centrul de interes al politicii școlare”, este acel tip de educație planificat, sistematizat, conștientizat și organizat, practicat în cadrul instituțiilor specializate (școli, universități etc.). Ea este organizată de către persoane specializate în domeniu, care îi învață pe elevi conform unei programe școlare, urmărind să atingă obiectivele propuse și să îi ajute pe elevi să-și formeze o personalitate, să se dezvolte, să-și formeze o autonomie educativă. Progresul persoanelor este constatat prin evaluare, care precede, însoțește și finalizează educația formală. Acest tip de educație este o introducere în sfera culturii și a pregătirii pentru educația permanentă.

O caracteristică nu mai puțin însemnată a educației formale o constituie acțiunea de evaluare care este administrată în forme, moduri și etape anume stabilite pentru a facilita reușita școlară, succesul formării elevilor.

Evaluarea în cadrul educației formale trebuie însoțită de dezvoltarea capacității de autoevaluare la elevi, de autoaprecierea adecvată a rezultatelor obținute. Participarea elevilor la aprecierea propriilor rezultate școlare cultivă motivația lăuntrică față de învățatura și atitudinea pozitivă, responsabilă față de propria activitate.

Educația nonformală, reprezentată de „orice activitate organizată în mod sistematic, creată în afara sistemului formal și care oferă tipuri selectate de învățare subgrupelor specifice populației (atât adulții, cât și copiii)” (Coombs și Ahmed, 1974), cuprinde totalitatea influențelor educative ce se derulează în afara clasei - toate activitățile extra-para-școlare, sau prin intermediul activităților opționale, facultative. Acestea se caracterizează printr-o mare flexibilitate și vin în întâmpinarea intereselor individuale ale elevilor. În cadrul acesteia, evaluarea rezultatelor nu este imperativă, iar raportul dintre educația nonformală și cea formală este unul de complementaritate, atât sub aspectul conținutului cât și a modalităților și formelor de realizare.

Influențele educației nonformale se exercită fie prin mijloace și instituții tradiționale (familia, organizații de tineret, case de cultură și tehnică, muzee, teatre, cinematografe, biblioteci, universități populare, excursii, expoziții, formații cultural-artistice etc.), fie prin intermediul mass-media. Cluburile pentru elevi, cercurile organizate pe diferite specialități, urmăresc ocuparea eficientă și plăcută a timpului liber, cultivarea intereselor, înclinațiilor și aptitudinilor elevilor.

Educația informală „proces ce durează o viață, prin care fiecare persoană dobândește cunoștințe, îndemânări, aptitudini și înțelegere din experiențele zilnice” (Coombs și Ahmed, 1974) include totalitatea informațiilor neintenționate, difuze, cu care se confruntă individual în mod spontan și care nu sunt selectate, organizate, prelucrate și planificate din punct de vedere pedagogic. Cele mai semnificative mesaje informale sunt cele emise de mass-media, influențele cercului de prieteni, familie etc.

În contextul informal de educație, inițiativa învățării revine individului, educația este voluntară, iar grilele de evaluare sunt altele decât în educația formală, competența într-un domeniu sau altul fiind criteriul reușitei.

Învățarea de tip informal este inegală de la elev la elev, este realizată în împrejurări diferite, cu grad scăzut de prelucrare, numai unele informații devin cunoștințe, iar învățarea are un caracter pluridisciplinar.

Aceste forme ale educației se condiționează și se sprijină reciproc, toate educând, învățând, transmitând informații, valori, modele comportamentale etc. Chiar și așa, între ele există mai multe

diferențe, cum ar fi: Activitățile se desfășoară în mod organizat în cadrul educației formale și nonformale, dar neorganizat în cadrul celei informale.

Varietatea situațiilor de învățare este, de asemenea, o diferență, întrucât individul învață în mod voit în cadrul educației formale, prin lecții și activități de învățate, în vreme ce în educația nonformală învață prin intermediul excursiilor, vizitelor la muzee, întrecerilor sportive, iar cadrul educației informale, își însușește cunoștințe din mass-media, televiziune etc.

În ceea ce privește educație formală, nonformală și cea informală, primele două menționate au nevoie de personal specializat în domeniul pedagogic pentru a se desfășura, în vreme ce educația informală nu are nevoie de astfel de persoane, informațiile fiind preluate de la reporteri, prezentatori TV etc.

Cert este că toate cele trei educații „paralele”, chiar dacă au propriul câmp de acțiune și funcționalități diferite, îngăduie extensiuni și întrepătrunderi benefice, această articulare conducând la întărirea lor reciprocă și la eficientizarea demersului educativ. Cele trei forme se sprijină și se condiționează reciproc. Trebuie recunoscut, totuși, că, sub aspectul succesivității în timp și al consecințelor, educația formală ocupă un loc privilegiat, prin necesitatea anteriorității ei pentru individ și prin puterea ei integrativă și de sinteză. De amploarea și profunzimea educației formale depinde calitatea coordonării și integrării influențelor nonformale și informale.

Că la un moment dat ponderea educației se poate deplasa în favoarea nonformalului sau a informalului, este adevărat. Depinde când, cu ce se pleacă mai departe și ce reușește individul să (mai) facă în continuare.

În concluzie, relația dintre educația formală, nonformală și informală se caracterizează prin complementaritate, deoarece se completează reciproc și conduc la un rezultat favorabil pentru elev: integrarea sa în societate.

Bibliografie:

- <https://www.eduform.sns.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/relatia-dintre-educatia-formala-nonformala-si-informala>

ÎNVĂȚĂMÂNTUL MODERN VS. ÎNVĂȚĂMÂNTUL TRADIȚIONAL

Înv. Roxana BÎRLEAN

Liceul Teoretic „Traian Lalescu” Hunedoara, jud. Hunedoara

Fără îndoială, educația joacă un rol cheie în dezvoltarea civilizației umane. De-a lungul timpului, ea a trecut prin numeroase schimbări, datorită tehnologiilor avansate.

Cu toții cunoaștem modalitățile tradiționale de învățare în care educația se realizează între cei patru pereți ai sălii de clasă, lecțiile fiind monotone. Chiar și așa, de îndată ce a apărut internetul și tehnologia digitală, mediul online este în prezent în tendință, îmbunătățind procesul instructiv-educativ.

Deoarece noile tehnologii au produs mari schimbări în procesul de predare-învățare-evaluare, elevii sunt nevoiți să învețe să gestioneze un număr impresionant de informații, să le analizeze, să ia decizii să-și dezvolte cunoștințele pentru a face față provocărilor actuale.

În ceea ce privește personalul didactic, sunt necesare eforturi de formare profesională, pentru a se adapta cerințelor învățământului modern. Totalitatea instrumentelor care aparțin tehnologiei informațiilor și comunicării sunt binecunoscute sub denumirea de TIC. În această categorie sunt incluse: calculatorul, internetul, imprimanta, videoproiectorul, toate acestea reprezentând realități pe care elevii le experimentează în fiecare zi.

La rândul lui, cadrul didactic este pus în situația de a alege între învățământul tradițional, continuând demersul educațional în mod conservator, folosind metodele tradiționale și ignorând tendințele de schimbare sau de a accepta provocările și de a implementa, în același timp, noile tehnologii în activitatea sa didactică.

Pedagogia activă, caracteristică învățământului modern, face posibilă trecerea de la transmiterea de cunoștințe la formarea de deprinderi și de abilități, accentuând astfel latura formativă a educației. Modelul magistrocentric, specific învățământului tradițional, în care profesorului era aflat în centrul procesului instructiv-educativ, este considerat depășit și este înlocuit de o viziune pedagogică nouă, în care elevul joacă rolul cel mai important, devenind parte activă a instruirii sale.

Dacă în cadrul învățământului tradițional era privit ca un proces de transmitere de informații, în cadrul căruia profesorii reprezentau poziția dominantă, învățământul modern primește alte trăsături. Cadrul didactic nu mai este transmițător, ci facilitator de cunoștințe, folosind dialogul și cooperarea în relația cu elevii. Acest profesor știe să coordoneze procesul educativ, astfel încât elevii să-și formeze capacități de muncă individuală și să folosească ceea ce au dobândit.

Concentrându-ne atenția asupra învățământului tradițional, acesta se bazează pe memorarea și producerea cunoștințelor transmise de cadrul didactic, putându-se realiza și individual, iar competiția dintre elevi are scop de ierarhizare. Evaluarea, în cadrul învățământului tradițional măsoară și apreciază cunoștințele elevului, punându-se accentul pe aspectul cantitativ (cât de multă informație știe elevul), iar legarea teoriei cu practica este aproape inexistentă.

Trecând la învățământul modern, acesta face apel la experiența proprie, promovând învățarea prin colaborare tocmai pentru ca elevii să se sfătuiască, să-și expună opinia și să

colaboreze. Nu în ultimul rând, învățământul modern contribuie la dezvoltarea gândirii critice a elevilor, tocmai pentru ca aceștia să judece prin propriul filtru aspecte ale realității. În ceea ce privește evaluarea, aceasta măsoară capacitățile elevilor (ce știe și ce poate să facă elevul) și își concentrează atenția pe elementele de ordin calitativ (sentimente, atitudini etc.)

Atât învățământul modern, cât și cel tradițional, au avantaje și dezavantaje.

În învățământul modern, printre avantaje se numără organizarea de activități extrașcolare. Fie că sunt excursii, ieșiri în natură, cluburi de lectură sau alte astfel de activități, ele aduc o inovație în rândul elevilor, fiind atractive, făcându-i deschiși spre a comunica și explora. De asemenea, și stimularea productivității, a capacității de argumentare a unei opinii, stimularea cooperării între elevi în ceea ce privește rezolvarea sarcinilor de lucru și a problemelor de învățare sunt avantaje, împreună cu gândirea liberă, creativă, critică.

Ca dezavantaje, lipsa accesului la tehnologie pune mari probleme în învățământul modern, întrucât nu se pot accesa resursele digitale.

În învățământul tradițional, avantajele sunt legate de faptul că promovează aspirații mai înalte, prin existența competiției între elevi, pregătindu-i pentru situații competitive, îi determină pe elevi să fie mai disciplinați etc., în vreme de dezavantaje sunt următoarele: generează conflicte și agresivitate, violență din cauza lipsei comunicării și a încrederii, aplicând totodată teama de eșec și egoismul.

Chiar și așa, învățământul modern nu caută să scoată în evidență rolul profesorului, ci vine în întâmpinarea cerințelor societății, propunând strategii didactice potrivite pentru formarea elevilor.

Experiența tradiției și capacitatea de inovare și de creativitate sunt noile repere ale școlii, care propune educații noi, în acord cu societatea globală: educația pentru pace, educația ecologică, ori educația pentru o societate multiculturală. De asemenea, metoda predominantă în învățământul tradițional este metoda euristică, deoarece învățarea prin descoperire asigură elevilor o dobândire conștientă a conținutului curricular, acesta fiind ușor de reactualizat o dată trecut prin filtrul propriu, în vreme ce în învățământul tradițional metoda cel mai des utilizată este metoda expunerii, în care centrul atenției este profesorul, care le prezintă elevilor informațiile ce trebuie să și le însușească, aceștia fiind participanți pasivi ai actului educativ.

Concluzionând, nu ar trebui să existe nicio luptă și niciun dubiu în echilibrarea balanței dintre învățământul tradițional și cel modern. În vederea dezvoltării gândirii critice și autonome pentru elevi, trebuie să utilizăm, cu precădere unele strategii activ-participative, creative. Acestea nu trebuie rupte de cele tradiționale deoarece marchează un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice însă nici metodele tradiționale nu trebuie îndepărtate atât timp cât încă nu pot fi înlocuite cu altceva.

Bibliografie:

- <https://iteach.ro/experiencedidactice/o-analiza-elementara-Invatamant-traditional-Invatamant-modern;>
- https://www.google.com/url?sa=t&ret=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjDrLOVoKH6AhXegf0HHfw2A8MQFnoECAGQAQ&url=https%3A%2F%2Fbn.idsi.md%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2Fimag_file%2F11-13_10.pdf&usg=AOvVaw32wQVsKQOsT7ePJdnQ5-m.

UTILIZAREA MIJLOACELOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN ACTIVITATEA INSTRUCTIV-EDUCATIVĂ

Înv. Roxana BÎRLEAN

Liceul Teoretic „Traian Lalescu” Hunedoara, jud. Hunedoara

Fără îndoială, mijloacele de învățământ sunt o componentă a procesului de învățământ și reprezintă ansamblul materialelor didactice, dispozitivelor, aparatelor, instrumentelor, echipamentelor și sistemelor tehnice care sunt folosite în procesul de învățământ și care contribuie la transmiterea și însușirea informațiilor de către elevi, precum și la formarea unor priceperi și deprinderi, la evaluarea unor achiziții.

Mijloacele de învățământ își aduc contribuția, în ceea ce privește procesul instructiv-educativ, determinând perfecționarea metodologiei didactice prin intermediul implicării unei baze materiale, perfecționarea predării-învățării prin raționalizarea, optimizarea și eficientizarea eforturilor profesorilor și elevilor.

Având în vedere aceste aspecte, mijloacele de învățământ îndeplinesc mai multe funcții didactice importante, cum sunt: funcția cognitivă, funcția formativă, funcția demonstrativă, funcția ergonomică, funcția de evaluare și funcția estetică.

Concentrându-ne atenția asupra funcției cognitive a mijloacelor de învățământ, aceasta se referă la faptul că, prin intermediul mijloacelor de învățământ, se comunică date și informații despre realitatea studiată, contribuind la înțelegerea și însușirea acestora.

Funcția formativă constă în faptul că mijloacele de învățământ permit dezvoltarea gândirii, a spiritului de observație, a atenției, formarea atitudinilor și convingerilor științifice, ducând la formarea noțiunilor și la corelarea lor interdisciplinară. Totodată, această funcție derermină participarea activă a elevilor.

Funcția demonstrativă subliniază următorul aspect: prin mijloacele de învățământ li se înfățișează elevilor o multitudine de aspecte ale realității, care sunt greu accesibile cunoașterii directe, acest aspect contribuind la dezvoltarea imaginației.

Funcția ergonomică se referă la contribuția pe care o aduc mijloacele de învățământ în raționalizarea eforturilor profesorilor și elevilor. În acest fel, mijloacele de învățământ reduc efortul de predare al profesorului și efortul de învățare al elevilor.

Funcția de evaluare se concentrează asupra posibilității pe care o oferă unele mijloace de învățământ de a obține informații despre rezultatele elevilor și nivelul performanțelor atinse.

Funcția estetică constă în faptul că mijloacele de învățământ sunt concepute în așa fel încât să declanșeze trăiri afective, să cultive capacitatea de înțelegere și apreciere a frumosului, simțul echilibrului.

În ceea ce privește criteriile după care se realizează mijloacelor de învățământ, ele sunt concepute ținând cont de finalitatea lor pedagogică. Astfel, cercetarea și practica de realizare a mijloacelor de învățământ au scos în evidență unele cerințe de care trebuie să se țină seama în conceperea lor. Printre acestea, se numără: să fie realizate în concordanță cu programele școlare; să

fie ușor de folosit de către elevi și profesori; să permită integrarea în lecție în scurt timp și fără efort; să aibă aspect plăcut, culori atrăgătoare și să fie accesibile din punct de vedere al costurilor.

Mijloacele de învățământ aflate în dotarea școlilor din țara noastră există într-o gamă variată și acoperă toate lucrările și activitățile prevăzute în programa școlară, fiind importante prin faptul că reprezintă o sursă de informație, servind la transmiterea cunoștințelor, exemplificarea sau ilustrarea unor fenomene.

Printre tipurile de mijloace de învățământ, se numără cele care redau în formă naturală obiectele și fenomenele realității (colecții de plante, roci, aparate obiecte tehnice – termometrul etc.), ajutând la perceperea corectă a realității, dar și mijloacele de învățământ sub formă de materiale grafice și figurative (hărți, scheme, diagrame grafice, fotografii, tablouri, planșe) care reproduc sau reconstituie obiecte sau fenomene reale sau foarte complexe, făcându-le accesibile observării.

Nu trebuie uitate nici mijloacele de învățământ sub formă de modele substitutive, funcționale, acționale, care reproduc, la scară mai mică, anumite obiecte, fenomene, principii de funcționare (machete, mulaje, modelele unor mașini etc.) și nici mijloacele tehnice, autovizuale, care reprezintă ansamblul instrumentelor electrice și electromecanice de reproducere a imaginilor a sunetelor (proiecții, emisiuni radio, înregistrări, filmul TV etc.) sau mijloacele de învățământ pentru evaluarea rezultatelor școlare (teste, fișe de muncă independentă etc.)

Ca orice aspect al procesului de învățământ, mijloacele de învățământ au atât avantaje, cât și dezavantaje. Avantajele se concentrează asupra faptului că mijloacele de învățământ suplimentează explicațiile verbale, oferindu-le suport intuitiv, îi familiarizează pe elevi cu o realitate greu accesibilă pe cale directă și eficientizează folosirea timpului de instruire.

Dezavantajele se referă la faptul că mijloacele de învățământ predispun la o uniformizare a percepției și interpretării realității, precum și la receptarea pasivă, producând, uneori, exagerări și denaturări ale fenomenelor.

Valoarea pedagogică a mijloacelor de învățământ rezultă din implicațiile pe care le au asupra activității instructiv-educative. Așadar, în cadrul procesului de predare-învățare-evaluare, mijloacele didactice trebuie să fie alese și utilizate cu tact de către cadrul didactic, pentru a cunoaște posibilitățile pe care le oferă fiecare pentru a-i înlesni elevului activitatea de învățare.

În ceea ce privește utilizarea mijloacelor didactice în cadrul activităților frontale cu elevii, aceștia recepționează mesajele și operează apoi cu ele, în funcție de scopurile urmărite de către profesor. În acest fel, se declanșează curiozitatea, se întăresc informațiile transmise verbal, prin confirmarea lor cu ajutorul imaginilor. De exemplu, mijloacele didactice în cadrul activităților frontale cu elevii se pot utiliza la clasă în momentele în care cadrul didactic proiectează pe tablă manualul digital, lucrând pe baza acestuia și fiind disponibil vizualizării de către întreg colectivul clasei.

Chiar și în activitatea pe grupe se pot utiliza mijloacele de învățământ. Fiecare grupă poate utiliza un alt mijloc de învățământ sau toate grupele aceleași mijloace, manevrarea acestora realizându-se de către membrii grupei, după un instructaj prealabil și sub îndrumarea profesorului. De pildă, la clasă, utilizarea mijloacelor de învățământ în activitatea de grupe se poate realiza într-o oră de geografie, în care elevii, împărțiți pe grupe, lucrează cu harta diferitelor județe din țara noastră, identificând râuri, orașe etc.

Nu în ultimul rând, activitatea individuală presupune, de multe ori, utilizarea mijloacelor de învățământ, căci fiecare elev are posibilitatea de a folosi mijlocul de învățământ, în concordanță cu

instructajul realizat de profesor în prealabil. În cadrul orelor, se pot utiliza mijloacele de învățământ și pentru activitatea individuală, de exemplu, în cadrul interpretării unor diagrame, în cadrul fișelor de muncă independentă etc.

Concluzionând, mijloacele de învățământ sunt primordiale în activitatea instructiv-educativă, îmbunătățind-o, apropiindu-i pe elevi de realitatea greu accesibilă și determinând învățarea eficientă și mai rapidă. Chiar și așa, eficiența utilizării lor ține de inspirația și experiența cadrului didactic, iar excesul lor poate avea și dezavantaje, conducând la receptare pasivă, la reprezentări anormale și imagini artificiale asupra realității și orizontului existențial.

Bibliografie:

- <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj89IXWn576AhURy6QKHeiICtgQFnoECAYQAAQ&url=https://3A%2F%2Fconstantinluca.files.wordpress.com%2F2013%2F11%2Fcap6-mijloace-de-invatamant.pdf&usq=AOvVaw2IGN9dwogsJovfylguTY4W;>
- <https://www.rasfoiesc.com/educatie/didactica/MIJLOACE-DE-INVATAMANT82.php;>
- [https://latimp.net/forum/thread/22601/mijloacele-de-invatamant-%E2%80%93-definitie-si-functiile-mijloacelor-de-invatamant/;](https://latimp.net/forum/thread/22601/mijloacele-de-invatamant-%E2%80%93-definitie-si-functiile-mijloacelor-de-invatamant/)
- <https://www.scribub.com/profesor-scoala/Mijloacele-de-invatamant-si-in74641.php;>
- <https://www.qdidactic.com/didactica-scoala/didactica/despre-integrarea-mijloacelor-de-invatamant-in-lecti327.php.>

METODE TRADIȚIONALE ȘI MODERNE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Înv. Alexandra-Nicoleta CHELSĂU

Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva, jud. Hunedoara

Procesul instructiv-educativ se realizează având la bază anumite finalități și se desfășoară prin intermediul unui sistem de metode și procedee didactice. Totodată, activitatea didactică este pusă în practică cu ajutorul unor mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele învățării sunt verificate și evaluate prin strategii didactice specifice. Dintre toate aceste componente, o poziție centrală ocupă metodele didactice care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Din punct de vedere etimologic, termenul „metodă” provine din grecescul „methodos” care înseamnă „drum spre”. Metodele didactice au fost definite ca „o cale eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda care reunește într-un tot familiar, eforturile profesorului și ale elevilor săi” (I. Cerghit, 2001, p.63). Metoda poate fi privită și ca „o modalitate de acțiune, un instrument cu ajutorul căruia elevii, sub îndrumarea profesorului sau în mod independent, își însușesc și aprofundează cunoștințe, își informează și dezvoltă priceperi și deprinderi intelectuale și practice, aptitudini, atitudini etc.” (M. Ionescu, M. Bocoș, 2001).

Metodele didactice îndeplinesc o serie de funcții: cognitivă, formativ-educativă, motivațională, instrumentală, normativă. Funcția cognitivă se referă la faptul că metoda constituie

un mod de a afla, de a descoperi, de a cerceta realitatea înconjurătoare, de a-și însuși cunoștințe, de a-și forma abilități cognitive. Cadrul didactic aduce realitatea mai aproape de elev prin intermediul metodelor didactice, creând situații de viață și facilitând învățarea.

Pe lângă scopuri de ordin cognitiv, metodele didactice îndeplinesc și funcția formativ-educativă, de formare și exersare a priceperilor, deprinderilor și capacităților de cunoaștere și acțiune, având un rol deosebit de important în formarea și dezvoltarea personalității elevului. Prin metodele folosite, profesorul influențează într-o mare măsură formarea și dezvoltarea atitudinilor, emoțiilor, sentimentelor și intereselor elevilor săi.

O altă funcție a metodelor didactice este cea motivațională, în măsura în care metoda reușește să transforme activitatea într-una atractivă, să stimuleze motivația în învățare, interesul pentru studiu menit să susțină efortul cognitiv al elevilor.

Totodată, metoda didactică este un instrument, o modalitate de atingere a dezideratelor propuse. Pentru a atinge rezultatele scontate, cadrul didactic trebuie să stăpânească arta didacticii ce presupune știința de a le transmite și altora cunoștințele proprii, într-un mod cât mai plăcut, atractiv, accesibil.

Nu în ultimul rând, metoda este calea care arată modul în care trebuie să acționeze profesorul pentru a asigura succesul școlar al elevilor. Optimizarea activității didactice presupune găsirea variantei eficiente de combinare a variabilelor didactice și sugerarea unui traseu educativ flexibil. Astfel, prin metodele folosite, cadrul didactic organizează, dirijează și corectează în permanență procesul de instruire în vederea optimizării acestuia.

Metodele didactice sunt clasificate după diverse criterii, printre care se numără și criteriul istoric. Prin urmare, metodele se împart în metode didactice clasice, tradiționale și metode didactice noi, moderne. Metodele tradiționale pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației, sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului și orientate, în principal, spre produsul final. Totodată, metodele tradiționale au un caracter formal, sunt rigide și stimulează motivația extrinsecă pentru învățare, iar relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă.

La polul opus, metodele moderne prioritizează dezvoltarea personalității elevilor, vizând latura formativă a educației, sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, fiind orientate spre proces. De asemenea, metodele moderne sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare, stimulează motivația intrinsecă, iar relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, disciplina derivând din modul de organizare a lecției.

În procesul didactic sunt folosite atât metode tradiționale, cât și metode moderne. Câteva dintre metodele clasice des folosite sunt: expunerea, povestirea, explicația, prelegerea, în timp ce printre metodele noi se numără: cubul, explozia stelară, ciorchinele, brainstormingul.

Expunerea este metoda expozitivă care se înscrie între cele de predare verbală, situând elevul permanent în postura de receptor. Această metodă s-a folosit în școala românească de-a lungul timpului, fapt ce a condus la clasificarea ei ca fiind metodă tradițională. În funcție de nivelul de vârstă și de experiența de viață a elevilor, expunerea poate îmbrăca mai multe variante, cum ar fi: povestirea, explicația și chiar prelegerea școlară la elevii mai mari.

Povestirea constituie o formă narativă sau descriptivă a expunerii și respectă ordonarea în timp și spațiu a evenimentelor, fenomenelor etc. Profesorul povestește întâmplări și fapte reale ori viața unor personalități cu importanță majoră, însă cel mai important aspect este atractivitatea povestirii. Astfel, cadrul didactic trebuie să se implice în relatare, să apeleze la mimică, gesturi și

tonalitatea vocii sale, toate acestea pentru ca povestirea să devină interesantă și să îi captiveze pe elevi.

Explicația presupune o însușire de probleme, teorii, reguli. Explicația apare atunci când elevul a acumulat un bagaj de cunoștințe și o experiență satisfăcătoare, simțind din ce în ce mai mult nevoia de a cere explicații cu privire la un anumit subiect. Pentru ca explicația să fie eficientă, profesorul lămurește, clarifică problemele date într-o ordine logică, ajungând la o concluzie rațională și pe înțelesul tuturor.

Metoda prelegerii se referă la prezentarea informației ca o serie de idei și fapte, cu scopul reunirii lor într-un tot. Atunci când profesorul apelează la această metodă, trebuie să aibă în vedere accesibilitatea, complexitatea, dar mai ales generalitatea subiectului, precum și particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor săi.

În ceea ce privește metodele moderne, cubul reprezintă o modalitate de predare-învățare ce valorifică resursele elevilor de participare conștientă la descoperirea cunoștințelor și a relațiilor dintre acestea. Metoda cubului presupune explorarea unui subiect sau a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme, dar și fixarea cunoștințelor dobândite în orele anterioare.

Explozia stelară este o metodă nouă de stimulare a creativității în munca de explorare a unui subiect, care conduce investigația copiilor în cinci direcții precise, determinate de întrebări. Abordarea investigației se inițiază în centrul conceptului și se „împrăștie” în afară, spre obținerea de idei conexe. Munca se desfășoară într-o atmosferă de relaxare a copiilor. Această metodă presupune formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite pe această cale de copii, în grup – prin interacțiune, și individual, pentru rezolvarea unei probleme.

Metodă de mare actualitate este și brainstorming-ul, care are drept scop emiterea unui număr cât mai mare de soluții, de idei, privind modul de rezolvare a unei probleme, în vederea obținerii, prin combinarea lor, a unei soluții complexe, creative, de rezolvare a problemei puse în discuție.

O altă metodă modernă este ciorchinele. Aceasta este utilizată individual sau în grup și constă în evidențierea de către elevi a legăturilor dintre idei, pe baza găsirii altor sensuri ale acestora și a relevării unor noi asociații. Metodă de brainstorming neliniară, având rolul de a facilita conștientizarea relațiilor dintre elementele învățate, metoda ciorchinelui este în același timp utilă pentru schematizarea informației.

Concluzionând, bunul mers al procesului de învățământ și rezultatele obținute depind într-o foarte mare măsură de metodele didactice utilizate la clasă. Astfel, pentru ca elevii să beneficieze de o educație de înaltă calitate, profesorul trebuie să fie echilibrat în alegerea metodelor didactice, să îmbine armonios metodele clasice cu cele moderne, cu scopul de le oferi elevilor săi experiențe variate, generative de învățare.

Surse informaționale:

[https://edict.ro/studiu-comparativ-intre-metodele-traditionale-si-moderne-utilizate-in-procesul-de-predare-invatare/;](https://edict.ro/studiu-comparativ-intre-metodele-traditionale-si-moderne-utilizate-in-procesul-de-predare-invatare/)

<https://pdfslide.tips/download/link/metode-moderne-vs-traditionale;>

<http://www.scoalaargeseana.ro/didactica-magna/214-valente-educative-ale-metodei-explozia-stelara;>

[https://edict.ro/ciorchinele-metoda-activ-participativa-de-ultima-generatie/ .](https://edict.ro/ciorchinele-metoda-activ-participativa-de-ultima-generatie/)

MIJLOACELE DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI IMPORTANȚA LOR ÎN PROCESUL DIDACTIC

Înv. Alexandra-Nicoleta CHELSĂU

Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva, jud. Hunedoara

Procesul de învățământ constituie o activitate instructiv-educativă complexă, desfășurată în mod conștient, organizat și sistematic, în vederea atingerii finalităților educației școlare. Bineînțeles, demersul instructiv-educativ nu ar fi posibil fără mijloacele didactice care să faciliteze transmiterea cunoștințelor, formarea deprinderilor, evaluarea unor achiziții. Mijloacele de învățământ se referă la ansamblul resurselor materiale concepute, realizate, adaptate și selectate în vederea îndeplinirii obiectivelor educaționale.

Definite în sens larg, mijloacele de învățământ includ: materiale, dispozitive, aparate care facilitează transmiterea și asimilarea informației, înregistrarea și evaluarea rezultatelor obținute în procesul de învățământ. Ele reprezintă instrumentele auxiliare care facilitează procesul de predare, văzut mai ales ca activitatea de comunicare, și stimulează, intensifică activitatea de învățare, sporindu-i eficiența. Cu alte cuvinte, sunt investite cu un potențial pedagogic, îndeplinesc funcțiile specifice, prin aceasta deosebindu-se de alte dotări ale instituției școlare.

Mijloacele de învățământ integrează în ele un valoros potențial psiho-pedagogic, aducându-și contribuția în direcții precum: perfecționarea procesului instructiv-educativ prin intermediul ilustrării și explicării intuitive, optimizarea metodologiei didactice prin intermediul implicării bazei materiale, îmbunătățirea formelor și tehnicilor de evaluare prin prisma mijloacelor tehnice și a procedeelelor folosite, dar și perfecționarea ergonomiei de predare-învățare prin raționalizarea, optimizarea și eficientizarea eforturilor profesorilor și elevilor.

În același timp, mijloacele de învățământ îndeplinesc o serie de funcții didactice de o importanță deosebită, cum sunt: funcția formativ-educativă, funcția de comunicare, funcția ilustrativ-demonstrativă, funcția stimulativă sau funcția de evaluare.

Concentrându-ne atenția asupra funcției formativ-educative a mijloacelor de învățământ, acestea influențează structura cognitivă a elevilor care sunt puși în situația de a analiza, compara, abstractiza și generaliza o serie de date pentru a surprinde notele esențiale și generale ale faptelor studiate, sporindu-și astfel capacitățile operatorii ale gândirii. Folosirea mijloacelor de învățământ are efecte benefice și pe planul dezvoltării atenției, memoriei, imaginației, formării de priceperi și deprinderi.

Funcția de comunicare se referă la faptul că mijloacele de învățământ oferă posibilitatea de a transmite în mod direct informații despre obiectele, fenomenele, procesele, faptele, evenimentele studiate, facilitând lărgirea orizontului de cunoaștere.

Funcția ilustrativ-demonstrativă asigură o bază perceptivă, concret senzorială bogată care face mai accesibilă informația transmisă, permit vizualizarea unor obiecte, fenomene, procese greu accesibile sau inaccesibile observației directe.

În ceea ce privește funcția stimulativă, mijloacele de învățământ stimulează curiozitatea epistemică, îmbogățesc interesele, trăirile afective, dorința de a acționa etc.

Funcția de evaluare a randamentului școlar oferă posibilitatea de a măsura și aprecia nivelul de pregătire al elevilor, progresele înregistrate de aceștia pe parcursul unui program de instruire. De asemenea, mijloacele de învățământ sporesc obiectivitatea evaluării și elimină factorii perturbatori.

Privind în ansamblu funcțiile realizate de mijloacele de învățământ și analizând rolul dominant pe care-l îndeplinesc, acestea se pot grupa în mai multe categorii: mijloace informativ-demonstrative, mijloace de exersare și formare a deprinderilor, mijloace de evaluare a rezultatelor învățării și mijloace tehnice audio-vizuale.

Mijloacele informativ-demonstrative reprezintă importante surse de informație, servind la transmiterea unor informații, la ilustrarea, exemplificarea și concretizarea cunoștințelor. Acestea se împart în mijloace logico-intuitive și mijloace logico-raționale. Din prima subcategorie fac parte: obiectele naturale, reale, originale (colecții de plante, insecte, minerale, unelte), obiectele elaborate, substitute ale realității (mulaje, machete, modele fizice, modele în secțiune), precum și reprezentările figurative, picturale sau iconice (ilustrații, fotografii, tabele, planșe). În cea de-a doua subcategorie se înscriu: reprezentările grafice, schemele, simbolurile, formulele matematice, fizice, chimice etc.

O altă categorie a mijloacelor de învățământ, aceea a mijloacelor de exersare și formare a deprinderilor, asigură efectuarea experiențelor și a experimentelor, învățarea prin descoperire, efectuarea de exerciții necesare priceperilor și deprinderilor (practice, artistice, de exprimare). În această categorie sunt cuprinse jocurile didactice, aparate de educație fizică și sport, instrumente muzicale, truse și aparate de laborator (microscop, cronometru, ampermetru).

Mijloacele de evaluare a rezultatelor învățării cuprind seturile de teste, aparate sau instalații de testare, dispozitive de verificare a deprinderilor, calculatoarele electronice, folosite cu scopul de a măsura rezultatele și eficiența procesului instructiv-educativ.

Desigur, nu trebuie uitate mijloacele tehnice audio-video, care includ acele dispozitive electrice și electronice care folosesc imaginea, cuvântul și sunetul sau combinații ale acestora în scopul transmiterii și recepționării unor conținuturi și stimulării învățării, prin solicitarea analizatorului vizual și auditiv. Mijloacele audio-vizuale au devenit de neînlocuit printre celelalte mijloace de învățământ, deoarece permit modificarea convenabilă a scalei temporale și a celei spațiale, făcând accesibile observației fenomene sau procese prea lente sau prea rapide, cele microscopice sau cele astronomice. Totodată, mijloacele audio-video fac posibilă trecerea de la ansamblu la detalii și invers și orientează atenția elevilor spre aspecte importante și într-o succesiune convenabilă a secvențelor de informare.

Valoarea pedagogică a mijloacelor de învățământ rezultă din implicațiile pe care le au asupra transmiterii și asimilării mesajelor educaționale. Altfel spus, cadrul didactic trebuie să dea dovadă de echilibru și tact pedagogic în alegerea celor mai potrivite mijloace didactice care să faciliteze activitatea de învățare a elevilor.

Mijloacele didactice pot fi utilizate în activități frontale cu elevii, în cadrul cărora ei recepționează mesajele educaționale și apoi operează cu ele, în funcție de scopurile urmărite de cadrul didactic. Prin intermediul mijloacelor de învățământ, profesorul oferă informații care sprijină înțelegerea unor cunoștințe abstracte, sensibilizează elevii, declanșează curiozitatea acestora și întărește informațiile transmise verbal, prin confirmarea lor cu ajutorul imaginilor.

Mijloacele de învățământ au o mare utilitate chiar și în rândul activităților pe grupe. În cadrul acestei forme de organizare, fiecare grupă poate utiliza un mijloc de învățământ diferit sau toate grupele pot folosi aceleași mijloace. Manevrarea mijloacelor didactice se face de către

membrii grupei, după ce au avut parte de un instructaj prealabil și sub îndrumarea atentă a cadrului didactic.

Nu în ultimul rând, activitățile individuale presupun la rândul lor utilizarea mijloacelor didactice, întrucât fiecare elev are posibilitatea de a folosi mijlocul de învățământ în deplină concordanță cu instructajul efectuat de profesor.

Concluzionând, necesitatea cunoașterii complexe a realității înconjurătoare, creșterea volumului de informații, complexitatea crescută a mediilor de învățare de astăzi, determină necesitatea utilizării unei mari varietăți de mijloace didactice. Valoarea mijloacelor de învățământ în activitatea instructiv-educativă constă în aceea că, folosite cu măiestrie pedagogică influențează în mod substanțial procesul de cunoaștere, constituie un suport material al gândirii și sporesc considerabil posibilitățile de investigație ale elevilor, facilitând procesul de învățare al acestora.

Surse informaționale:

<https://www.rasfoiesc.com/educatie/didactica/MIJLOACE-DE-INVATAMANT82.php>;

<https://www.scribub.com/profesor-scoala/Mijloacele-de-Invatamant-si-in74641.php>;

[https://www.scribub.com/profesor-scoala/ROLUL-MIJLOACELOR-DE-](https://www.scribub.com/profesor-scoala/ROLUL-MIJLOACELOR-DE-INVATAMAN161135126.php)

[INVATAMAN161135126.php](https://www.scribub.com/profesor-scoala/ROLUL-MIJLOACELOR-DE-INVATAMAN161135126.php);

<https://www.qdidactic.com/didactica-scoala/didactica/rolul-mijloacelor-de-Invatamant-in-activitatea-didac288.php>;

<https://constantinluca.files.wordpress.com/2013/11/cap6-mijloace-de-Invatamant.pdf>;

https://www.academia.edu/6617477/MIJLOACELE_DE_INVATAMANT.

MUNCA ÎN ECHIPĂ- ADEVĂR ȘI PROVOCARE

Prof. înv. primar Mirela – Roxana CIULPAN
Școala Gimnazială „ Sfântul Nicolae”, București

Lucrul în echipă împarte sarcinile și dublează succesul.

Munca în echipă este o strategie didactică care pune accent pe dezvoltarea competențelor de comunicare interpersonală. Accentul cade, în secolul acesta, pe elev, pe dezvoltarea competențelor sale de comunicare orală, scrisă, pe dezvoltarea competențelor digitale. Indiferent dacă elevii sunt implicați în activități didactice sau extradidactice, munca în echipă și cooperarea vor avea rezultate mult mai bune și, în același timp, îi va pregăti pe aceștia pentru viață.

Munca în echipă este o formă a învățării colaborative, o tehnică de instruire educațională în care elevii lucrează în grupuri de 2, 3, 4 sau mai mulți elevi, pentru a realiza sarcini și a atinge scopuri comune, fiecare dintre ei contribuind la aceasta în mod individual. Ea valorizează nevoia elevilor de a munci împreună ca o adevărată echipă, într-un climat colegial, de ajutor reciproc, de sfătuire continuă, de comunicare în mod constructiv, de exersare a gândirii divergente.

Pentru elevi, munca în echipă, este o reală plăcere, un cadru propice la nivel intelectual, cât și afectiv. În urma experienței la clasă, am constatat că, atunci când elevii sunt anunțați că vor lucra în echipă, ei au un tonus bun, o dorință reală de a participa. Astfel, prin munca în echipă, dezvoltăm

empatia, toleranța, cooperarea, seriozitatea, încrederea, acele valori care îi pregătesc pe elevi pentru viață.

Toate aceste demersuri țin de măiestria cadrului didactic, în pregătirea, îndrumarea și coordonarea acestei strategii didactice. Profesorul o poate utiliza la orice disciplină, în orice moment al lecției și la orice tip de lecție: însușire de noi cunoștințe, recapitularea cunoștințelor însușite, evaluare corectare, ameliorare și dezvoltare.

Una dintre cele mai importante abilități, pe care munca în echipă le dezvoltă, este abilitatea de comunicare. Elevii care formează echipa trebuie să comunice verbal, dar și prin intermediul limbajului corporal, atât la nivel emoțional, cât și intelectual. Vor trebui să-și gestioneze emoțiile față de coechipieri, dar și față de sine. În cazul unei nesiguranțe, se vor baza pe acei elevi care preiau inițiativa sau au idei interesante, constructive.

O altă abilitate este cea de sprijin în cadrul echipei. Se pot baza unii pe alții, pot accepta părerile celorlalți bazându-se pe respect reciproc. Astfel se dezvoltă relațiile interpersonale, se încheagă relații de colegialitate și prietenie. Este o abilitate ce le călăuzește drumul în viață, pe plan personal și profesional. Reprezintă, pe mai târziu, integrarea în societate ca individ.

Provocarea acestei strategii, din punctul meu de vedere, constă în eliminarea dezavantajelor, pas cu pas. Mă refer la manifestarea unor trăiri emoționale în cadrul lucrului în echipă sau după activitate: frustrare, nepăsare, încăpățănare, agitație, îngâmfare, neintegrare, neacceptare. Toate aceste atitudini negative pot fi cultivate, educate, lucrate pas cu pas, prin comunicarea dintre cadru didactic și elev, prin exemplificarea atitudinilor pozitive manifestate de alți elevi, prin reușita produsului finit, importanța acestuia. Mai ales când, în cadrul grupului, sunt copii cu cerințe speciale. Aceștia au nevoie de mai multă atenție, sprijin moral dublat și implicarea învățătorului în gestionarea relațiilor din cadrul echipei.

O altă provocare deosebit de importantă este abilitate de gestionare a conflictelor. Acestea pot apărea în clasă și în afara ei. În clasă pot apărea, în timpul muncii în echipă, pe fondul neînțelegerii coechipierilor care au idei diferite, nu își împart sarcinile în mod constructiv, nu doresc să rezolve o anumită sarcină sau doresc să fie liderul echipei. Tot prin intermediul comunicării se pot rezolva situațiile neplăcute care apar între elevi. Dar, uneori, conflictele continuă și în afara școlii, și devin situații conflictuale mai grave. Ei trebuie învățați, încurajați să urmărească binele echipei, al reușitei acesteia și la realizarea sarcinii încredințate.

Abilitățile de lucru pot fi învățate, dezvoltate, ajustate, îmbunătățite pe parcursul lor școlar. Rezultatul final al activității depinde nu numai de calitatea muncii fiecărui elev, ci și de capacitatea lor de cooperare, de autocontrol. Toți elevii participă la luarea deciziilor pe care și le asumă ca grup. Fiecare membru își apreciază valoarea și își asumă doar responsabilitățile pe care le poate realiza. De exemplu, un elev scrie, altul desenează, altul conturează, un alt elev completează, altul adaugă elemente esențiale care necesită măiestrie, pricepere. Este indicat și benefic ca, înaintea începerii sarcinii, fiecare membru al echipei să comunice celorlalți ce pot realiza mai bine, la ce este el priceput, pentru că rezultatul final este văzut ca un întreg, un singur produs.

Astfel, și munca în echipă, trebuie evaluată. Evaluarea se face atât ca rezultat final al echipei, dar și în funcție de progresul fiecărui elev, de cum își îndeplinește sarcinile, prin raportarea la obiectivele urmărite, precum și a abilităților sociale și însușite de acesta.

Pentru o dezvoltare armonioasă a elevului, este indicat, din punctul meu de vedere, de formarea de echipe, periodic, din membrii diferiți, pentru a relaționa și cu alți colegi, pentru a descoperi abilitățile lor. Pot fi formate echipe pe criterii diferite: cu cine se înțeleg mai bine, fete sau

băieți, criteriile de vârstă, culoarea părului, a ochilor sau prin tragere la sorți. Oricum ar fi stabilite aceste criterii, e bine ca echipele să nu devină monotone prin componența lor.

Activitățile extracurriculare oferă oportunități pentru desfășurarea activității în echipe. Este cadrul potrivit pentru această strategie. Și clasa poate fi văzută ca o singură echipă ce realizează un produs. Se pot organiza competiții școlare, serbări, parteneriate educaționale, între clase, între școli.

O echipă poate fi considerată un număr mic de oameni cu abilități complementare, care împărtășesc același scop, un set de standarde de performanță care le țin unite, responsabile unele față de altele și au o abordare a muncii ce le este comună. Munca în echipă este o pregătire pentru viață, pentru integrarea în societate. Îi ajută să progreseze, să aibă inițiativă, să se autodepășească, să își dorească mai mult de la societatea în care trăiesc.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata- „, Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune” ,Presă universitară Clujeană, 2002;
2. Harrington Mackin Deborah- „Cum se formează o echipă de succes”, Ed. Teora, București, 2002.

EFICIENȚA PORTOFOLIULUI ÎN EVALUAREA ACTIVITĂȚII DIDACTICE

Prof. înv. primar Mirela – Roxana CIULPAN
Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae”, București

Portofoliile sunt „colecții ale muncii elevului care au un scop, se realizează prin colaborare și au un caracter reflexiv”. Chiar dacă este o metodă alternativă de evaluare, acesta reprezintă un exemplu reprezentativ al activității și al performanței elevilor. El reprezintă un indicator al progresului (în plan cognitiv, atitudinal și comportamental) pe o perioadă de timp și la o anumită disciplină. Poate fi utilizat la orice disciplină de studiu, pe un an școlar, pe o unitate de învățare sau pe perioade scurte de timp.

Evaluarea cu ajutorul portofoliului trebuie să se bazeze pe un sistem de informații cuprinzând date și indicatori care să permită urmărirea evoluției fiecărui elev în parte.

Înainte de anunțarea realizării unui portofoliu, cadrul didactic trebuie să reflecteze asupra scopurilor și obiectivelor pe care dorește să le atingă , sarcinile de lucru, cum va monitoriza modul de elaborare al portofoliului, care sunt criteriile după care le va evalua. De asemenea, cadrul didactic trebuie să aprecieze și timpul necesar pentru elaborarea portofoliului, pentru a veni în sprijinul elevilor .

Prin intermediul portofoliului, elevul are posibilitatea să selecteze elementele portofoliului, să-și ,, pună amprenta personală” asupra muncii lui, să caute, să descopere, să progreseze și chiar să colaboreze cu alți colegi.

Portofoliul poate să conțină diferite tipuri de produse:

- imagini diverse;
- fotografii;
- grafice și tabele;
- produse realizate de elevi;
- hărți;
- machete;
- chestionare pe diferite teme;
- povești transcrise sau imaginate, legende;
- postere;
- articole din ziare , reviste, enciclopedii sau studii de specialitate.

Aceste tipuri de produse sunt monitorizate și indicate de către cadrul didactic pentru a urmări evoluția fiecărui elev. Este indicat ca , în permanență, să se ofere sprijin frontal și individual în realizarea fiecărei teme care urmează a fi adăugată portofoliului.

Prin utilizarea acestei metode alternative de evaluare , se urmărește orientarea acțiunilor evaluative, cu precădere, către zonele valorilor,, personalizate,, ale creativității , gândirii critice, interpretării și manifestării individuale. În acest sens, actul de evaluare s-a orientat către competențe și capacități ,abilități și aptitudini în contextul unor situații și sarcini de lucru autentice, cât mai apropiate de viața reală.

Astfel, elevii se simt implicați, apreciați, valorizați și dornici de a realiza un portofoliu. Totul depinde de măiestria cadrului didactic în îndrumarea procesului de realizare a portofoliului. Nu este o metodă ușor de realizat, însă are multe beneficii asupra evoluției copiilor.

Funcțiile portofoliului pot fi abordate astfel: 1) portofoliul ca suport în învățare și 2) sursă de informație pentru validarea achizițiilor dobândite de către elev.

Portofoliul ca suport al învățării. Această funcție se explică prin faptul că, prin elementele (produsele) pe care le conține, le reunește, portofoliul susține învățarea devenind un autentic suport al acesteia. Această susținere a învățării este evidențiată și de J. M. De Ketele (1993), care identifică și direcțiile în care se concretizează progresele determinate de portofoliu, după cum urmează:

- a. mobilizare cognitivă este susținută de o serie de producții realizate de elev, cum sunt exercițiile și problemele rezolvate de acesta, compunerile și sintezele pe care le elaborează, planurile de învățare pe care și le structurează.
- b. mobilizare metacognitivă este susținută de producții cum sunt grilele de autoevaluare pe care le-a elaborat elevul sau pe care el le-a completat, de comentarii personale asupra metodei sale de lucru, de reflecții asupra unor procedee și tehnici de lucru pe care le utilizează în învățare.
- c. mobilizare afectivă este susținută prin referirea la progresele pe care le-a făcut elevul, la unele exemple care îi sunt deosebit de evidente, la unele creații originale pe care el le-a realizat, la unele produse referitoare la trecutul său personal.
- d. mobilizare conativă este susținută de indicii referitoare la unele proiecte personale, de contracte de activitate pentru a elimina sau diminua o anumită lacună, o anumită carență.

Portofoliul ca instrument pentru validarea achizițiilor. În perspectiva celei de-a doua funcții, portofoliul este un instrument care validează achizițiile dobândite de către elevi ca urmare a implicării lor în activitatea de instruire și învățare. În consecință, producțiile realizate de către elevi nu mai sunt considerate ca suporturi ale învățării, ci ca probe sau dovezi ale acesteia iar în această privință se poate afirma că portofoliul este un instrument foarte important pentru strângerea informațiilor referitoare la certificarea achizițiilor dobândite de către elevi.

Avantajele utilizării portofoliului în evaluare sunt:

- Permite evidențierea muncii desfășurate de-a lungul unei perioade de învățare;
- Munca elevului este sprijinită de către cadrul didactic;
- Demonstrează o varietate de abilități pe care le are elevul;
- Confirmă elevului faptul că și el contează, este important;
- Sprijină colaborarea cu alți colegi;
- Elevul selectează elementele portofoliului;
- Sprijină elevul în autoevaluare.

Ca și „greutăți” în utilizarea portofoliului, putem aminti:

- structura portofoliului;
- criteriile de evaluare;
- menținerea unei căi de comunicare pe parcursul realizării portofoliului;
- timpul îndelungat de realizare;
- câștigarea încrederii elevului și stimularea acestuia;
- condițiile pe care le au elevii în mediul familial.

Chiar dacă această metodă are și dezavantaje, eficiența ei este incontestabilă, măsurabilă, reală și influențează evoluția elevului în sens pozitiv.

Portofoliul este definit de către X. Roegiers (2004, p. 65) astfel: „Un portofoliu este un dosar elaborat de către elev, fie că este vorba de un adult în formare, de un student, sau de către un elev. Acest dosar cuprinde în mod esențial un ansamblu de documente elaborate de către el, cu alte cuvinte, produse personale: probleme, eseuri, contribuții mai mult sau mai puțin reușite. În mod secundar, dosarul poate să cuprindă documente care nu sunt produse personale, dar pe care elevul le-a selecționat în funcție de utilitatea lor în învățările sale (o grilă de autoevaluare, o schemă, o sinteză ...). Aceste documente sunt prezentate într-o manieră structurată și organizată”.

Bibliografie:

-- Waldron, K. (1996). „Introduction to a special education. The inclusive classroom.” New York: Delmar Publishers.

LECTURA SUPLIMENTARĂ - CALE EFICIENTĂ SPRE ÎMBOGĂȚIREA VOCABULARULUI

Prof. înv. primar Mirela – Roxana CIULPAN
Școala Gimnazială „ Sfântul Nicolae”, București

Lectura cărților constituie o activitate fundamentală pentru întreținerea condiției intelectuale, îmbogățirea cunoștințelor și a limbajului, pentru cunoașterea indirectă a diferitelor universuri și realități. Cartea după care se realizează lectura, reprezintă „cel mai complet depozit al inteligenței omenești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit.” („*Lecturi literare pentru ciclul primar*”, Eugenia Șimcan, Gheorghe Alexandru, Editura Gh. Alexandru, Craiova, 1993).

Lectura este un proces complex care începe în primii ani de școală cu formarea deprinderii de a citi corect, conștient, cursiv și expresiv, continuând apoi cu deprinderea de interpretare a textului citit.

Lectura suplimentară cuprinde textele literare citite de elevi din proprie inițiativă sau din „inițiativa” părinților, ori la recomandarea celor ce se ocupă de instrucția copiilor. Pentru a fi corespunzătoare vârstei, aceste texte se aleg din ceea ce numim „literatură pentru copii”. Literatura pentru copii cuprinde atât texte din literatura română, cât și din literatura universală.

O mare parte a textelor au un pronunțat caracter formativ și educativ. Literatura dezvoltă, fixează și nuanțează vocabularul copiilor, din textele literare copiii rețin cuvinte noi și observă variante de forme și folosire a lor. Pe de altă parte, în textele literare copilul descoperă modele de viață pe care ar dori să le urmeze, se identifică de multe ori cu personajele. Curiozitatea elevilor poate fi „stârnită” în diferite feluri. Trebuie să îți cunoști clasa, nivelul elevilor, pentru ca mai apoi să ai un plan pentru a recomanda lectura suplimentară. Este în avantajul elevilor dacă: prezinți o carte, poți să o povestești, să povestești despre întâmplări amuzante ale personajelor, organizez o activitate la biblioteca școlii, recit unele poezii, descriu viața unui scriitor, organizez expoziții cu desene ale copiilor inspirate din lecturile citite, îi îndemn să facă, „reclamă” cărții citite.

Pentru organizarea și desfășurarea îndrumării lecturii suplimentare a elevilor, folosesc următoarele metode și procedee de învățământ:

1. citirea expresivă, realizată de mine, textele alese fiind scurte, cu narațiuni concentrate și cu o acțiune atrăgătoare;
2. povestire model, îndeplinind condițiile de a fi expresivă, logică și spectaculoasă;
3. însemnări personale asupra celor citite ce se realizează într-un caiet sau într-o fișă de lectură în care elevii notează titluri, autori, citate, vor povesti, vor înregistra numele personajelor, vor caracteriza sumar unele personaje, își pot exprima părerea asupra unor fapte și personaje, vor extrage învățătura textului;
4. organizarea de serbări școlare prin care se valorifică texte prin șezători literare, montaje literare, teatru școlar, procese și jocuri literare;
5. publicarea creațiilor artistice ale elevilor în revista școlii și în alte reviste pentru elevi;
6. popularizarea cărților.

Beneficii ale lecturii în dezvoltarea personală a individului

- crește și îmbogățește cultura generală;
- dezvoltă abilitatea de a învăța și de a munci;
- îmbunătățește și dezvoltă memoria;
- îmbogățește și dezvoltă vocabularul;
- contribuie la buna dezvoltare și educare personală a individului;
- lărgeste orizontul cunoașterii și viziunii personale;
- aduce o stare de bine sufletului și psihicului uman;
- îmbunătățește și dezvoltă capacitatea de exprimare;
- relaxează mintea;
- contribuie la motivarea individului;
- poate fi o bună rețetă de autosugestie;
- dezvoltă capacitatea de introspecție;
- dezvoltă capacitatea de a face conexiuni între evenimente;
- îmbunătățește reflexul minții;
- trezește și întărește discernământul;
- ajută la o organizare mai bună;
- dezvoltă latura umană;

Îndrumarea lecturii suplimentare a elevilor presupune, pe lângă recomandări de titluri și autori,

o evaluare cantitativă și calitativă corespunzătoare. Aceasta oferă posibilitatea de a examina cu discernământ ce citesc și cum citesc elevii, de a lua decizii corecte în îndrumarea lecturii. Controlul lecturii elevilor trebuie să fie o activitate permanentă a învățătoarei spre a preveni comoditatea, efectuarea de lecturi facile, superficialitatea, neglijarea cărților. În recomandarea textelor pentru lectură am în vedere sprijinul acestora pentru realizarea obiectivelor școlare, posibilitatea elevilor de a face corelații, de a achiziționa informații prin efort propriu, de a avea cât mai multă autonomie intelectuală.

În acest sens, trebuie ca și părinții să fie îndrumați în alegerea cărților pentru proprii copii. Lectura suplimentară se realizează ,în mare parte ,în mediul familial, mediu cu un scop educative

foarte puternic. Trebuie să existe o strânsă colaborare între școală și familie.

10 pași în motivarea elevilor pentru lectură:

1. Elevii trebuie să vă vadă citind;
2. Oferiți TIMP;
3. Invitați un autor în clasă;
4. Învățați-vă elevii strategii de lectură;
5. Creați un club de lectură;
6. Lăsați elevii să-și aleagă singuri cărțile;
7. Utilizați tehnologia pentru a crea e-book-uri;
8. Prezentați-le elevilor cărți „în serie”;
9. Permiteți elevilor să nu iubească anumite lecturi;
10. Ajutați elevii să înțeleagă importanța lecturii.

Acești pași sunt recomandați atât cadrului didactic, cât și persoanelor din anturajul elevului. Numai în strânsă legătură cu părinții elevilor, se pot realiza pași spre cunoaștere.

Formarea unor cititori pasionați este un câștig fundamental pentru elevi, făcându-i capabili să descopere, prin efort propriu, „*un imens tezaur de informație, de experiențe umane, de modele morale, de emoții și sentimente.*” („*Metodica predării limbii române la clasele I-IV*”, Ion Șerdean, EDP, București, 1991). Lectura suplimentară a elevilor reprezintă o formă esențială de ajutorare a întregului proces de învățământ, iar „*arta de a citi*” („*Arta de a citi*”, E. Faguet, Editura Albatros, București, 1975) devine o necesitate de suflet.

Abordarea lecturii în școală și în afara ei rămâne o provocare și este de la sine înțeles că rolul profesorului este esențial în a găsi soluții, mai mult sau mai puțin inovative, pentru a-i face pe elevi să descopere că, citind, lumea poate fi mult mai frumoasă și interesantă.

Bibliografie:

- Faguet, E. - „Arta de a citi”, Editura Albatros, București, 1975;
Șerdean, Ion - „Metodica predării limbii române la clasele I – IV”, EDP, București, 1991;
Șimcan, Eugenia și Alexandru, Gheorghe - „Lecturi literare pentru ciclul primar”, Vol. 1, Editura Gh. Alexandru, Craiova, 1993.

IMPORTANȚA STIMULĂRII CREATIVITĂȚII LA VÂRSTA ȘCOLARĂ MICĂ

Prof. învă. primar Maricica-Monica CLEMENTE
Școala Gimnazială „I. D. Sîrbu” Petrila, jud. Hunedoara

Așa cum s-a arătat de mai multe ori, în cazul copiilor nu se poate vorbi neapărat de creativitate în sensul ei deplin, ci mai degrabă de manifestări ce vădesc un „potențial creativ” care, sub acțiunea unor factori exteriori se poate dezvolta sau inhiba. Este important ca elevii să fie încurajați să formuleze ei înșiși întrebări, să își asume rolul de investigatori, să abordeze probleme din mai multe perspective.

În acest fel, copiii ar putea conștientiza legătura dintre libertate și responsabilitate și ar avea ocazia de a reflecta cu privire la propria învățare și la progresele înregistrate, deci le-ar putea fi dezvoltate și capacitățile metacognitive, care își dovedesc utilitatea atât în învățarea școlară, cât și în așa numita „învățare de-a lungul vieții”. Dar, pentru aceasta, este important ca educatorul să fie el însuși creativ și să se caracterizeze, între altele prin:

- Empatie;
- Abilități înalte de comunicare și relaționare;
- Putere de convingere;
- Spirit deschis, care să promoveze libertatea de gândire și creație;
- Disponibilitate pentru schimbul argumentat de opinii.

Este de la sine înțeles că omul de la catedră trebuie să manifeste o atitudine pozitivă față de creativitate și față de personalitatea creatoare, fie ea chiar una în devenire, așa cum este cazul la elevi.

Se speră ca, prin toate acestea, cadrul didactic să ofere un model viu de conduită creativă și de atitudine pozitivă față de creativitate și de creatori, model pe care elevii să îl interiorizeze, ceea ce le - ar putea crește motivația intrinsecă și, alături de asimilarea unor deprinderi creative de gândire, i-ar putea determina să fie la rândul lor creativi.

O altă exigență, aflată într-o anumită legătură cu cele prezentate până acum, este aceea ca relația dintre cadrele didactice și elevi să fie una democratică, deschisă, care să permită schimbul liber de idei și opinii și instaurarea în clasă a unui climat caracterizat printr-un tonus afectiv pozitiv, destins. Deci, este important ca învățătorul să fie apropiat de elevi și să îi încurajeze în direcția formulării de sugestii, chiar și atunci când acestea se dovedesc neobișnuite.

Promovarea creativității constituie un deziderat care este bine să fie avut în vedere pe tot parcursul procesului instructiv-educativ. Se pot schița anumite exigențe care sunt specifice fiecăreia din componentele activității educative și a căror îndeplinire poate contribui la realizarea dezideratului schițat mai sus, făcând din clasa de elevi un adevărat laborator de creativitate.

Astăzi nu se mai face o separare netă între omul obișnuit și omul creator. Orice om normal poate realiza o îmbunătățire în munca sa, o mică inovație sau invenție. Pentru aceasta e nevoie de preocupare specială, de condiții favorabile dezvoltării creativității.

Aspirația spre dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor metode care, pe de o parte, să combată blocajele, iar pe de alta, să favorizeze asociația cât mai liberă a ideilor, utilizând astfel la maximum resursele inconștientului.

Categoria de activități care oferă terenul cel mai extins pentru cultivarea creativității îl constituie activitățile în care se lasă elevilor independență deplină:

- compunerea și rezolvarea pe căi diferite a exercițiilor și problemelor;
- scoaterea și formularea ideilor principale dintr-un text;
- elaborarea compunerilor;
- confecționarea unui obiect (la abilități practice);
- executarea unui desen;
- exerciții de antrenament creativ sub formă de jocuri etc.

Toate aceste activități pot fi considerate forme de manifestare a însușirilor creative ale elevilor, care se cer stimulate și dirijate.

Dacă un elev a descoperit prin propriile lui eforturi de observație, de imaginație și gândire, o însușire mai puțin vizibilă a unui obiect, a unui aspect al unui fenomen, dacă a găsit o soluție nouă a unei probleme, ori a redactat o compunere într-un mod personal, original sub aspectul conținutului și al formei, toate aceste activități pot fi considerate forme de manifestare a însușirilor creative ale elevilor, care se cer stimulate și dirijate.

Creativitatea a devenit un indicator valoric în multe domenii de activitate. Ea exprimă culmea pe care o poate atinge o persoană în procesul de inovare a activității și un element de progres al vieții sociale.

Un învățător care are creativitate pedagogică este ingenios, inventiv, plin de fantezie și cu o mare doză de spontaneitate. El descoperă mereu noi și noi forme de lucru, noi procedee și tehnici, modifică, adaptează, combină și inventează, noi instrumente sau mijloace menite să sporească eficiența muncii didactice.

Creativitatea de tip școlar, realizată de elev în procesul de învățământ, nu trebuie confundată cu creativitatea scriitorului, artistului, tehnicianului, unde originalitatea și productivitatea se interpretează în sensul strict al cuvântului. Copilul de vârstă școlară mică adoptă o atitudine creatoare atunci când, pus în fața unei probleme (care constituie o sarcină școlară), îi restructurează datele, descoperă calea de rezolvare, o rezolvă într-un mod personal.

La vârsta școlară mică, elementele de originalitate, chiar și atunci când sunt minore față de cele de reproducere, exprimă tendința de creativitate a copilului, care trebuie încurajată.

Gândirea creatoare se formează în procesul de învățământ prin orientarea și stilul activității elevilor, prin tipuri de sarcini și exerciții care pot constitui un antrenament al gândirii.

Pentru educarea creativității în activitatea instructiv-educativă sunt necesare anumite condiții:

- fondul de cunoștințe de care dispune elevul;
- existența unor deprinderi intelectuale;
- climatul educațional care trebuie să fie favorabil creativității.

Creativitatea nu se poate cultiva decât într-o atmosferă de antrenare liberă a elevilor în căutări, schimb de idei, verificări. Elevii trebuie să se manifeste liber, fără teama de a greși, de a li se face imediat aprecierea critică. În felul acesta se poate cultiva îndrăzneala, independența,

originalitatea. Învățătorului îi revine sarcina da organiza activitatea de gândire a copilului în mod judicios și corespunzător forțelor sale, de a-l face să aibă încredere în el.

Bibliografie:

1. Fluieraș, V., *Teoria și practica învățării prin cooperare*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005;
2. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, ediția a III-a, Editura Universității de Vest "Vasile Goldiș", Arad, 2007;
3. Roco, M., *Creativitate și inteligență emoțională*, Editura Polirom, Iași, 2004.

PREDAREA INTEGRATĂ A CUNOȘTIINTELOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar Maricica-Monica CLEMENTE
Școala Gimnazială „I. D. Sîrbu” Petrila, jud. Hunedoara

Literatura pedagogică actuală descrie integrarea curriculară drept o modalitate inovatoare de proiectare a curriculumului, care presupune sintetizarea și organizarea didactică a conținuturilor din diferitele domenii ale cunoașterii, astfel încât să se asigure că elevul achiziționează o imagine coerentă, unitară despre lumea reală.

„Curriculum-ul integrat presupune crearea de conexiuni semnificative între teme sau competențe care sunt de regulă formate separat, în interiorul disciplinelor. Aceste teme sau competențe au o puternică legătură cu viața cotidiană a elevilor și își propun, direct sau indirect, să contribuie la formarea unor valori și atitudini.”(Curriculum pentru învățământul primar, 2013)

Integrarea ca sintagmă este explicată cu revenirea în același loc, în aceeași activitate a mai multor activități de tip succesiv, care conduc la atingerea obiectivelor propuse. Reușita activităților integrate se bazează pe un scenariu unitar foarte bine întocmit de către învățătoare cu obiective clare, cu o repartizare a sarcinilor zilnice în fiecare sector de activitate și cu asigurarea mai multor opțiuni care duc la atingerea obiectivelor. În activitățile integrate dispar granițele dintre categoriile de activități și tipurile de activități, contopindu-se în acel scenariu unitar și ciclic, în care tema se lasă investigată cu mijloacele diferitelor științe.

Scenariul cadrului didactic îi orientează pe copii să opteze pentru diverse centre care oferă posibilitatea alegerii domeniilor de învățare și a materialelor. Varietatea acestora încurajează copiii să manifeste, să observe, să gândească, să-și exprime ideile, să interpreteze date, să facă predicții. Copiii își asumă responsabilități și roluri în micro-grupul din care fac parte, participând la jocuri de rol interesante, inițiate la sugestia celor din jur sau create chiar de ei. La completarea scenariului ne pot fi de un real folos vizitele, plimbările, întâlnirile cu specialiști etc. Tematica acestora este aleasă încât prin activitățile integrate să se înlesnească contactul cu lumea înconjurătoare. În atenția

echipei de cadre didactice se află în permanent, întreaga paletă de activități (la alegere, proiecte, jocuri și activități extracurriculare) și modalități de organizare a acestora.

Sunt, desigur, și alții mai optimiști, cei care consideră avantajele educației-formării integrate drept evidente, produse de facilitarea transferurilor de cunoștințe, a utilizării competențelor în registre diferite de activitate în viața reală. Ei consideră, principial vorbind, că apropierea de firescul vieții, în funcționalitatea sa globală, ar trebui să fie un temei suficient pentru practicarea în mod consecvent a demersurilor de formare-educare integrată. Argumentează că este o cale de a valorifica interdisciplinaritatea atât la nivel conceptual, cât și mai larg, în cadrele teoretice de abordare a diverselor aspecte care descriu realitatea. Apoi, mai susțin că oferă o bună ocazie pentru conștientizarea legăturilor între cele învățate și viața de fiecare zi, atât pentru înțelegerea adecvată a stării de fapt, cât și pentru proiectarea unor soluții de optimizare a activității și, eventual, articularea unor strategii eficiente de rezolvare a problemelor.

Demersul integrat de abordare poate implica mai multe tipuri de interogații. În efortul de a transpune prevederile programei în planificarea calendaristică anuală, un coleg mai tânăr se poate întreba: pot fi asimilate domeniile de conținut drept unități de învățare? Dacă da, problema este rezolvată. Dacă nu, atunci profesorul trebuie să își construiască unitatea de învățare în funcție de reperele pe care le are, de la nivelul de implicare al elevilor până la nuanțatele accente pe care dorește să le realizeze din punct de vedere pedagogic prin predarea disciplinei, de la programă până la manualul pe care elevii îl utilizează la clasă (și care, deși este instrumentul lor de lucru, are relevanță în raportul conținuturi de studiat - aplicații de realizat în modul de concepere a lecției de către profesor).

Dacă acceptăm că abordarea integrată își găsește modalități de realizare eficiente, mai cu seamă prin antrenarea elevilor în activități didactice de tipul proiectelor cu rol formativ-educational, atunci o atenție deosebită o să fie acordată tocmai modului în care este proiectată această activitate, cum este monitorizată și, în final, evaluată. Dacă pentru realizarea proiectului sunt alocate prin programă un număr importat de ore (așa cum este prevăzut în programa amintită, 25% din numărul total de ore), atunci gândirea unei strategii de punere în aplicare poate apărea drept o provocare (de la identificarea cu prudență a unei teme de interes pentru elevi la stabilirea unui plan de desfășurare, la executarea efectivă, eventual împreună cu sprijinul unor parteneri educaționali).

Oricum, o concluzie se impune de la sine: abordarea integrată este provocatoare pentru practicienii educației, cu atât mai mult cu cât aceasta este ușor de etichetat drept artificială, nepotrivită, neproductivă dacă este realizată la întâmplare, fără o gândire profundă a corelațiilor. Pe de-o parte, nimic nu este mai păgubitor pentru un act educativ decât să pară că se face de dragul de a umple ora de curs, să nu stârnească formatoare curiozități, să nu motiveze, să nu susțină învățarea. Pe de altă parte, abilitatea pedagogică a profesorului poate să construiască demersuri complexe de integrare didactică nu doar de o înaltă calitate și ținută pedagogică, ci și motivante, având un caracter inspirațional pentru toți cei implicați.

Predarea integrată a cunoștințelor este considerată o metodă, o strategie modernă, iar conceptul de activitate integrată se referă la o activitate în care se abordează metoda în predarea – învățarea cunoștințelor. Această manieră de organizare a conținuturilor învățământului este oarecum similară cu interdisciplinaritatea, în sensul că obiectul de învățământ are ca referință nu numai o disciplină științifică, ci o tematică unitară, comună mai multor discipline.

Predarea integrată a cunoștințelor nu poate fi definită ușor și nici suficient de riguros în același timp. Această datorită faptului că este o noțiune dinamică care suferă mereu modificări.

Bibliografie:

4. Antonesei, L. (coord.), *Ghid pentru cercetarea educației*, Editura Polirom, Iași, 2009;
5. Bălan, B., Boncu, Ș., Cosmovici, A., Cucuș, C., *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, București, Editura Polirom, 2005;
6. Bocoș, M., *Cercetarea pedagogică. Suporturi teoretice și metodologice*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2003;
7. Bocoș, M., *Instruirea interactivă*, Editura Polirom, Iași, 2013;
8. Caluschi, M., *Grupul creativ de formare, Experimente. Programe. Proiecte*, Editura Cantes, Iași, 2001.

HOLOCAUSTUL, O LECȚIE CARE TREBUIE ÎNVĂȚATĂ

Prof. Cornelia-Veronica CONSTANTIN

Liceul Tehnologic „Al. I. Cuza”, Slobozia, Ialomița

Deseori, în calitate de profesor de istorie, elevii mei mă întrebă de ce este necesar să învățăm despre trecut. La această întrebare, răspund, de fiecare dată, în felul următor: istoria este necesară pentru că ne ajută să aflăm și să înțelegem ce s-a petrecut în trecut, și dacă, implicațiile evenimentului au fost negative, să nu repetăm aceleași greșeli, în prezent.

Titlul acestui eseu pornește de la această considerație.

Din punctul meu de vedere, holocaustul a fost o pagină neagră în istoria omenirii, un „accident”, care a lăsat urme adânci până astăzi.

Literatura de specialitate este foarte bogată și variată.

Pentru început, cred că ar trebui să pornim de la explicația termenului: „holocaust”.

Genocidul evreilor în Al Doilea Război Mondial, cunoscut sub numele de „holocaust”, a fost o acțiune organizată programatic, pentru a cărei punere în practică au fost implicate toate instituțiile statului german. Etimologic, termenul desemnează „arderea completă”, „arderea de tot”, care denumește vechiul ritual iudaic, de sacrificiu, în care animale, sau bucăți din acestea, sau plante erau arse pe altar pentru Iahweh (divinitatea evreilor). Așadar, holocaustul se referă la moartea violentă a unui număr mare de oameni.

Ne aflăm în anul 1942, în plin război mondial, în Germania nazistă, condusă de Adolf Hitler. Luna ianuarie a aceluiși an este momentul în care se adoptă decizia de exterminare sistematică a tuturor evreilor din Europa, cunoscută sub numele de „soluția finală”. Instituția care urma să pună în aplicare acest plan diabolic a fost lagărul de exterminare. Aici, locul morții lente-consumatoare de timp, sau al execuțiilor prin împușcare, prea costisitoare, a fost luat de tehnica gazării.

Camerele de gazare în care puteau să fie ucise mii de personae simultan, cu costuri minime, au transformat lagărul într-o adevărată uzină a morții.

Foarte interesantă, în acest sens, este depoziția lui Rudolf Hoss, comandantul lagărului de la Auschwitz, cel mai mare lagăr de gazare, construit vreodată (aflat, astăzi, pe teritoriul Poloniei și devenit muzeu), la procesul de la Nurenberg, ce poate fi citită în culegerea de documente coordonată de prof. univ. dr Bogdan Murgescu, *Istoria lumii în texte, de la începuturi până în zilele noastre*, București, Editura Teora, 1999.

Știm că istoria presupune existența documentului istoric. De câte ori citesc documentul mai sus amintit, elevilor mei, aceștia rămân consternați de ceea ce aud. În afară de acesta, care este o sursă de primă importanță, pot fi vizionate și o serie de documentare care reprezintă mărturiile directe ale supraviețuitorilor lagărelor de concentrare și exterminare.

„Soluției finale” i-au căzut victime, conform celor mai credibile surse, aproximativ 6 milioane de evrei (desigur, numărul exact nu este cunoscut).

Un tratament asemănător le-a fost aplicat și rromilor (termenul de atunci, țiganilor), aproximativ 250. 000, dintre aceștia murind în lagăre, dar și persoanelor cu probleme de sănătate (diverse handicapuri), homosexualilor, etc.

În lagărele concentrare, apoi de exterminare erau aduși toți cei care aparțineau „raselor inferioare”, adversarii politici, membrii ai rezistenței, prizonieri de război. Aceștia erau supuși unui regim de lichidare lentă, instrumentată prin munca forțată (celebrul dicton „*Munca te eliberează*”), subalimentare, epidemii, „experimente” medicale.

Execuțiile sumare făceau, de asemenea, parte din viața cotidiană a acestor lagăre.

Supraviețuitorii erau supuși unui program zilnic de dezumanizare, deținuții fiind mai curând tratați ca obiecte, decât ca oameni. Evident, că drepturile omului nu erau respectate.

Ce mi se pare interesant este că unii dintre acești supraviețuitori au fost binecuvântați cu ani îndelungați, reușind, în acest fel să-și scrie memoriile, sau să povestească, în interviuri, experiența nefastă pe care au avut-o.

Închei acest scurt eseu exprimându-mi convingerea că niciodată, în istoria umanității o astfel de „experiență” nu va mai fi repetată.

UTILIZAREA STRATEGIILOR INTERACTIVE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚĂ

Prof. înv. preșc. Diana CRAINIC
Grădinița P.P. „Curcubeul copiilor” Arad

Nevoile și cerințele copiilor „actori” pe scena educațională pretind dascălilor o schimbare radicală a modului de abordare a activității didactice.

În accepțiunea modernă, metodele de învățământ reprezintă modalități de acțiune, instrumente, cu ajutorul cărora copiii, sub îndrumarea educatorului, își însușesc cunoștințe, își formează și dezvoltă priceperi și deprinderi intelectuale și practice, aptitudini și atitudini. Acestea sunt: metodele tradiționale și metodele moderne.

Metodele interactive de grup reprezintă o noutate, o schimbare, un nou început, o altă abordare a conținuturilor educative prin care se rezolvă mult mai facil problemele de relaționare, de comunicare, de responsabilizare, de învățare reciprocă. Aceste metode, prin noutatea și atractivitatea lor, stimulează copiii, îi motivează pentru activitatea de învățare, reduce stresul trăit de educatoare și copii într-o activitate tradițională. Preșcolarii descoperă o nouă experiență interrelaționând în grupuri de învățare activă; ei studiază, investighează și capătă încredere în capacitățile individuale și în cele ale grupului. Aceste activități cu variantele și etapele lor realizate prin metodele interactive trebuie predate ca un joc cu reguli, prin care copiii învață, cooperează și în același timp se distrează, se relaxează, învățând astfel să rezolve mai ușor problemele cu care se confruntă, să ia decizii în grup și să aplaneze conflictele.

Aplicarea metodelor interactive solicită timp, diversitate de idei, angajare în acțiune, descoperirea unor noi valori, responsabilitate didactică, încredere în rezultatele ce se vor obține, dar și în capacitatea personală de a le aplica creator pentru eficientizarea procesului instructiv educativ. Metodele interactive implică mult tact din partea educatorilor deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil: timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător, pentru fiecare găsim gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul, în concordanță cu situația. Pentru aplicarea metodelor, amenajarea spațiului este foarte importantă datorită faptului că preșcolarii gestionează acest spațiu precum și materialele puse la dispoziție în vederea realizării sarcinilor primite. În timpul derulării activităților bazate pe metode interactive spațiul poate fi modificat chiar de către copii pentru a corespunde stilului de învățare și inițiativelor creative ce țin de resursele materiale existente (truse, jucării, jetoane, etc). Astfel ei învață să exploreze mediul educațional ce îi înconjoară în scopul rezolvării sarcinii didactice, să coopereze în acest sens, să se accepte, să se asculte activ, menținând ordinea pentru că nu uită că vor fi evaluați.

Activizarea reprezintă un proces complex, sistematic și dinamic, care angajează întregul potențial psiho-fizic al subiecților cunoașterii. Prin activizare se urmărește realizarea unei învățări și formări active și interactive, în care cel care învață să se implice efectiv, intens, profund și deplin, cu toate dimensiunile personalității sale – intelectuală, fizică și afectiv-volițională. Activizarea nu neglijează dimensiunea socială a activității elevilor, implicarea acestora putându-se realiza în cadrul

tuturor formelor de organizare a activității lor – frontală, de grup și individuală, Procesul de activizare trebuie perceput ca un efort de transformare a posturii pe care o deține elevul în procesul de învățământ – din obiect al educației (așa cum era în învățământul tradițional), el devine obiect și subiect al educației, participant activ la propria formare și devenire.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În continuare voi prezenta câteva metode moderne pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Bula dublă - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.

Exemplu. La activitatea DLC-convorbire „Ce știm despre anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc. O altă activitate la care am folosit metoda Bula dublă a fost o activitate DȘ-observare,, Vaca și calul”. În această activitate în cele două cercuri mari am așezat imagini cucele două animale, iar copiii au completat cercurile mici din mijloc cu asemănările existente între ele(sunt animale domestice, se hrănesc la fel, au corpul format din aceleași părți, se înmușesc prin pui), iar în cercurile exterioare au completat cu caracteristicile acestora (vaca are coarne, ne dă lapte, calul are coamă, este folosit la tracțiune).

Schimbă perechea este o altă metodă interactivă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolarii. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în pereche. Metoda „Schimbă perechea,, am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc. *Exemplu.* La activitatea de observare cu tema „Legume de toamnă ”, am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai multe caracteristici ale legumelor care se coc în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul educatoarei, copiii au luat din coș o legumă la alegere pe care au observat-o, au analizat-o pentru a spune totul despre ea. Perechea a analizat leguma timp de 3-5 minute. La comanda educatoarei „Schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor legume prin câți mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier, sau „asalt de idei,, este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile

creatoare. Cu rezultate bune am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire cu tema „De ce îmi place anotimpul iarna?” la începutul activității copiii au stabilit împreună caracteristicile anotimpului iarna pornind de la întrebarea „Ce știți despre anotimpul iarna?”. Fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt în ordinea stabilită fără a repeta ideile colegilor. Ideile emise sunt direct proporționale cu numărul membrilor grupului. După enunțarea ideilor, copiii au fost rugați să reflecteze asupra lor și să se pronunțe care sunt cele mai aproape de adevăr. Au fost subliniate ideile care se încadrează în sarcina didactică și care conturau ideea finală. Aceste caracteristici sunt împărțite în 3 categorii:

Caracteristici care țin de evoluția naturii;

Caracteristici care țin de relația omului cu mediul în anotimpul iarna;

Caracteristici care nu se încadrează în nici o categorie și care vor fi eliminate.

Explozia stelară este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci stelute mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE? , DE CE ?, CÂND ?. Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interrogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc.. Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit aceasta metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire „Totul despre animale”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între animalele domestice și animalele sălbatice. De asemenea, am folosit această metodă în jocul didactic „În lumea poveștilor” cu scopul de a verifica cunoștințele copiilor privind poveștile învățate

Din multitudinea de metode interactive, am prezentat pe scurt doar câteva pe care le-am aplicat la grupă, metode prin care noul și căutarea de idei conferă activității ”un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare. Pe lângă metodele interactive prezentate mai sus, cu rezultate bune am mai folosit și alte metode cum sunt: metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele, tehnica blazonului, pălăriuțele gânditoare, studiu de caz etc..

„Călătorie în anotimpul toamna” o activitate de evaluare din domeniul Știință a încercat să îmbine metoda „Călătorie misterioasă” cu „Ciorchinele” și să le adapteze nivelului preșcolar, mai precis grupei mari. Activitatea a constat în parcurgerea unui traseu aplicativ în care echipele aveau de rezolvat probleme de orientare spațială ce implicau cunoașterea regulilor elementare de circulație rutieră. Grupa de preșcolari a avut ca sarcină de lucru (se adresează frontal): „Găsiți cât mai multe

idei, cuvinte și imagini despre anotimpul toamna. Alegeți imaginile care se potrivesc anotimpului și așezați-le în jurul cuvântului scris pe panou” .Pe un panou mare s-a scris cuvântul TOAMNA. Lângă cuvânt se poate lipi o imagine de toamnă sugestivă. Se pun la dispoziția copiilor jetoane, imagini de toamnă cu fructe de toamnă, legume, peisaje, decupaje, texte literare- poezii , ghicitori, cântece de toamnă, decupaje din reviste, albume, fotografii.

Copiii vor selecta imaginile referitoare la anotimpul toamna și le vor lipi în jurul cuvântului scris pe panou. După ce se vor epuiza toate ideile, toate cunoștințele copiilor despre toamnă, educatoarea împreună cu aceștia va uni cuvintele și imaginile, stabilind legăturile, conexiunile dintre ele. La sfârșitul activității, educatoarea face sinteza finală, structurează ciorchinele, grupând logic informațiile, ideile, cunoștințele copiilor. Poate face completări, poate aduce corecturi. Beneficiile metodei sunt că se poate combina cu alte metode și procedee; poate fi introdusă în diferite etape ale unei activități; este foarte potrivită în cadrul unui proiect tematic pentru reactualizarea și sintetizarea cunoștințelor copiilor despre un subiect, precum și o ordonare a informațiilor; permite completarea cunoștințelor cu altele noi despre o anumită temă; copiii gândesc, răspund la întrebări, cooperează, comunică, fac asocieri, fac conexiuni, argumentează, completează; metoda stimulează și încurajează contribuția personală;

Concluzia la care am ajuns în urma activizării copiilor este că utilizarea metodelor interactive oferă un sprijin real educatoarei în demersul său didactic și ne ajută, ne determină, copil și dascăl, deopotrivă, să descoperim valoarea, frumusețea și diversitatea interacțiunii, relaționării și cooperării, să ne promovăm ideile, să respectăm opinia celuilalt și să ne implicăm profund și activ în construirea personalității proprii.

Bibliografie:

Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;

Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Goncea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;

Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

CONTRIBUȚIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ LA DEZVOLTAREA CULTURII, ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII

Prof. Gianina DUDUIALĂ

Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara

De-a lungul timpului, mari oameni de știință români și-au adus contribuția la marea cultură română. Marile lor realizări au fost cunoscute atât pe plan național cât și de comunitatea internațională a oamenilor de știință, iar realizările lor remarcabile au avut un puternic impact atât asupra culturii noastre naționale cât și asupra domeniului economic și științific .

Ion Cantacuzino: Ion Cantacuzino a fost un medic și microbiolog român care a studiat o parte din viața sa la Paris. Acesta a studiat filosofia, științele naturale și medicina, până în anul 1894. Ion își obține titlul de Doctor în Medicină în anul 1895 datorită tezei sale “*Cercetări asupra modului de distrugere a vibrionului holeric în organism*”. În 1901, Ion este numit drept profesor de Medicină experimentală la Facultatea de Medicină din București, atunci când se întoarce în țară.

Pe timpul celui de-al Doilea Război Balcanic, în anul 1913, acesta a fost o mare salvare a trupelor românești, deoarece în rândul acestor trupe a izbucnit o epidemie de holeră și Ion Cantacuzino s-a ocupat de imunizarea lor prin administrarea unui vaccin pe care l-a descoperit el însuși.

Silvia Creangă: Deși această femeie-matematician român nu este foarte cunoscută, a fost prima femeie din România care și-a dat doctoratul în matematică. Aceasta a fost mai activă ca profesoară decât ca cercetătoare. În anul 1917, Silvia absolvă Facultatea de Științe din Iași; în 1925 își dă doctoratul cu ajutorul tezei sale intitulată „*Direcții ciclificabil conjugate. Curbe cu curbura normală constantă.*”.

George Emil Palade: Acest premiant al Nobelului a fost un biolog, medic și om de știință de origine română, fiind specialist în domeniul biologiei celulare care provenea dintr-o familie de profesori. Și-a început studiile superioare în București, la Facultatea de Medicină, pe care a absolvit-o în anul 1940, obținând astfel titlul de doctor în medicină. Palade a reușit să cerceteze și să explice mecanismul celular al producției de proteine. După cum am spus mai sus, George Emil Palade a fost primul om de știință român care a primit premiul Nobel pentru importantele sale descoperiri.

Dimitrie Negreanu: Fizicianul român Dimitrie Negreanu a fost și membru corespondent al Academiei Române, care a făcut studiile universitare la Facultatea de Științe din București unde și-a luat licența în fizică în anul 1880. Când a plecat la Paris, în anul 1889 împreună cu Gabriel Lippmann își dă teza de doctorat intitulată „*Étude de l'éthérification et de la conductibilité électrique*”. A fost și profesor la Catedra de Electricitate de la Universitatea din București și a organizat un laborator de cercetări și și-a continuat studiile asupra următoarelor puteri inductive specifice: a electricității, a elementelor magnetice în România, a gavalnometrelor și multe altele.

Ana Aslan: Medicul român Ana Aslan a fost specialist în gerontologie și director al Institutului Național de Geriatrie și Gerontologie care a accentuat importanța procainei în ameliorarea tulburărilor distrofice. Foarte multe celebrități i-au urmat tratamentul cu Gerovital,

inclusiv Charlie Chaplin și Salvador Dali. Ana a creat, împreună cu o farmacistă, un produs geriatric numit Aslavital, introdus în producția industrială în anul 1980.

Ana, născută la 1 ianuarie 1897, a mers la Colegiul Romașcanu din Brăila; în anul 1915, aceasta a absolvit Școala Centrală din București. Când Primul Război Mondial avea loc, Ana îngrijise soldații în spitalele militare. Ana este denumită preparator la Clinica II, după ce a absolvit Facultatea de Medicină.

Radu Grigorovici: A fost un fizician român care a fost membru titular al Academiei Române și vicepreședintele ei. Radu a absolvit liceul Aron Pumnul în anul 1928 și a intrat la Universitatea din Cernăuți. În anul 1931 licența de științe chimice și în 1934 licența în științe fizice. Radu Grigorovici a adus o notă autentică în fizica descărcărilor electrice în gaze, analiza spectrală în flacăra, etc.

Emil Racoviță: Savantul, exploratorul, speologul și biologul român Emil Racoviță a studiat la Facultatea de Drept din Paris și Facultatea de Științe din Universitatea Sorbona. La 25 de ani, acesta a fost ales ca membru al Societății Zoologice din Franța. În urma unei expediții din apropierea Țării Palmer, Emil a descoperit o strâmtoare căreia i-a dat numele „Belgica”; a înființat primul institut de biospeologie din lume, la Facultatea de Științe a Universității din Cluj, unde a fost invitat ca profesor.

Nicolae Paulescu: A fost un om de știință, medic fiziolog care a descoperit insulina care ajută și salvează și în zilele noastre diabeticii. Nicolae a fost profesor la Facultatea de Medicină din București. Acesta a studiat din anul 1888 medicina la Paris, astfel obținând în anul 1897 titlul de Doctor în Medicină, datorită tezei sale intitulate „Cercetări asupra structurii splinei”

Ion I. Agârbiceanu (n. 6 ianuarie 1907, Bucium, comitatul Alba de Jos - d. 9 martie 1971, Cluj) a fost un fizician român, fiul prozatorului și protopopului Ion Agârbiceanu. Specialist în fizică atomică-spectroscopie, s-a remarcat drept proiectantul primului laser cu gaze din România între anii 1960-1961. A fost membru corespondent al Academiei Române din 1963. [4]

Eugen Bădărău (n. 19 septembrie / 2 octombrie 1887, Foltești, Galați; d. 11 martie 1975, București) a fost un fizician român, profesor universitar, director al Institutului de Fizică București, membru al Academiei Române (din 1948) [4]. Este considerat fondatorul școlii românești de descărcări electrice în gaze și fizica plasmei.

Gabriel Dan Cacuci (n. 1948) este un fizician german de origine română, membru de onoare al Academiei Române (din 1996).[1] Este director al Institutului de Cercetări Fizice în domeniul nuclear din Germania și membru al Academiei Americano-Române de Arte și Știință (ARA) din SUA. Horia Hulubei (n. 15 noiembrie 1896, Iași - d. 22 noiembrie 1972, București) a fost un fizician român, membru titular al Academiei Române. [2] Horia Hulubei a format generații de specialiști în fizica atomică și nucleară. În același timp, el s-a distins și prin importante descoperiri științifice. Astfel, a obținut — primul în lume — spectre de raze X în gaze. În acest scop, el și-a construit un spectrometru special, de concepție proprie. Savantul român are contribuții importante și în fizica neutronilor, în studiul elementelor transuraniene, în studiul reacțiilor nucleare, mai ales în ce privește interacțiile nucleare la energii joase, medii și înalte. A studiat, de asemenea, dezintegrarea mezonilor.

Bibliografie:

- www.wikipedia.ro;
- „Enciclopedia Științei”, Editura Litera, București 2018;
- [Românii, pionieri ai aviației: Traian Vuia, Aurel Vlaicu & Henri Coandă \(historia.ro\)](http://Românii_pionieri_ai_aviației:_Traian_Vuia,_Aurel_Vlaicu_&_Henri_Coandă_(historia.ro)).

RESURSE PENTRU STUDIUL FIZICII LA GIMNAZIU ÎN ȘCOALA ON-LINE

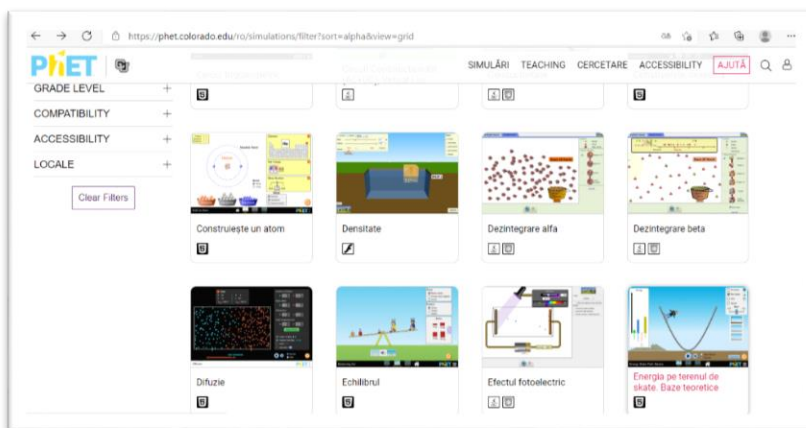
Prof. Gianina DUDUIALĂ

Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara

La fel ca și ceilalți dascăli din lume , și profesorul de fizică a trebuit să facă față unei noi provocări , și anume predarea- evaluarea-învățarea on-line. În plus, la fizică ,principalul obstacol a fost modalitatea de a reproduce virtual experimentele de laborator din lecția de fizică.

Astfel, în studiul fizicii la gimnaziu , pe lângă celebrele resurse www.didactic.ro , unde sunt numeroase lecții ppt , modele de teste, fișe de lucru,etc. ,precum și youtube-o adevărată resursă de materiale filmate , se pot utiliza următoarele resurse:

1.<https://phet.colorado.edu/ro/simulations/filter?sort=alpha&view=grid> , este una din resursele cele mai folosite în studiul fizicii. Conține numeroase experimente virtuale grupate astfel :Mișcare,Sunet și Unde,Lucrul mecanic, Energia, Puterea,Căldură și Termodinamică,Fizică cuantică,Lumină și Radiații,Electricitate și Magnetism

2.<http://www.elearning.hum.ro/lectii-online-fizica-> conține materiale pentru următoarele lecții de gimnaziu: Viteza medie;Greutatea;Magneții.Refracția luminii;Lucrul mecanic;Difuzia.Lega lui Arhimede;Forța elecromagnetică.

3.<https://www.vascak.cz/physicsanimations.php?l=ro> ,conține aplicații (animații și simulări) pentru : Mecanică, Câmp gravitațional ,Oscilații și unde mecanice ,Fizica moleculară și termodinamica ,Electrostatică ,Curent electric ,Semiconductor ,Curentul electric în lichide, Curentul electric în gaze și în vid, Câmp magnetic, Curent alternativ ,Optică ,Teoria relativității restrânse ,Fizică atomică, Fizică nucleară

4. <https://sites.google.com/site/laboratorvirtualdefizicaii/home/simulari-experimente> , conține resurse despre ; Bacalaureat la fizică, Experimente de fizică , Materiale de învățare, Resurse online, Școala Altfel, Evaluare națională clasa a VI-a, TIC.

5. De asemenea în lecțiile de fizică on-line și nu numai, de un real ajutor sunt manualele digitale:

- manual Fizică, clasa a VI-a, Editura Didactică și Pedagogică (format pdf),
<https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VI-a/Fizica/EDP/A538.pdf>,

- manual Fizică, clasa a VII-a, Editura ArtKlett,
<https://manualedigitaleart.ro/biblioteca/art-fizica7>

- manual Fizică, clasa a VIII-a, Editura ArtKlett,
<https://manualedigitaleart.ro/biblioteca/art-fizica8> sau Editura Litera,
<https://manuale.litera.ro/manuale/fizica-8/index.html>

6. Alte site-uri utile pentru cadrele didactice având specialitatea fizica:

<https://fizicachimia.wordpress.com/>

<http://www.learner.org/interactives/parkphysics/parkphysics.html>

<http://www.upscale.utoronto.ca/GeneralInterest/Harrison/Flash/>

<http://www.physicsgames.net/>

<http://www.myphysicslab.com/>

http://www.physics.ccsu.edu/LEMAIRE/genphys/virtual_physics_labs.htm

http://www.edinformatics.com/il/il_physics.htm

<http://interactivesites.weebly.com/physics-and-motion.html>

<http://higheredbcs.wiley.com/legacy/college/halliday/0471320005/simulations6e/index.htm?newwindow=true>

<http://ael.ctcnvk.ro/econtent-fizica/>

<http://resources.hwb.wales.gov.uk/VTC/2010-11/science/science3-forces/eng/startHere.html>

http://resources.hwb.wales.gov.uk/VTC/16022007/electricity_circuits/lesson.html

<http://www.yteach.co.uk/index.php/search/results/Physics,1,0,3665;18633,0,25,1,tn,1.html>

<http://physics.bu.edu/~duffy/classroom.html>

http://physics.bu.edu/~duffy/NS548_simulations/ITOP_EJS.html

http://www.ostralo.net/3_animations/animations_phys_mecanique.htm

http://webphysics.davidson.edu/physlet_resources/physlet_physics/contents/mechanics/one_d_kinematics/default.html

<https://sites.google.com/site/suportededucational/home>

<http://www.physagreg.fr/animations.php#phys>

<http://www.walter-fendt.de/ph14ro/>

<http://www.fizica.com/>

INTRODUCERE ÎN STUDIUL FIZICII LA GIMNAZIU

Prof. Gianina DUDUIALĂ

Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara

Studiul fizicii în gimnaziu întâmpină o serie de dificultăți, datorate (printre altele) atât nivelului dezvoltării intelectuale al elevului cât și complexității materialului de studiu. De aceea este foarte important modul în care profesorul abordează fiecare lecție, fiecare capitol, fiecare temă, pentru ca această să fie cât mai interesantă, atractivă, stimulantă.

Astăzi avem la îndemână calculatorul unde elevul este „specialist” astfel că lecția de fizică poate fi prezentată într-un cadru nou, modern și anume în laboratorul de informatică. Cu ajutorul calculatorului se pot simula experiențe de fizică imposibil de realizat în laborator, se pot prelucra rapid datele experimentale, problemele de fizică se rezolvă mult mai rapid iar notarea elevilor este îmbunătățită prin eliminarea unor factori perturbatori. De asemenea, direcția în care merge societatea, condițiile actuale, impun o nouă perspectivă de formare a copilului, o nouă viziune de abordare a activității la clasă, promovarea abilităților informatice și o globalizare a cunoștințelor.

Dar, oare, poate calculatorul înlocui experimentul? Oare este suficient ca elevul să vadă experimentul la calculator sau trebuie să fie în contact cu realitatea pe care el o studiază? Oare este suficientă introducerea datelor unei probleme așteptând rezultatul computerului sau este necesar efortul elevului pentru a rezolva problema respectivă? Unii autori consideră că folosirea excesivă a calculatorului poate duce la formarea unei personalități unilaterale, copilul fiind lipsit de pricepere practică, comunicare afectivă și totodată, prin accesul nelimitat la informație se poate ajunge în situația impunerii anumitor limite.

Este evident că se impune o utilizare echilibrată a calculatorului, o îmbinare a metodelor tradiționale de predare-instruire-evaluare cu metodele moderne activ-participative, astfel încât rezultatul final să fie cel așteptat. Deoarece procesul educațional este unul continuu, este obligatorie adoptarea unei perspective noi, cu o pedagogie modernă ținând cont de abilitățile copilului și de resursele materiale existente.

Conform curriculum-ului și programei actuale, studiul opticii în gimnaziu începe la finele clasei a VI-a când elevul face cunoștință cu noțiunile fundamentale: rază de lumină, fascicul de lumină, corpuri transparente, translucide și opace, reflexie, refracție, lentile, urmând ca abordarea reală, sistematică să se realizeze în clasa a VII-a.

Deși experiențele de optică sunt destul de spectaculoase iar unele din noțiunile prezentate sunt ușor de înțeles pentru că elevii le „văd” (de exemplu formarea imaginilor răsturnate în lentila convergentă sau dispersia luminii cu prisma optică) totuși conceptele de bază ca de exemplu: raza de lumină, propagarea luminii și chiar lumina ca sistem fizic, impun precizarea condițiilor de studiu, un exemplu fiind modelul celor trei raze de lumină cu care se operează în construcția imaginilor și care s-a demonstrat că întâmpină dificultăți.

De asemenea, referitor la fenomenele de reflexie și refracție a luminii este extrem de important de semnalat elevilor inseparabilitatea fenomenului de reflexie de cel de refracție. Chiar și

în cazul reflexiei totale, deși unda incidentă se reflectă în întregime, totuși acest lucru nu are loc decât după o refracție.

Dacă se ține cont de toate dificultățile apărute în predarea opticii reiese clar rolul major al experimentului, care, fără nici o îndoială, nu poate fi înlocuit.

În cazul utilizării calculatorului, experimentul se poate desfășura într-un mediu virtual. Se prezintă în continuare experimentul: reflexia totală (fig.1.)

fig.1. –experiment virtual: reflexia totală

Pentru studierea construcției razelor de lumină și a imaginilor în diferite sisteme optice este foarte utilă folosirea aplicației **Optics Lite** (1,2 MB). Acest program permite simularea diferitelor sisteme optice simple (se pot folosi lentile convergente, divergente, oglinzi plane, concave, convexe, filtru); se construiesc grafic sistemele optice dorite iar programul desenează razele de lumină și imaginea care se formează. Prezintă și limitări, una dintre acestea fiind faptul că aplicația respectivă nu lucrează cu obiecte virtuale. Totuși, elevul se poate juca cu obiectul, îl poate deplasa pe axa optică, poate calcula diferite distanțe. În figura 2 este prezentată formarea imaginii într-o lentilă convergentă atunci când obiectul este între ∞ și dublul distanței focale (modelarea are loc în laboratorul virtual „Pintar VirtuaLab Optics”)

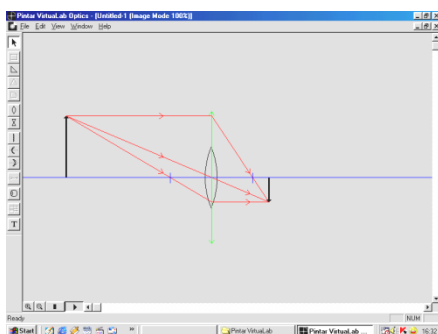

fig.2.-formarea imaginii în lentila convergentă

Bibliografie:

Luca, E., Zet, Ghe., Ciubotariu, C., Păduraru, A., Fizică generală, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1981

*** Compendiu de fizică, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1988;

***Internet;

www.e-scoala.ro;

www.efizica.ro;

www.fizica.com;

www.fizik.ro;

<http://school.discovery.com/>;

www.physicslab.com;

www.geocities.com.

NOILE EDUCAȚII, O REALITATE A LUMII CONTEMPORANE

Prof. înv. primar Florentina BOACĂ
Școala Gimnazială Perieți, jud. Ialomița

Educația este unul dintre fenomenele care a apărut o dată cu civilizația umană, suferind, pe parcursul evoluției sale, schimbări structurale esențiale în toate domeniile vieții. Era actuală a informaticii, cea nucleară, a călătoriilor în spațiu, a roboților, epoca genetică, a interdependențelor culturale, economice, religioase sau de altă natură – toate aceste epoci pun probleme cu care omenirea nu s-a confruntat niciodată în istoria sa.

Progresul accelerat al schimbărilor radicale în toate aspectele vieții noastre a determinat introducerea unui nou concept, și anume *problematica lumii contemporane*. Acest concept a fost impus și potențează particularitățile acestei problematice, care se solicită atât comunităților naționale, cât și grupurilor și persoanelor.

Problematica lumii contemporane pune în lumină următoarele caracteristici:

- *caracterul universal* – nicio țară sau regiune de pe glob nu se plasează în afara acestei problematice;
- *caracterul global* – această problemă există în toate sectoarele vieții sociale, constituind o sursă de probleme deschise și de dificultăți atât în zona vieții materiale, cât și în cea a vieții spirituale;
- *evoluția rapidă și greu previzibilă* – omul din ziua de azi este pus frecvent în fața unor situații complexe pentru care nu este pregătit sau pentru care nu are metode sau soluții adecvate;
- *caracterul pluridisciplinar* – în rezolvarea unor probleme trebuie luate în considerare conexiunile interdisciplinare și pluridisciplinare, și nu unidisciplinare;
- *caracterul prioritar și presant* – se cer răspunsuri prompte, ingeniozitate și chiar eforturi financiare din partea comunităților naționale și mondiale.

În ceea ce privește educația, ca un răspuns al sistemelor educative la imperativele problematiceii lumii contemporane, s-a impus constituirea noilor tipuri de conținuturi sau a *noilor educații*:

- Educația relativă la mediu (sau educația ecologică);
- Educația în materie de populație (sau educația demografică);
- Educația nutrițională;
- Educația pentru noua tehnologie și progres;
- Educația față de mass-media;
- Educația pentru pace și cooperare;
- Educația pentru democrație și drepturile omului;
- Educația sanitară modernă;
- Educația economică și casnică modernă;
- Educația pentru timpul liber;
- Educația pentru o nouă ordine internațională;
- Educația cu vocație internațională;
- Educația pentru o viață de calitate;
- Educația interculturală.

Această listă a noilor educații s-a impus într-un timp scurt și, fără îndoială, va rămâne deschisă, fiind posibil ca în orice moment să fie adăugate alte tipuri de educații.

Modalitățile practice și metodologice de integrare ale acestor noi educații în școală pot fi:

- *abordarea infuzională* – realizarea noilor educații în cadrul diferitelor discipline de învățământ și la nivelul diferitelor sfere ale educației;
- *abordarea disciplinară* – introducerea de noi obiecte de studiu orientate pe un anumit tip de educație;
- *abordarea modulară* – introducerea noilor educații în cadrul unor discipline de studiu, sub forma unor module menționate în programele școlare și la nivelul unor structuri ale educației;
- *abordarea transdisciplinară* – realizarea obiectivelor noilor educații în cadrul unor proiecte științifice pe diverse subiecte realizate, semestrial sau anual, de profesori de diferite specialități.

Utilizarea unor asemenea căi este susținută și de faptul că noile conținuturi comportă elemente corespunzătoare tuturor componentelor educației (atât intelectuale și profesionale, cât și moral-civice și de educație estetică).

În concluzie, *noile educații* sunt o stare esențială a conștiinței educaționale, iar conștiința educațională oglindește abordarea umanistă, social-politică și cultural-spirituală actuală pentru devenirea întru ființă a omului modern într-o sferă pedagogică concretă.

Bibliografie:

- Joița Elena, „Pedagogie și elemente de psihologie școlară”, Editura Arves, Craiova, 2003;
- Cucuș Constantin, „Pedagogie”, Editura Polirom, Iași, 2002;
- Tomșa Gheorghe, „Psihopedagogie preșcolară și școlară”, Ministerul Educației și Cercetării, București, 2005.

DEZVOLTAREA PSIHICĂ ȘI ÎNVĂȚAREA ELEVILOR CU CES

Prof. înv. primar Laura-Maria FRĂȚILĂ
Liceul Tehnologic Jidvei, jud. Alba

Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu diferite deficiențe, ei sunt percepuți diferiți de la o societate la alta, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultură și de valorile promovate.

Mulți oameni au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție preconceptută despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor și al mediului. Persoanele cu deficiențe, la rândul lor au două păreri în ceea ce privește impedimentul lor: unele îl consideră dezastru, iar altele un simplu inconvenient. Conceptul de dezvoltare se referă la modificările secvențiale care apar într-un organism pe măsură ce acesta parcurge traseul de la concepție la moarte (Gherguț Alois, 2005).

Dezvoltarea organismului uman se desfășoară pe mai multe paliere:

Dezvoltarea fizică presupune modificări în lungime și greutate, modificări ale structurii și funcției creierului, inimii, a altor organe interne, modificări ale scheletului și musculaturii care influențează abilitățile motorii. Aceste modificări exercită o influență majoră asupra intelectului și personalității (spre exemplu, un copil cu pierdere de auz poate să sufere și de o întârziere în dezvoltarea limbajului, o persoană cu pierdere de vedere suferă modificări semnificative la nivelul cognitiv).

Dezvoltarea cognitivă constă în modificări ce apar la nivelul percepției, învățării, memoriei, și limbajului.

Dezvoltarea psihosocială presupune modificări ce apar în personalitate, trăirea emoțiilor și în relațiile individului cu cei din jur.

Dezvoltarea psihică a persoanei reprezintă un proces dinamic de formare continuă, prin învățarea și interacțiunea cu factorii de mediu, a structurilor cognitiv-operaționale, psihomotrice, dinamico-energetice, afectiv-motivaționale și atitudinale, manifestate în comportament.

În determinarea dezvoltării psihofizice a copilului, rolul principal aparține interacțiunii dintre ereditate, factorii de mediu și educație. Perioada școlară mică a dezvoltării copiilor cu dizabilități (de la 6-7 ani la 10-11 ani) corespunde substadiului operațiilor concrete ale gândirii. Copiii manifestă spirit de cooperare în jocuri, atenția devine mai stabilă și apar germele unei gândiri de tip formal, logic, cu tendință spre raționamente inductive și deductive care permit înțelegerea obiectelor și fenomenelor din lumea înconjurătoare, construirea unor idei și judecăți proprii. O atenție deosebită trebuie acordată modului în care are loc debutul școlar, fiindcă un debut școlar cu probleme de adaptare și lipsă de suport din partea familiei și educatorilor, atrage după sine dificultăți de învățare, tulburări de comportament, eșec școlar și abandon școlar.

Procesul învățării reprezintă rezultatul unei interacțiuni de durată a proceselor psihice interne ale individului (cognitive, motivaționale și afective) și contextul extern. (Gherguț Alois, 2006). Pentru dezvoltarea personalității și pentru dezvoltarea psihică, învățarea are un rol decisiv, deoarece cu ajutorul ei dobândim comportamente.

Conceptul de bariere în învățare include orice factor care împiedică învățarea: sărăcia, inexistența unor servicii de sprijin în școli, insuficiența pregătire a școlilor și a cadrelor didactice de specialitate, neimplicarea părinților și a comunităților, un curriculum inflexibil, nediferențiat, irelevant, prezentat într-un limbaj complicat.

Bibliografie:

1. Gherguț Alois, „Sinteze de psihopedagogie specială- Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice”, Editura Polirom, București, (2005);
2. Gherguț Alois, „Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – Strategii diferențiate și incluzive în educație”, Ediția a II-a, Editura Polirom, București, (2006).

ROLUL ȘI IMPORTANȚA PARTENERIATELOR EDUCAȚIONALE

Prof. înv. preșc. Alina FRÎNCU
Grădinița P.P. „Curcubeul copiilor” Arad

Educația timpurie reprezintă totalitatea experiențelor individuale și sociale existente sau organizate, de care beneficiază copilul în primii ani de viață. Ele au rolul de a proteja, crește și dezvolta ființa umană prin înzestrarea cu capacități și achiziții fizice, psihice, culturale specifice care să-i ofere identitate și demnitate proprie. Educația timpurie asigură fundamentele dezvoltării fizice și psihice sănătoase și ale dezvoltării sociale. Ceea ce învață copiii în primii ani de viață reprezintă mai mult de jumătate decât vor învăța tot restul vieții.

Educația timpurie se realizează ca educație informală în familie, în relații de vecinătate și în relații comunitare, prin mass-media – ca educație formală în creșe, grădinițe și alte instituții de ocrotire și educație; și sub forma educației nonformale în cluburi sportive, cluburi ale copiilor și elevilor, biblioteci, muzee etc.

Această educație, ca primă treaptă de pregătire pentru educația formală, asigură intrarea copilului în sistemul de învățământ obligatoriu (în jurul vârstei de 6 ani), prin formarea capacității de a învăța. Învățarea timpurie favorizează oportunitățile de învățare de mai târziu. Deprinderile și cunoștințele dobândite devreme favorizează dezvoltarea altora ulterior, iar deficiențele de cunoștințe și deprinderi produc în timp deficiențe mai mari, oportunități de învățare ratate sau slab valorificate.

Pentru că vârsta timpurie este cea mai importantă perioadă pentru dezvoltarea personalității copilului, și perioada de la naștere până la intrarea în școală cere stimulare, în dezvoltarea optimă a copilului este necesar parteneriatul educațional încheiat între grădiniță, respectiv școală și familie, comunitate ori instituții care au rol în creșterea, îngrijirea și educarea copilului.

Parteneriatele implementează un sistem de educație timpurie, un proces complex și îndelungat care cere o colaborare strânsă și continuă și o comunicare între Ministerul Educației și alte instituții (incluzând familia, care este o instituție) în vederea asigurării coordonării tuturor măsurilor privind drepturile, protecția și dezvoltarea viitoare a copilului.

În cadrul acestor parteneriate se pot parcurge următoarele conținuturi: transmiterea unor informații despre ecologie, dobândirea unor cunoștințe despre relația om-mediul, educarea unor comportamente și conduite civilizate, îmbogățirea vocabularului activ cu cuvinte din diferite domenii, cultivarea unor atitudini de investigare, cercetare etc .

O resursă și un sprijin permanent în educarea și dezvoltarea copiilor o constituie implicarea familiei, părinților ca parteneri în educație. Părinții sunt încurajați să ia parte la planificarea și derularea programelor educative pentru copiii de vârste mici, ceea ce implică o responsabilizare și o eficiență sporită.

Parteneriatele încheiate cu familia, în special cele încheiate în cadrul unităților educaționale în care activăm ca și cadre didactice, vizează dezvoltarea și implementarea unor programe de formare pentru părinți, inclusiv formare pentru creșterea implicării taților. De asemenea, formarea trebuie să garanteze faptul că părinții vor deveni mai sensibili la problemele sociale și psihologice, precum și la probleme de orice gen atunci când își cresc copiii. Astfel, părinții au posibilitatea să-și cunoască mai bine copiii, modul lor de manifestare în viața de grup, pot înțelege mai bine rolul lor educativ.

Printre obiectivele pe care tind să le atingă acest gen de parteneriate în dezvoltarea copilului de vârstă timpurie amintim: înlăturarea factorilor perturbatori în cadrul comunicării grădiniță - școală - familie; creșterea gradului de implicare a părinților în toate activitățile școlare și extrașcolare; schimbarea mentalității neadecvate a unor părinți față de grădiniță / școală; cunoașterea de către părinți a posibilităților și nevoilor psiho-fizice ale copiilor; învățarea unor deprinderi și tehnici de muncă intelectuală sub formă de activități comune elevi - părinți - cadre didactice. Rezultate așteptate: consolidarea abilităților de comunicare părinte - cadru didactic, îmbunătățirea situației școlare a copiilor. Prin acest tip de parteneriate se stabilesc relații mai apropiate și mai deschise între educatoare și părinți, iar părinții, cunoscându-se mai bine între ei, pot colabora mai ușor în luarea unor decizii importante pentru grădiniță.

Principala răspundere pentru protecția, creșterea și dezvoltarea copiilor îi revine familiei și, ca atare, familia este îndreptățită să beneficieze de toată protecția și sprijinul de care are nevoie.

Prin urmare, accesul părinților, familiilor, tutorilor, al persoanelor care au în îngrijire copii și al copiilor înșiși la o gamă completă de informații și servicii este o prioritate, parteneriatele încheiate cu familia fiind menite să sprijine educația copiilor de vârstă timpurie.

Dezvoltarea fizică, psihică, spirituală, socială, afectivă, cognitivă și culturală a copiilor constituie o prioritate națională și globală.

Parteneriatele cu instituții care pot contribui în mod deosebit la dezvoltarea copilului de vârstă timpurie pot include implicarea directă (pe lângă familie) a autorităților locale, a parlamentarilor, a organizațiilor neguvernamentale, a sectorului privat și a agenților economici, a conducătorilor religioși, spirituali, culturali, ai liderilor și ai membrilor comunităților.

Acest gen de parteneriate vizează stimularea mentală, antrenarea fizică și dezvoltarea amplă a abilităților copiilor prin diferite activități, cum ar fi: muzica, abilitatea manuală; formarea unor deprinderi de colaborare; desfășurarea unor activități didactice cu teme istorice și creștine etc.

Grădinița, respectiv școala ocupă un loc central în comunitate. Rolul este de a crea viitori cetățeni iar acest lucru nu este suficient a se învăța doar în cadrul activităților de educație pentru societate. De aceea, este nevoie de participarea la activități extracurriculare, la viața comunității. Astfel, procesul educațional început în grădiniță se extinde și asupra comunității. Copilul are

posibilitatea să recunoască problemele acesteia, să fie mult mai atent la ce se petrece în jurul lui, să caute să rezolve probleme, să-și dezvolte spiritul de inițiativă.

Proiectele de parteneriat educațional cu Comunitatea Locală - Primărie, Poliție – au ca argument educația preșcolară pentru cetățenie democratică în vederea formării unor cetățeni activi și responsabili. Prin acțiunile desfășurate în acest sens copiii își însușesc concepte cheie – libertate, justiție, egalitate, solidaritate, cunosc modul de funcționare a instituțiilor democratice, sunt puși în diferite situații de a respecta pe cei de lângă ei, își formează deprinderi de a-și proteja propria persoană și pe ceilalți.

Încheierea unui parteneriat între grădiniță / școală și comunitate înseamnă participarea activă a copilului în mediul școlii și al comunității. Beneficiile participării elevilor la viața comunității se reflectă în dezvoltarea capacității de cooperare cu autoritățile locale (ex. Poliția) în rezolvarea unor probleme.

Un rol important în dezvoltarea copilului de vârstă timpurie îl au ONG-urile, prin încheierea de parteneriate cu acestea, având ca scopuri promovarea și valorizarea diversității și egalității în drepturi; promovarea și respectarea personalității și a drepturilor copilului; conștientizarea importanței educației pentru sănătate; promovarea comportamentelor sănătoase și prevenirea comportamentelor cu risc (campanii antidrog, împotriva fumatului etc) .

O altă dimensiune a educației pentru societate o reprezintă educația religioasă a cărei calitate poate fi îmbunătățită prin parteneriate cu reprezentanți ai Bisericii. Astfel, se pot realiza vizite, convorbiri tematice, cântece, colinde, excursii care au ca obiectiv turistic mănăstiri.

Într-o accepțiune generală, educația este procesul (acțiunea) prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane. Educația este continuă. Ea începe din primele momente ale vieții și se încheie odată cu ea.

.

LOCUL ȘI ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN ACTIVITATEA COPIILOR

Prof. înv. preșc. Alina FRÎNCU
Grădinița P.P. „Curcubeul copiilor” Arad

Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) îi are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Trebuința de se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Exemple de activități extrașcolare

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzica, sport, poezie, pictura. Excursiile și taberele școlare contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile tarii, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, arta, cultura.

Prin excursii, copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă.

Spectacolele constituie o formă de activitate extracurriculară în școală, prin care copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Deși această formă de activitate îl pune pe copil în

majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum și în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului sau nu, asupra dezvoltării elevilor. Astfel de activități sunt de o reală importanță într-o lume dominată de mass media și ne referim la televizor, calculator și internet, care nu fac altceva decât să contribuie la transformarea copiilor noștri în niște persoane incapabile de a se controla comportamental, emoțional și mai presus de toate slabi dezvoltăți intelectual.

Activitatea educativă școlară și extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, o simbioză lucrativă între componența cognitivă și cea comportamentală.

În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de desen și modelaj, iar materialele pe care le culeg sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație. La vârsta școlară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens.

Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Prin excursii elevii își suplimentează și consolidează instrucția școlară dobândind însușirea a noi cunoștințe. Excursia reprezintă finalitatea unei activități îndelungate de pregătire a copiilor, îi ajută să înțeleagă excursiile nu numai din perspectiva evadării din atmosferă de muncă de zi cu zi ci și ca un act de ridicare a nivelului cultural.

Serbările și festivitățile – marchează evenimentele importante din viața școlarului. Din punct de vedere educativ importanta acestor activități constă în dezvoltarea artistică a elevului precum și în atmosfera sărbătorească instalată cu acest prilej. Aceste mici serbări, organizate de către cadrele didactice, le oferă elevilor răsplata primită după muncă, și de asemenea au un rol de motivare, mai puțin semnificativ.

Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor școlarelor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

TIPURI DE JOCURI LA PREȘCOLARI

Prof. înv. preșc. Alina FRÎNCU
Grădinița P.P. „Curcubeul copiilor” Arad

În literatura de specialitate sunt cunoscute mai multe încercări de clasificare a jocurilor și mai simple și mai complexe, după un criteriu sau după mai multe, având la bază scheme de sondaj longitudinal sau sondaj transversal.

Pornind de la concepția generală a dezvoltării psihice, pedagogul german W. Stern elaborează o teorie a jocului, ținând seama de factorii „interni” și factorii „externi” ai dezvoltării. În conformitate cu acțiunea formativă a acestor factori și cu structura jocurilor, W. Stern distinge:

- jocuri individuale - determinate de factori interni;
- jocuri sociale - generate de factori externi.

În contextul dezvoltării psihice generale a copilului, evoluția jocului este rezultatul interacțiunii factorilor interni și externi și nu al acțiunii separate.

Eduard Claparède, inspirându-se din lucrările lui K. Gross, a împărțit jocurile în:

- jocuri ale funcțiilor generale;
- jocuri ale funcțiilor speciale și ca subgrupe de jocuri : jocuri senzoriale; jocuri motorii.

O clasificare prin care se face pentru prima dată încercarea de a răspunde problemelor metodologice ale clasificării aparține psihologului elvețian Jean Piaget. El definește jocul drept o activitate prin care copilul se dezvoltă în conformitate cu etapele formării sale intelectuale - etape marcate prin trei tipuri succesive de „structuri mintale”:

- scheme senzorio-motrice;
- scheme simbolice;
- forme raționale (socializate) ale gândirii.

O clasificare unanim acceptată a jocurilor este greu de realizat. Pentru elaborarea unei clasificări acceptabile este necesară selectarea criteriilor, pe de o parte, ținând seama de sarcinile educării multilaterale a preșcolariilor, iar pe de altă parte, de ponderea influenței formative a jocurilor asupra dezvoltării psihice generale a copilului.

Această clasificare corespunde în cel mai înalt grad sarcinilor dezvoltării fizice, intelectuale, morale și estetice ale copilului. În funcție de aceste considerente, pedagogia generală clasifică jocurile în următoarele trei categorii:

- a) jocuri de creație;
- b) jocuri de mișcare;
- c) jocuri didactice.

„Pedagogii apreciază că există următoarele tipuri de jocuri:

- senzoriale(vizual-motorii, auditive);
- de observare a naturii;
- de dezvoltare a vorbirii;
- matematice;
- de construcții;

- muzicale;
- de orientare;
- de sensibilizare;
- de fantezie;
- simbolice;
- de memorare.

Preșcolarul care merge regulat la grădiniță are parte de o educație care acționează în mod organizat, conștient și dirijat cu scopul de a valorifica la maximum potențialul acestuia și de a stimula noi achiziții. În grădiniță, întreaga activitate se desfășoară axându-se pe specificul copilăriei, care este jocul.

Copilul trăiește în două lumi paralele, o lume care aparține principiului satisfacției și o lume care aparține principiului realității. În timpul jocului, totul poate fi posibil. Jocul ține de dorințele nesatisfăcute în realitate.

ROLUL EDUCAȚIEI ÎN FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIO-EMOȚIONALE LA PREȘCOLARI

Prof. înv. preșcolar Gabriela CERNAT
Grădinița P. P. Nr. 3 Bragadiru, jud. Ilfov

De-a lungul timpului s-a constatat faptul că emoțiile și sentimentele copilului preșcolar însoțesc manifestările acestuia în activitățile care se derulează în cadrul grădiniței: de la jocurile din cadrul grupului și până la învățarea de cântece, poezii, povești, activități practice, în cadrul activităților de întreceri și jocuri sportive.

„Emoția este o stare mentală indusă de unul sau mai mulți stimuli interni sau externi.” (SetThings.com., 25 decembrie 2019). Emoțiile au un rol fundamental stimulând comportamentele și activitățile cognitive ale copilului. Copilul poate ajunge să conștientizeze care sunt emoțiile negative prin activități educative derulate în cadrul activităților instructiv-educative din cadrul grădiniței. Odată dezvoltată această abilitate se va observa o mai mare încredere în propria persoană, crește imaginea de sine pozitivă, dorința de a împărtăși cu ceilalți propriile dorințe, idei, apare capacitatea de a empatiza.

„Emoțiile sunt adesea împletite cu dispoziția, temperamentul, personalitatea, creativitatea.” (Averill, J. R., 1999). Perioada preșcolarității este o perioadă trăită cu intensitate de către copii, aceștia acumulând noi cunoștințe într-un ritm alert, manifestându-și cu mai multă ușurință temperamentul, personalitatea, creativitatea în cadrul activităților de creație. Poate trece cu ușurință de la starea de bucurie la cea de tristețe și chiar de furie. Bucuria de a primi jucăria preferată sau de a desfășura jocuri și activități care îi sunt pe plac, dar și momente de tristețe, atunci când nu primește ceea ce dorește de la ceilalți copii și chiar de la adulți.

În cadrul activităților desfășurate la grădiniță, copilul învață să se adapteze la mediu, să accepte și ideile, părerile celorlalți, învață că trebuie să respecte reguli, pentru a reuși să se integreze eficient în cadrul programului grădiniței. Mediul social din cadrul grădiniței acționează asupra modelării personalității preșcolarului, potențialul formativ al acestei vârste putând fi valorificat cu succes ca urmare a derulării procesului educativ. Copilul învață să socializeze, să își exprime

afecțiunea, emoțiile, să se împrietenească, să împărtășească cu ceilalți copii și cu adulți, alții decât cei din familie. Acesta învață să se accepte pe sine și pe celălalt într-un mediu care devine, la un moment dat, securizant.

În familie are loc interacțiunea directă dintre copil-părinte, iar prin socializarea copilului din cadrul grădiniței se poate ajunge destul de ușor la integrarea, participarea și realizarea socială în cadrul unor activități educative din grădiniță.

Prin intermediul socializării desfășurate în grădiniță se produce îmbogățirea conținuturilor cognitive, organizarea și dezvoltarea motrică, modelarea afectivă precum și însușirea largă a ceea ce înseamnă experiența umană: cunoștințele și modalitățile practice de acționare, limbajul, normele de comportament.

Pentru copilul preșcolar mic jocul practicat este sărac, realitatea lui subiectivă este accentuată întrucât predomină încă egocentrismul înțelegând greu jocurile. Adeseori apare conflictul din dorința copiilor de a se juca cu același obiect refuzând să împartă cu celălalt.

În perioada de preșcolaritate mijlocie copilul cunoaște și aplică regulile, deși nu se poate vorbi încă despre o integrare socială în joc. Se trece însă la rivalitate, însingurare în competiție existând totuși o tendință de cvasi-colaborare în activități și în joc, motivația conflictului venind adeseori din dorința de a-l întrece pe celălalt sau de a juca rolul preferat.

„În preșcolarietatea mare, copilul respectă normele de grup și regulile jocului, apare acordul și proiectul de joc, conflictul poate apărea ca urmare a încălcării regulilor. Respectarea regulilor în această perioadă este un indicator de maturizare afectivă și intelectuală a copilului. (Șchiopu, Ursula, Verza, E., 1995, pag. 141 - 146)

În condițiile în care copilul face trecerea de la atitudinea „fiecare pentru sine” la atitudinea „fiecare și pentru celălalt”, prin intermediul activităților educative, a jocurilor, implicarea în activități de grup se va ajunge la raporturi de contact mai frecvent și pe perioadă mai lungă de timp.

Disciplinarea conduitelor preșcolarului se realizează prin lărgirea cadrului relațional: cu obiectele, cu alții dar și cu propria persoană, prin faptul că va ajunge să învețe cine este, care sunt nevoile lui, ce anume îl bucură sau îl nemulțumește astfel că, la nivelul grădiniței, copilul va învăța să se conformeze regulilor grupului, să coopereze, să accepte părerile celuilalt, să se adapteze la cerințele grupului și să acționeze în conformitate cu acesta. Printr-o integrare eficientă în grupul de copii acesta va trebui să învețe să recunoască ce simte, să facă diferența dintre emoțiile pozitive și cele negative, să perceapă corect și să ia în considerare calitățile celor cu care relaționează reușind astfel să se integreze și să coopereze eficient cu cei din jur.

În familie copilul trăiește primii ani din viață, crește și se dezvoltă, familia fiind primul model pe care copilul îl imită. Familia reprezintă instrumentul de reglare a interacțiunilor dintre copil și mediul social având rolul central în asigurarea condițiilor necesare de trecere prin stadiile de dezvoltare ale copilăriei. Copilul se integrează în relațiile sociale prin relația sa cu părinții, cu mama, cu tata și cu frații, se apropie de societate, își formează o imagine de sine. Părinții sunt practic primii educatori pentru copil. Comunicarea intrafamilială precum și comportamentul din familie are un impact deosebit de important asupra dezvoltării psiho-emoționale a copilului. Tot în familie copilul își dezvoltă limbajul, învață să mănânce, să se joace, se formează deprinderi precum ordinea, politețea, sinceritatea, etc.

La vârsta preșcolară un factor educativ deosebit de important îl are grădinița și cadrele didactice care contribuie la derularea procesului instructiv-educativ, prin aplicarea de strategii pedagogice adaptate nivelului de vârstă și individual de dezvoltare a copilului.

Prin activitățile didactice jocul are valențe formative care contribuie în mod deosebit la dezvoltarea personalității, dar și din punct socio-emoțional a copilului preșcolar. Jocurile didactice se aplică, fie în cadrul activităților matematice, fie în activități de cunoaștere a mediului sau în ceea ce ține de domeniul limbă și comunicare, invitându-l pe copil să asimileze noi informații dar și să aprofundeze cunoștințele deja învățate, prin metode de învățare captivante, motivante.

Lectura după imagini are un rol deosebit pentru preșcolar, de solicitare a comunicării perceptiv-verbale fiind astfel stimulată capacitatea verbală, cuprinzând o serie de aspecte extraverbale în realizarea acestora: percepția, imaginația, gândirea, creativitatea, deblocarea la nivel afectiv.

Grădinița are ca mijloace principale de educație jocul, ca joc liber sau dirijat, activități libere și cele comune, desfășurate ca activități cu toată grupa, fie ca activități cu grupuri mici de copii, fiind importantă crearea unui mediu interesant, motivant și stimulatив pentru dezvoltarea socio-emoțională, intelectuală și fizică a copilului.

Dezvoltarea fizică implică și domeniul motricității copilului fiindu-i satisfăcută nevoia de mișcare prin intermediul jocurilor variate, care se pot desfășura, atât în sala de grupă, cât și în aer liber, prin intermediul activităților specifice de educație fizică și sport, prin dans. Jocul de mișcare este practicat cu plăcere de către copii urmărindu-se încadrarea acestuia în anumite contexte care reflectă, de obicei, fragmente din viață.

Desenul și grafismul sunt moduri preferate de exprimare ale copilului dar și o modalitate de a-și dezvolta imaginația, creativitatea, de a comunica prin desen ceea ce simte. Este o modalitate de a se integra în grup prin activități desfășurate în colaborare cu ceilalți copii. Învăță să modeleze, să construiască, să experimenteze în cadrul activităților practice sub îndrumarea adultului. Copilul poate deveni foarte repede un mic creator învățând să se folosească de obiectele din mediul de învățare și de joc, în sensul realizării unui univers propriu, în care să se simtă confortabil, din punct de vedere psihic-emoțional.

Prin activitatea practică desfășurată în cadrul programului din grădiniță copilul învață diverse feluri de muncă manuală: munca artistică, modelarea, precum și sarcini de muncă simple, precum menținerea curățeniei pe masa de lucru, la colțul de lectură, de artă sau de construcții, pe terneul de joc, prin executarea unor activități la colțul naturii sau cu ocazia participării în situația derulării unor experimente sau jocuri de rol.

Se observă adeseori, în cadrul desfășurării unor activități practice, cum copiii interacționează, pozitiv sau chiar negativ, putând trece de la starea de bună dispoziție, la certuri, contraziceri din lucruri aparent neînsemnate. De aceea se și recomandă implicarea cât mai frecventă în activități derulate în comun la grupa de copii îndemnându-i pe copii să facă echipă, să colaboreze, să vină cu idei în cadrul unui proiect derulat în parteneriat.

Prin interacțiunea copiilor din timpul activităților practice sunt cultivate calități importante, care vizează sensibilitatea sufletească, dorința de a veni în ajutor partenerului în timpul activității practice, de a împărți instrumentele și materialele de lucru, de a ține cont și de părerea celuilalt având astfel interesul de a finaliza un proiect derulat în colaborare.

În cadrul activităților practice copilul se implică, se însuflețește, este spontan observându-se participarea activă a gesturilor, mimicii, a limbajului. Prin intermediul desenului, a educației muzicale, audierea de povești, a povestirilor, prin jocurile de dramatizare, i se dezvoltă preșcolarului latura estetică, creativă. Activitatea practic-obiectuală poate fi dirijată într-o mai mare măsură de către adult, spre deosebire de alte tipuri de activități efectuate de copii.

Tot prin intermediul activităților instructiv-educative din grădiniță copilul are ocazia să își însușească educația morală, prin poveștile pe care le ascultă sau le creează el însuși, în cadrul activităților de dezvoltare a limbajului. El are ocazia să dobândească o dimensiune a comportamentului etic, să separe ceea ce este bine de ceea ce este rău, prin identificarea personajelor pozitive de cele negative

Prin activitatea practică desfășurată în cadrul programului din grădiniță copilul învață diverse feluri de muncă manuală: munca artistică, modelarea, precum și sarcini de muncă simple, precum menținerea curățeniei pe masa de lucru, la colțul de lectură, de artă sau de construcții, pe terneul de joc, prin executarea unor activități la colțul naturii sau cu ocazia participării în situația derulării unor experimente sau jocuri de rol.

La vârsta preșcolară copilul are nevoie să fie încurajat în cadrul desfășurării activităților instructiv-educative de către cadrul didactic, tocmai în ideea de a-l ajuta să aibă încredere în propriile capacități și de a-și dezvolta o imagine de sine pozitivă.

Copilul imită în mod conștient și foarte adesea inconștient ceea ce vede și aude în jur, astfel încât se poate vorbi tot mai pregnant despre „puterea exemplului” dat de educator, prin comportamentul său în interacțiunea cu copilul preșcolar în cadrul grădiniței. Stimularea continuă a învățării spontane a copilului precum și introducerea copilului într-un mediu cultural și spațiu social, ca idee a formării acestuia ca o personalitate conștientă de capacitățile sale de progres în plan intelectual, fizic dar și socio-emoțional.

Activitățile gândite și organizate din perspectiva orientării spre socializare, se încadrează în nivelul de vârstă 3 - 5 ani. În ceea ce privește activitățile desfășurate în grădiniță din perspectiva pregătirii pentru școală sunt pentru nivelul de vârstă 5 - 7 ani. Ambele categorii de activități instructiv-educative au drept scop pregătirea copilului pentru viața socială viitoare.

Educația desfășurată în grădiniță pune un accent deosebit pe elementele formative reprezentând însă o abordare complexă, din punct de vedere socio-emoțional, cognitiv, estetic, psiho-motor astfel încât copilul să fie capabil de însușirea valorilor umaniste unanim acceptate.

Bibliografie:

1. Bonchiș, Elena (2004). *Psihologia copilului*. Oradea: Editura Universității Oradea;
2. Harwood, S., Miller, A., Vasta, R., (2010). *Psihologia copilului*. Iași: Editura Polirom;
3. Ioniță, C. (2012). *Alfabetizarea emoțională prin joc la vârsta preșcolară*. Revista învățământului preșcolar, nr. 1-2, București: Editura Arlequin;
4. Neacșu, I., Suditu, M. (2020). *Educația emoțional-afectivă. Noi explorări, noi strategii*. Iași: Editura Polirom;
5. Sas, C. (2010). *Cunoașterea și dezvoltarea competenței emoționale*. Oradea: Editura Universității;
6. Stan, L. (coord.). (2016). *Dezvoltarea copilului și educația timpurie*. Iași: Editura Polirom.

DE LA JOC LA DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ ÎN EDUCAȚIE TIMPURIE

Prof. înv. preșcolar Gabriela CERNAT
Grădinița P. P. Nr. 3 Bragadiru, jud. Ilfov

Pentru copil „jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este sintagma, atmosfera în care ființa sa psihologică poate să respire și, în consecință, poate să acționeze.” (Ed. Claparede, 1936).

Prin joc, copilul traduce în fapte ceea ce își imaginează, potențele virtuale care apar succesiv la suprafața ființei sale, le asimilează și le dezvoltă, le îmbină și le complică, își coordonează ființa și îi dă vigoare. În 1990, Asociația Internațională pentru Drepturile copilului a prezentat importanța jocului în procesul de educație, afirmând:

- jocul are un rol important pe întregul parcurs al procesului de educație;
- jocul spontan dezvoltă copilul;
- climatul natural, cultural, interpersonal trebuie îmbunătățit și extins pentru a încuraja jocul;
- interacțiunile copil-adult în activitățile de joc sunt o componentă importantă a procesului învățării.

Jocul în viața copilului preșcolar aduce beneficii deosebite în ceea ce privește dezvoltarea socio-emoțională a acestuia, absolut necesară asimilării și integrării educației primite prin intermediul activităților instructiv-educative din cadrul grădiniței.

Prin jocurile simbolice: „De-a mama și de-a tata”, „De-a vânzătorul”, „De-a medicul”, copilul interpretează tot felul de roluri ale părinților, ale medicului, vânzătorului, pe care i-a observat în diferite situații de viață. De exemplu, un copil care provine dintr-o familie uniparentală va interpreta rolul tatălui pe care nu l-a cunoscut imaginându-și cum și-ar dori să se comporte tatăl, dacă ar exista în viața copilului (să se joace cu el, să îi cumpere o jucărie preferată, să îl plimbe în parc sau să îi organizeze o petrecere).

Jocul capătă atât valoare formativă cât și modalitatea de dezvoltare în plan socio-emoțional a copilului preșcolar. Prin intermediul jocurilor de cunoaștere și autocunoaștere: „Jocul emoțiilor”, „Eu sunt...”, „Cum mă simt în fiecare situație...”, copilul ajunge să se cunoască mai bine, dar și să își cunoască colegii de grupă. Prin intermediul jocului, copilul dobândește numeroase și variate cunoștințe despre mediul înconjurător, precum și despre sine, i se dezvoltă procesele psihice de reflectare directă și nemijlocită a realității (percepția, reprezentările, memoria, imaginația, gândirea, limbajul etc).

Conform teoriei lui H. Gardner (1983), jocul este considerat a fi un proces interdisciplinar, încurajând astfel toate tipurile de inteligență: lingvistică, muzicală, logico-matematică, spațială, corporal-chinestezică, personală și socială.

Cu privire la joc au fost formulate mai multe teorii: Schilles și Spener susțin că jocul se bazează pe surplusul de energie al copilului, C.K. Groos consideră jocul ca exercitare a instinctelor proprii vieții, între jocurile copiilor și cele ale animalelor neexistând nici o diferență; după el, jocul ar fi un fel de exercițiu al activităților viitoare. Ed. Claparede arată că jocul este satisfacția imediată

a dorințelor și trebuințelor; K.D. Usinski, subliniază rolul mediului social în determinarea conținutului și caracterul jocului; După Ch Buhles, jocul este o excitare musculară, valabilă dezvoltării biologice; Chateau vede în joc o activitate fizică sau mintală gratuită, realizată datorită plăcerii de a o provoca; J. Piaget consideră că jocul „este forma de activitate a cărei motivație nu este adaptarea la real, ci dimpotrivă, asimilarea realului la eul său, fără sancțiuni sau constrângeri.”

Jean Piaget consideră că imitația constituie o etapă importantă a jocului simbolic acordând un rol deosebit factorului imitației. Copilul imită mama, bunica, sora, „hrănind” păpușa punând mâncare în farfurie și dându-i acesteia să „mânânce”: „Mânâncă, să te faci mare !”, „Îți place?”, „Este prea fierbinte?”, etc. Toate aceste comportamente sunt, de fapt, experiențe de viață transpuse în joc, constituind o sursă de informație despre copil și mediul în care acesta trăiește.

Tipul de joc al copilului se modifică în strânsă legătură cu stadiul dezvoltării sale cognitive, conform autorului Jean Piaget, astfel că, până la 2 ani, jocurile manipulative (de explorare și manipulare a obiectelor) sunt cele dominante, de la 2 la 7 ani, jocul simbolic este cel corespunzător stadiului preoperațional al gândirii, iar de la 7 la 12 ani și mai departe, sunt jocurile cu reguli, corespunzătoare etapei operațiilor concrete.

Mildred Bernice Parten Newhall, sociolog american la Institutul de Dezvoltare a Copilului la Universitatea din Minnesota, și-a terminat teza de doctorat, în care a dezvoltat teoria a șase etape ale jocului copiilor, ceea ce a condus la o serie de articole apărute în publicații influente. Acesta a analizat rolul jocului în viața copilului mic, din perspectiva relației joc-dezvoltare socială. El a observat că, prin joc, comportamentul copilului evoluează progresiv cu capacitatea lui de a opera în plan mental și de a relaționa cu ceilalți, odată cu experiența pe care o dobândește în fiecare zi.

Copilul parcurge următoarele etape privind implicarea în joc, în funcție de vârstă:

- neimplicare - se plimbă de la o activitate la alta, fără să se implice direct (1 an - 1,5 ani);
- supraveghere - urmărește ceilalți copii cum se joacă timp mai îndelungat, uneori pune întrebări, oferă sugestii, dar nu se implică în rezolvarea practică a situațiilor (1,5 - 2,5 ani);
- joc paralel - își alege jucării, se joacă lângă ceilalți și nu e interesat de ceea ce fac aceștia (2,5 ani - 3/3,5 ani);
- joc asociativ - se joacă împreună cu ceilalți, se implică, selectează partenerii, are tendința de a exclude pe alții. Subiectul este mai simplu, apar completări, evoluții, reguli noi, cu sau fără negocieri (3,5 - 5 ani);
- joc prin cooperare - copiii se organizează singuri, de obicei apar 1 - 2 lideri care domină jocul, își aleg subiectul, stabilesc reguli, împart roluri (5 - 7 ani și după) („Ghid de bune practici, 2008, pag. 27).

Aceste etape atrag însă atenția asupra faptului că, dacă urmărim copilul cu particularitățile sale de vârstă și individuale în parcursul dezvoltării sale, vom ști mai bine cum și când să intervenim în jocul lui pentru a stimula dezvoltarea. Nu putem face jocuri cu reguli impuse la copii de 3 - 5 ani deoarece acestea nu contribuie la dezvoltarea lor la fel de mult ca și jocurile simbolice, specifice acestei vârste.

Prin intermediul jocului, copilul este încurajat să își exprime propriile emoții, dorințe, să își asume riscuri, să descopere lucruri noi, să experimenteze, să treacă peste dezamăgiri, să accepte că și el poate greși. Prin joc se dezvoltă sentimentul de siguranță și stima de sine, încrederea și acceptarea celorlalți. Prin jocul simbolic la vârsta preșcolară se pot inventa/schimba realități, personaje, reguli, situații.

Bibliografie:

1. *Curriculum pentru educație timpurie (0-6/7 ani)*, București: M.E.N.;
2. *Ghid de bune practici pentru Educația timpurie a copiilor de la 3 la 7 ani.* (2008), MECT.;
3. Goleman, D., (2008). *Inteligența emoțională*. București: Editura Curtea Veche;
4. Harwood, S., Miller, A., Vasta, R., (2010). *Psihologia copilului*. Iași: Editura Polirom;
5. Neacșu, I., Suditu, M. (2020). *Educația emoțional-afectivă. Noi explorări, noi strategii*. Iași: Editura Polirom.

CARACTERISTICI ALE DEVOLTĂRII PSIHO-SOCIALE ÎN COPILĂRIE

TEORII FUNDAMENTALE ALE DEZVOLTĂRII SOCIALE A COPILULUI

Prof. înv. preșcolar Dorina-Mihaela GHIȚĂ
Grădinița „Rudeni” Chitila, jud. Ilfov

Pornind de la ideea că, teoria ar reprezenta o modalitate eficientă de structurare a unor informații esențiale sau mai cu seamă a unor idei organizate într-o manieră logică, coerentă și persuasivă, aflată în interacțiune cu alte aspecte esențiale prin intermediul cărora se justifică schimbările survenite sau care vor apărea pe parcursul dezvoltării copilului pe toate planurile.

O primă teorie care evidențiază dezvoltarea cognitivă este cea a dezvoltării inteligenței formulată de Piaget, teorie cu un grad de complexitate aparte, care are o importanță majoră și care se concentrează pe prezentarea celor patru stadii ale inteligenței.

Piaget a emis această teorie asupra dezvoltării inteligenței, intitulată teoria dezvoltării inteligenței, identificând stadii ale dezvoltării de la naștere până la vârsta adultă, prin intermediul căreia, se evidențiază importanța pe care interacțiunea copiilor cu mediul și cu cei din jur o are asupra dezvoltării lor intelectuale.

„J. Piaget [174] a operat cu repere biopsihice și de operații mentale creând o teorie intelectualistă originală de mare rezonanță. Structura, relațiile cu mediul se construiesc pe planul psihologic pentru Piaget, în mod dinamic, sub formă de acțiuni, operații, grupări de operații, întâi concrete apoi, în adolescență, formal-logice.” (Șchiopu și Verza, 1981, p. 28)

O altă teorie este cea a dezvoltării psihosociale a lui Erikson, prin intermediul acesteia, Erikson a identificat opt stadii ale dezvoltării psihosociale.

O altă teorie identificată este teoria abordării psihanalitice a lui Freud prin intermediul acesteia, Freud a realizat o analiză amănunțită asupra personalității omului și asupra specificității acesteia, prin care evidențiază personalitatea cu toate implicațiile acesteia: valorile, scopurile, trăirile și efectele provocate de mediul în care individul se dezvoltă.

O altă teorie care vizează dezvoltarea psiho-socială cu accent pe dezvoltarea relațiilor durabile și cu stabilitate în timp, pe care copilul le realizează cu cei din jur este teoria atașamentului. Concluzionând, cele mai importante perspective de analiză ale dezvoltării psiho-sociale au fost evidențiate și materializate sub forma unor teorii elaborate de cele mai importante personalități din

psihologie, care oferă o serie largă de explicații și studii, în ceea ce privește dezvoltarea psihosocială a copilului.

Erick H. Erikson, cel care a realizat o dezvoltare a teoriei prin tratarea pe stadii a dezvoltării personalității pe baza direcției socializării, prin care se stabilesc relațiile sociale ale individului. Astfel, Erick Erikson realizează o descriere interesantă a celor opt stadii psihosociale de dezvoltare, prin care individul se integrează la condițiile de mediu și astfel devine o persoană cu un rol social în societate.

Erikson realizează o analiză amănunțită care reflectă ideea unor opoziții dintre componentele pe care individul le realizează: unul dintre ele reprezentând cadrul pozitiv și cel de-al doilea reprezentând cadrul negativ al celor opt stadii care sunt privite ca etape psihosociale, care vizează transformările cu toate implicațiile sale, prin care eul trece, punând accent pe mediul social, în care se dezvoltă copilul, mediu care influențează într-o mare măsură adaptarea și acomodarea individului la mediu.

Sigmund Freud este cel care a pus bazele psihanalizei și realizează o structură cu aspect dinamic, organizată din punct de vedere ierarhic, iar psihicul este alcătuit din trei nivele specifice personalității și anume: Sinele sau ID, Eul sau Ego-ul și Supraeul sau Supergo-ul. „Abordările psihanalitice sunt cele care încercă să identifice forțe existente, de regulă în plan inconștient, adânc înrădăcinate în individ. Aceste forțe în interacțiune cu mediul au ca rezultat dezvoltarea personalității.” (Sion, G., 2007, p. 28)

ID-ul sau Sinele reprezintă principala instanță a personalității fiind situat deasupra tuturor celorlalte instanțe, în ceea ce privește conștientul și inconștientul, astfel, prin intermediul Sinelui se realizează procesul de distincție, de individualitate.

Teoria atașamentului a fost elaborată de către John Bowlby, un psihiatru de copii de origine britanică și de către Mary Ainsworth, o psiholoagă de origine canadiană. Bowlby a finalizat studiile în psihologie, urmând să desfășoare activități cu copiii delicvenți și mai apoi, în perioada celui de-al Doilea Război Mondial a lucrat într-un centru destinat copiilor cu probleme psihice.

Piaget a realizat investigații cu privire la dezvoltarea inteligenței pe diferite culturi și civilizații de oameni. Odată cu realizarea acestor examinări, Piaget a constatat că stadiile dezvoltării nu se modificau, însă ceea ce făcea posibilă această schimbare a stadiilor era reprezentată de modificările mediului și a culturii în care subiectul se dezvoltă și se forma.

Bibliografie:

- Muntean, A. (2006). *Psihologia dezvoltării umane. Ediția a II-a revizuită și adăugită*. București: Editura Polirom;
- Stan, L. (2016). *Educația timpurie. Probleme și soluții*. București: Editura Polirom;
- Stan Liliana (2016). *Dezvoltarea copilului și educația timpurie*. București: Editura Polirom;
- Șchiopu, U., Vera, E. (1997). *Psihologia vârstelor-ciclurile vieții*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

FAMILIA -GRUP SOCIAL PRIMAR

Prof. înv. preșcolar Dorina-Mihaela GHIȚĂ
Grădinița „Rudeni” Chitila, jud. Ilfov

Acest termen de grup social constituie un ansamblu de persoane sau o categorie de diferite dimensiuni, ca de exemplu: un grup familial, un grup de persoane care aparțin unei religii, un grup de elevi, un grup de studenți. Grupul social se raportează la interacțiunea dintre indivizi, care respectă și aplică anumite norme pentru realizarea scopului comun. Un astfel de grup social cu o influență importantă și cu o contribuție majoră în modelarea comportamentală a copilului este familia.

Familia reprezintă principalul mediu în cadrul căruia se stabilesc și se formează principalele abilități sociale ale copilului, și unde, acesta evoluează începând de la imaturitate și ajungând la maturitate. Pentru copil, familia reprezintă principala influență formativă care îl orientează în procesul de dezvoltare al personalității. Părinții sunt primele persoane cu care copilul stabilește relații interpersonale. În momentul interacțiunii cu proprii părinți, copilul realizează un schimb afectiv, pe care părinții, fie îl oferă în doze insuficiente și astfel determină schimbarea atitudinii copilului devenind inhibat, se simte trist, se consideră abandonat, devine anxios, devine neîncrezător în sine sau pe de altă parte, părinții pot oferi în exces afecțiune și în acest caz, copiii dobândesc un comportament bazat pe alint, se simt mult prea încrezători în sine, de aceea trebuie să existe un echilibru pentru a nu afecta relațiile sociale pe care copilul le va stabili cu cei din jur. „Acest grup mic și intim este cadrul de bază în care cei mai mulți copii sunt introduși în viața socială, unde sunt dobândite regulile comportamentului interpersonal și care va continua să le servească drept bază de securitate, atunci când întâlnesc lumea de afară, care adesea induce confuzie.” (Scaffer, 2010, p.87)

Adesea stabilirea relațiilor reprezintă un proces continuu, desfășurat în decursul întregii vieți. Relațiile pe care copilul le stabilește cu familia, încă din perioada timpurie, prin intermediul comunicării și a socializării au un impact major și contribuie la adaptarea acestuia în cadrul vieții sociale, care se află în concordanță cu diversitatea formării personalității copilului și care se raportează la cerințele impuse de societate în dezvoltarea copilului. Atitudinea membrilor familiei este cea care contează întotdeauna, deoarece copilul receptează foarte ușor influențele venite din interiorul familiei, iar acestea îl ajută pe copil să se dezvolte și formeze, în măsura în care acestea sunt influențe pozitive. Familia, în special părinții sunt cei care ajută copilul atât din punct de vedere social cât și afectiv oferindu-i atenția cuvenită în formarea și educarea lui pentru a deveni un adult responsabil. Familia reprezintă principala modalitate prin intermediul căreia copilul reușește, să realizeze conexiuni cu alte grupuri sociale, aceasta reprezentând principalul grup social, cu o influență majoră asupra copilului, încă din primii ani de viață.

Rolul părinților în viața socială cât și în educarea acestora este foarte importantă și trebuie să se realizeze prin răbdare, afecțiune și fermitate și nu prin exigență și severitate toate acestea favorizează cu integrarea eficientă a copilului în relațiile sociale și de asemenea se formează un anumit ideal de personalitate. „Relațiile nu există în izolare față de alte relații; fiecare este conectată cu alte relații.” (Scaffer, 2010, p.87)

Familia are sarcina de a îndeplini diverse funcții, astfel încât relațiile stabilite la nivel social, să decurgă în mod optim. Principalele funcții ale familiei sunt: economică, socializare, solidaritate, reproductivă.

Funcția economică are în vedere stabilirea unei siguranțe economice din partea familiei, resursele materiale necesare funcționării optime a vieții. Această funcție constituie o parte importantă și mai mult decât atât este cea care face legătura cu celelalte funcții, în lipsa ei, celelalte funcții nu ar funcționa în parametri optimi.

Funcția de socializare care presupune emiterea din partea părinților, care au ca drept ideal însușirea de către copii a principalelor valori, norme. Familia are rolul de a educa copilul și de a-l introduce și pregăti pentru relațiile sociale pe care le va stabili.

Funcția de solidaritate implică stabilirea legăturilor și a unităților familiale. Această funcție cuprinde exprimarea și experimentarea sentimentelor, schimbul afectiv stabilit în cadrul grupului familial, exprimarea încrederii față de membrii familiali, dar și a ajutorului primit din partea acestora, oferirea respectului reciproc.

Funcția reproductivă vizează două aspecte primordiale, pe de o parte împlinirea și satisfacerea nevoilor din cadrul cuplului, pe de altă parte vizează importanța aducerii pe lume a copiilor. Acest lucru este diferit de la familie, la familie în funcție de cultura, apartenența religioasă, anumite obiceiuri dar și de specificitatea celor doi parteneri.

Concluzionând, familia ca grup social primar se remarcă prin manifestările și influențele, pe care aceasta le are asupra dezvoltării și creșterii copilului, care contribuie la integrarea acestuia în societate. Îndeplinirea funcțiilor familiei dar și a practicilor educative și a modului de comunicare asupra copilului, presupun îndeplinirea cu succes a rolului familial.

Bibliografie:

- Stan, L. (2016). *Educația timpurie. Probleme și soluții*. București: Editura Polirom;
- Stan Liliana (2016). *Dezvoltarea copilului și educația timpurie*. București: Editura Polirom;
- Șchiopu, U., Vera, E. (1997). *Psihologia vârstelor-ciclurile vieții*. București: Editura Didactică și Pedagogică;
- Șchipou Ursula, Verza Emil (1997). *Psihologia vârstelor. Ciclurile Vieții, Ediția a III- a, Revizuită*. București: Editura Didactică și Pedagogică;
- Ștefan Catrinel, Kallay Eva (2007). *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari*. Cluj-Napoca: Editura ASCR.

ROLUL FAMILIEI ÎN DEZVOLTAREA SOCIALĂ A COPILULUI

Prof. înv. preșcolar Dorina-Mihaela GHÎȚĂ
Grădinița „Rudeni” Chitila, jud. Ilfov

Familia reprezintă nucleul central care îndeplinește pe lângă funcțiile educative și cea mai importantă funcție care contribuie la integrarea în societate a copilului și anume, funcția de socializare, principala și esențială funcție în jurul căreia aplanează toate elementele care contribuie la formarea comportamentelor sociale ale copilului. Este important ca principalul subiect și anume, copilul să valorifice importante comportamente din cadrul familiei, pentru a se familiariza cu sistemul valorilor și normelor sociale și culturale, familia reprezintă baza formării acestor comportamente. Pe lângă rolul de educare, creștere și formare a copilului, familiei îi revine și o parte importantă în dezvoltarea limbajului și integrarea copilului în climatul social. Din cadrul familiei, copilul își însușește o parte importantă a vocabularului și mai mult de atât își însușește corectitudinea exprimărilor prin intermediul acțiunilor și evenimentelor cu care copilul intră în contact. Părinții sunt exemple pure în viața socială a copilului iar modalitatea în care aceștia interacționează și îi mobilizează pe copii, în procesul socializării constituie principalul rol în integrarea acestuia în societate și de asemenea, reprezintă principalul punct în formarea și dezvoltarea viitorului tânăr care devine responsabil. „Rezultatele unor cercetări au demonstrat că dezvoltarea copilului este influențată în proporție de 70% de către familie. Responsabilitatea creșterii copilului revine cu prioritate părinților, care oferă copilului îngrijirile de bază, siguranță, căldură emoțională, îndrumare, înțelegere.” (Bucinschi și Dulman, 2008, p.59)

Familia are rolul central de a forma și dezvolta personalitatea copilului prin influențele și strategiile oferite având ca scop principal integrarea socială optimă. Mai mult decât atât, familia trebuie să asigure copilului o interacțiune permanentă cu mediul social, trebuie să expună în permanență copilul la factorii sociali, care constituie întreaga existență și care ajută copilul să se adapteze cu mai multă ușurință la circumstanțele impuse de mediul în care acesta conviețuiește.

Acest lucru se poate realiza eficient doar în măsura în care părintele are formată o viziune pozitivă de ansamblu a tot ceea ce se întâmplă în societate, și astfel se raportează în creșterea și dezvoltarea copilului la actualele norme și cerințe pe care societatea le promovează, pentru că raportarea la situația actuală reprezintă un factor important în dezvoltarea copilului, trebuie avut în vedere, în permanență faptul că societatea este în continuă schimbare și astfel și perspectivele în educație se schimbă. Prin intermediul acestei expunerii a copilului se stabilesc experiențe care contribuie la însușirea acestora și la responsabilizarea lui în cadrul mediului social.

De asemenea, familia ajută copilul să devină autonom și stăpân pe sine, prin valorificarea experiențelor sociale, în timp devenind stăpân în realizarea diferitelor alegeri cu privire la anumite situații întâmpinate, astfel se descoperă pe sine dar, în același timp descoperă și persoanele din jurul său cu care stabilește relații, oferindu-i posibilitatea de a evolua pe scara socială. Părintele este cel care integrează și familializează copilul cu ceea ce se întâmplă în societatea, dacă părintele manifestă înțelegere, cooperează cu cei din jurul său, manifestă suport și empatie, atunci și copilul, la rândul său va da dovadă de același lucru, astfel spus, părintele reprezintă principala influență care

evidențiază viitoarele comportamente pe care copilul le dobândește și le exprimă. Familia este cea care oferă posibilitatea copilului de a cunoaște și celelalte nivele ale integrării în societate, doar prin expunerea copilului la astfel de situații. „Relațiile nu există în izolare față de alte relații, fiecare este conectată cu alte relații.” (Scaffer, 2010, p.87)

Acest proces al integrării copilului în timpul miciei copilării în societate se realizează pentru început în cadrul familiei, prin intermediul căreia copilul realizează și stabilește primele contacte sociale cu mediul în care se află și mai mult decât atât copilul experimentează noi situații care se vor continua pe întreg parcursul vieții. Toate aceste funcții au fost sintetizate de către psihologul și mai cu seamă de profesorul universitar doctor Nicolae Mitrofan.

Prima funcție este cea instituțional formativă care presupune preluarea din partea copilului a influențelor oferite atât în mod direct și indirect a influențelor pe care familia le oferă iar prin preluarea acestora, copilul își asumă anumite roluri în societate.

O altă funcție pe care familia o îndeplinește asupra copilului este cea psihologico-morală, prin intermediul căreia copilul își formează și preia anumite reguli și norme de conduite, pe care părinții le oferă prin intermediul corectării și intervenției, asupra comportamentelor îndeplinite de copii. Următoarea funcție exercitată în cadrul familial și cu o reală importanță în dezvoltarea copilului este funcția social integrativă, cea mai importantă funcție care se bazează pe climatul socio-afectiv dăruit de părinte, bazat pe încrederea reciprocă și pe sprijinul condiționat.

Această funcție vizează oferirea din partea părinților a autonomiei proprii copilului prin oferirea de ocazii, de experimentare a diferitelor acțiuni, care să ajute copilul în integrarea acestuia în societate. Prin experimentarea diferitelor activități, copilul își dezvoltă încrederea, care reprezintă cea mai importantă parte în dezvoltarea psiho-socială a copilului, pentru că prin intermediul încrederii, copilul poate exercita acțiunile cu mai mult optimism și astfel acestea sunt realizate pe deplin. O ultimă funcție pe care părinții o exercită asupra dezvoltării optime a copilului, atât pentru societate cât și pentru dezvoltarea propriei personalități este cea culturală-integrativă, care presupune integrarea copilului în viața culturală, prin expunerea culturii propriei familii, a diferitelor aspecte care constituie grupul familial.

Bibliografie:

- H., Rudolph Schaffer (2007). *Introducere în psihologia copilului*. Cluj-Napoca: Editura ASCR;
- Pavlenco, L. (2015). *Particularitățile psihologice de dezvoltare ale competenței sociale în ontogeneză. Teză de doctorat în psihologie*. Chișinău;
- Sion, Grațîela (2003). *Psihologia vârstelor*. București: Editura Fundației României de mâine;
- Stan, L. (2016). *Educația timpurie. Probleme și soluții*. București: Editura Polirom;
- Stan Liliana (2016). *Dezvoltarea copilului și educația timpurie*. București: Editura Polirom;
- Șchiopu, U., Vera, E. (1997). *Psihologia vârstelor-ciclurile vieții*. București: Editura Didactică și Pedagogică;
- Șchipou Ursula, Verza Emil (1997). *Psihologia vârstelor. Ciclurile Vieții, Ediția a III-a, Revizuită*. București: Editura Didactică și Pedagogică;
- Ștefan Catrinel, Kallay Eva (2007). *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari*. Cluj-Napoca: Editura ASCR.

FORMAREA DEPRINDERILOR DE COMUNICARE ȘI RELAȚIONARE LA COPILUL DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

Prof. înv. preșcolar Iuliana GIURGIU
Grădinița P. P. „Licurici” Cluj-Napoca, jud. Cluj

Comunicarea, din punct de vedere etimologic, derivă din latinescul *communius* (comun), care a condus la apariția verbului *communico*, care se traduce prin a realiza activități în comun, a face lucruri împreună. Așadar, comunicarea reprezintă un transfer de informații, un schimb al opiniilor și părerilor, un pilon pe care se fundamentează procesul de socializare.

În literatura de specialitate, comunicarea este privită drept o nevoie a omului de a exista în corelație cu ceilalți indivizi, iar limbajul, indiferent de forma sa, reprezintă esența acestui concept.

Vorbirea este utilizată de către preșcolar în orice moment al zilei și al vieții sale. Prin intermediul ei, copilul formulează solicitări, emite păreri, opinii, trăiri și exprimă bucurii. Astfel că însușirea limbii constituie formarea mijlocului esențial de a comunica cu toți oamenii din jurul său și orice contact pe care îl stabilește cu lumea are la bază limbajul. Vorbirea îi permite copilului să realizeze o cunoaștere deplină a mediului de existență.

În urma studiilor efectuate, specialiștii în domeniu, au demonstrat că orice întârziere la nivel lingvistic conduce la imposibilitatea de a socializa prin intermediul limbajului, fapt care produce traume la nivel psihic, cognitiv și afectiv-atiudinal. Întreaga dezvoltare a copilului este modificată, acesta nu poate derula activitățile la nivel înalt, producându-se apariția stării de autoizolare.

În cadrul grădiniței, comunicarea care se stabilește între cadru didactic și copii este de nivel didactic, iar maniera de redare asigură reușita, eficiența sau insuccesul actului educativ demarat. Educatoarea de cele mai multe ori joacă rolul de emițător și organizator al conținuturilor didactice, în timp ce copiii sunt receptori sau persoane care dobândesc cunoștințele transmise. Comunicarea în mediul preșcolar se realizează în toate momentele zilei, copiii fiind ghidați permanent.

Procesul de învățământ se realizează prin comunicare didactică, iar aceasta la rândul său se produce prin intermediul limbajului. Cadrul didactic îi transmite copilului în procesul didactic noțiuni, informații și cunoștințe cu ajutorul limbajului, iar conduita lingvistică este dezvoltată cu ajutorul unor metode, care conduc la evoluția vocabularului și a capacității de a comunica. Așadar, în cadrul mediului preșcolar sunt realizate activități care sunt demarate pentru a dezvolta vorbirea copiilor și a nuanța capacitatea de exprimare și comunicare a acestora, precum:

- a) acțiuni didactice fundamentate pe baza unor ilustrații;
- b) activități de memorizare;
- c) jocuri didactice;
- d) jocuri de rol;
- e) povestirile educatoarei;
- f) povestirile concepute de copii.

Totodată, în grădiniță se pot desfășura jocuri didactice, care au ca țintă implicarea activă a copiilor în activitate și îmbogățirea vocabularului:

1. *Eu spun una, tu spui multe!*

2. *Ce este și cum este?*
3. *Povestește ce ai făcut!*
4. *Cum a fost ziua de ieri?*
5. *Cine știe?*

Convorbirea este un demers prin care copiii preșcolari ajung în situația de a se exprima în mod independent și spontan, utilizând cuvinte din lexicul lor activ, în urma unor acte de observare, povestire, jocuri didactice, lectură pe bază de imagini. Convorbirea este o activitate educativă ce conturează întregul contact, realizat în mod direct cu elementele realității, copilul verbalizând constant toate acțiunile sale. Această activitate realizată în mediul preșcolar, are un aport ridicat în conturarea conduitei verbale a copiilor de vârstă preșcolară. Prin intermediul convorbirii sunt verificate și sistematizate noțiunile. Totodată, are loc o îmbunătățire a capacităților lingvistice și a capacității de exprimare corectă și evitare a dezacordurilor.

Povestirile sunt un alt mijloc prin care preșcolarii își dezvoltă limbajul, își nuanțează exprimarea corectă și expresivă. Copiii, în cadrul povestirilor au acces la o sferă largă de informații despre plante, animale, oameni, natură, locuri geografice, toate acestea fiind redade prin povești, basme, legende.

Povestirile sunt îndrăgite de către preșcolari, fiind cele mai frumoase activități pe care educatoarea le derulează în grădiniță. Ele produc o modelare atât în planul lingvistic, cognitiv, cât și atitudinal și afectiv-emoțional.

- a) la grupa mică, povestirile sunt simple, fără o încărcătură prea mare;
- b) la grupa mijlocie, povestirile sunt mai ample, fiind încărcate cu elemente noi care conduc la realizarea unor conexiuni simple pentru înțelegerea lor;
- c) la grupa mare, povestirile sunt complexe, încărcate atât lingvistic, cât și cognitiv. Copiii cunosc cuvinte și expresii variate, memorează structuri lexicale care îi plac și explică sensul unor noțiuni.

Un alt mod prin care se formează deprinderile de articulație și pronunție corectă a cuvintelor și se dezvoltă vocabularul sunt jocurile didactice. De asemenea, în mediul preșcolar este important și dialogul purtat cu preșcolarii, însă psihopedagogii recomandă ca acesta să fie redat sub formă de exersare a conduitei verbale, indicând derularea activităților, precum jocurile de rol, unde preșcolarii interpretează roluri și comunică intens.

Debutul perioadei preșcolare, a introducerii copilului în grădiniță coincide și cu perioada apariției necesității copilului de a verbaliza și de a comunica cu cei din jur. Copilul lansează o serie de incertitudini, la care așteaptă un răspuns clar. Este perioada de exprimare a ideilor și a întregului ansamblu al gândurilor pe care le are copilul, iar însușirea vorbirii reprezintă un deziderat al formării copilului drept ființă socială.

Prin intermediul limbajului se produce o transmitere de idei, care contribuie la mărirea dimensiunii și orizontului copilului preșcolar, astfel că acesta comunică, află informații și le cunoaște.

Vârsta preșcolară este importantă pentru devenirea copilului, fiind etapa în care se produce dobândirea achizițiilor fundamentale, printre care și dobândirea capacităților lingvistice. Comunicarea este un act expresiv al trăirilor copilului, astfel că acesta verbalizează despre tot ceea ce se petrece în jurul său. Preșcolarul are nenumărate însușiri. El este sociabil, implicat în procesul de comunicare, dornic de a relaționa cu oamenii din jur. Lipsa atenției oamenilor din jur produce efecte negative în sfera comportamentală a copilului, astfel el devine fie timid, fie agresiv.

În grădiniță, educatoarea are un rol important, acela de a dirija actul educativ și a organiza conținuturile didactice, astfel încât copilul să capete informațiile necesare vârstei și să își dezvolte sistemele psihice responsabile de dezvoltarea sa. Așadar, educatoarea trebuie să creeze climatul necesar asigurării în mod corect a receptării noțiunilor transmise. În acest sens este fundamental ca un cadru didactic să îndeplinească o serie de condiții:

1. să realizeze exersarea corectă a pronunției cuvintelor;
2. să repete dicția structurilor lexicale;
3. să adopte o poziție corectă față de interlocutor;
4. să manifeste interes față de subiectul de discuție;
5. să creeze un climat plăcut;
6. să emită propozițiile cu claritate.

Astfel, comunicarea își pune bazele în primii ani de viață ai copilului, atât în familie, cât și în grădiniță. Cele mai importante aspecte din mediul înconjurător, copilului îi sunt prezentate în cadrul familiei, iar procesul comunicațional se extinde în mediul instituționalizat al grădiniței.

Bibliografie:

1. Crețu, T., 2005, *Psihologia copilului*, Program pentru Învățământul Rural, MEC;
2. Cristea, S., 2002, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, București;
3. Dragu, A., Cristea, S., 2002, *Psihologie și pedagogie școlară*, Editura Ovidius University Press, Constanța.

ROLUL JOCULUI DIDACTIC

**Prof. înv. preșcolar Iuliana GIURGIU
Grădinița P. P. „Licurici” Cluj-Napoca, jud. Cluj**

Jocul este un act realizat de către oameni, fiind frecvent întâlnit la copii, care este semnificativ pentru copilărie. Jocul este o acțiune care implică parcurgerea sa conform unui plan stabilit și a unor reguli impuse, iar încălcarea normelor înseamnă trișarea sau nefinalizarea jocului. Jocurile pe care copiii le joacă în etapa copilăriei implică folosirea întregului ansamblu de cunoștințe ale copiilor. Jocurile determină dinamism, curiozitate și interes și produc mare bucurie copiilor. Toți copiii manifestă entuziasm în timpul jocului, însă “ un copil care nu vrea să se joace este un copil a cărui personalitate nu se afirmă, care se mulțumește să fie mic și slab, o ființă fără mândrie, o ființă fără viitor.

Prin raportare la sfera etimologică, jocul provine din termenul de origine latină *iōcus* și este descris ca fiind dans, entuziasm, mișcare și bucurie, fiind considerat de către teoreticienii o activitate fundamentală, necesară în viața și dezvoltarea armonioasă a individului. Prin joacă, preșcolarii asimilează eficient noțiuni, absorb cunoștințe și exersează competențele specifice vârstei.

Jocul este stâns corelat cu potențialul imaginativ și creativ al ființelor umane, fiind un element care implică caracteristicile de personalitate ale fiecărui om în parte.

Jocul reprezentativ pentru copilărie, fiind un demers în cadrul căruia copilul folosește pentru rezolvarea sarcinii ludice toate aptitudinile și abilitățile pe care le posedă. În comparație cu caracterul riguros al procesului de învățare, jocul nu are ca obiectiv principal acumularea de noi achiziții sau alte produse rezultate ca urmare a parcurgerii învățării, ci jocul vizează evoluția armonioasă a participanților, neavând ca finalitate dobândirea unor bunuri de ordin material.

Copilul este o ființă umană delicată, supusă procesului educațional din perioade timpurii, acesta asimilând conținuturile didactice în mod activ. În urma studiilor efectuate, a fost demonstrat științific că principalul instrument de producere a unei educații calitative este jocul, activitate pe care copilul o îndrăgește și o realizează cu entuziasm. Jocul este o activitate frecvent regăsită în mediul preșcolar.

“ La această vârstă este necesar să se aibă în vedere activitatea ce caracterizează și domină dezvoltarea psihică și anume jocul. Acesta apare ca un divertisment, ca un mod de petrecere a timpului, dar mult mai mult decât atât, prin joc se dezvoltă câmpul psihologic, iar copilul folosește inteligența în situații numeroase și diverse. Copilul se joacă învățând, învață jucându-se, deci desfășoară activitatea cea mai plăcută lui și își satisface în același timp, prin contactul cu obiectele, nevoia de cunoaștere. Jocul devine astfel activitatea fundamentală a copilului preșcolar, sursa educativă cu multe valențe formative.” (Stan, F., 2013, pp.18-19)

Teoreticienii au afirmat că jocul este o acțiune complexă, fiind un element nelipsit din viața copilului, un instrument de bază, prin care copiii preșcolari își manifestă reacțiile, comportamentele și conduitele, într-o manieră inocentă, activă și spontană. Astfel, oamenii de știință ai domeniului psihopedagogic consideră că oprirea unui copil din timpul activității de joacă determină curențe în planul dezvoltării sale, deoarece copilul este o entitate umană a cărei trebuință majoră este chiar jocul.

În urma cercetărilor efectuate, psihopedagogii au conturat importanța activităților ludice și au surprins rolul jocului în viața și în devenirea copilului. Jocul reprezintă o modalitate de informare pentru copil, de modelare a conduitelor manifestate și de evoluție cognitivă, acesta conducând preșcolarul activ spre calea cunoașterii și spre dezvoltarea ansamblului componentelor psihice, pe care le posedă.

Fr. Schiller, W.Wundt, H.Spencer au formulat teoriile jocului și au specificat faptul că jocul este un fenomen de o complexitate majoră, pe care ființele umane îl practică toată viața. Jocul apare ca un rezultat al îndeplinirii sarcinilor de lucru, ca un rezultat al muncii prestate, pe care copilul de vârstă preșcolară îl practică cu facilități și entuziasm. K.Gross a afirmat că jocul este un rezultat de întrebuințare al unui surplus energetic, utilitatea sa fundamentală fiind de a participa intens la evoluția psiho-fizică a preșcolarului. J.Loche consideră că activitatea de învățare a copilului nu trebuie să aibă caracter obligatoriu, ci ea trebuie prezentată sub formă de acțiune ludică, de joc, pentru asimilarea informațiilor în mod interactiv de către preșcolar. A.S. Makarenko a reliefat că prin actele ludice, prin exersarea priceperilor în mod ludic se produce efectul major educativ al viitoarei ființe cu capacitate acțională.

Între efortul depus în timpul prestării muncii și efortul depus în acțiunile ludice sunt prezente trei elemente comune:

- ✓ acțiunile de ordin fizic și cognitiv;
- ✓ reacțiile afectiv-emoționale pozitive, precum plăcerea, entuziasmul, bucuria.
- ✓ atât activitatea ludică, cât și activitatea de muncă, implică responsabilitate din partea participanților.

Potrivit definiției de bază, jocul este o acțiune, care implică acte fizice și mentale, fără a avea un sfârșit practic, căruia copilul i se dedică din instinct și plăcere.

Bibliografie:

1. Stan, F., 2013, *Jocul didactic*, Editura Rovimed Publishers, Bacău.

REBUSUL ÎN VIAȚA ȘCOLARILOR

Prof. Cristina IONESCU

Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Galați, jud. Galați

„Toate metodele active de educare a copiilor trebuie să furnizeze acestora un material corespunzător pentru ca, jucându-se, ei să reușească să asimileze realitățile intelectuale care, fără acestea, rămân exterioare inteligenței copilului”.

(Jean Piaget)

Rebusul școlar, parte integrantă a jocurilor de cuvinte încrucișate, este jocul inteligenței, joc care vine să dezvolte copilului procese psihice: gândirea, memoria, atenția, creativitatea, voința. Rebusul școlar poate fi folosit și ca metodă sau mijloc de învățare și evaluare ori ca procedeu în cadrul unei metode.

Dorința de a rezolva orice problemă de tip rebusistic intensifică interesul pentru studierea disciplinelor necesare în soluționarea cerințelor date și astfel, rebusul ajută la dezvoltarea intelectuală a elevului.

Folosirea rebusului printre elementele de sprijin ale învățării este importantă și prin faptul că poate interveni stimulativ odată cu creșterea curbei oboselii.

Mijloc activ și eficace de instruire și educare a școlarului, rebusul poate fi folosit cu succes în captarea atenției pe tot parcursul activității didactice, conducând la evitarea plictiselii și dezinteresului.

Folosit ca joc, face ca elevul să învețe de plăcere, să devină mai volubili, mai activi, mai curajoși, să capete mai multă siguranță și încredere în capacitățile lor, mai multă siguranță și tenacitate în răspunsuri.

Relevând legătura dintre joc și munca copilului, Jean Piaget a pus în evidență aportul jocului la dezvoltarea intelectuală a școlarului. De aceea, el susține că „toate metodele active de educare a copiilor trebuie să furnizeze acestora un material corespunzător pentru ca, jucându-se, ei să reușească să asimileze relațiile intelectuale”.

Activitatea didactică îmbină ineditul și utilul cu plăcutul, devenind mai interesantă și mai atractivă. Astfel, prin joc, copilul își ascute observația, își cultivă inițiativa, inventivitatea, flexibilitatea gândirii, își dezvoltă spiritul de cooperare, de echipă.

Ca mijloc instructiv, rebusul bine pregătit și organizat, contribuie, prin rezolvarea sarcinilor didactice, la exersarea deprinderilor, la consolidarea cunoștințelor și la valorificarea lor creatoare. Este un mijloc de educație indirect. Fiecare rebus are un obiect al său, o structură și reguli sub forma unor succesiuni ordonate.

Rebusul oferă posibilitatea educatorului să observe comportamentul elevului la nivelul tuturor componentelor personalității, deoarece în rezolvarea rebusului elevul depune efort voluntar și rezolvă motivate fiind implicată inteligența, afectivitatea, temperamental, caracterul.

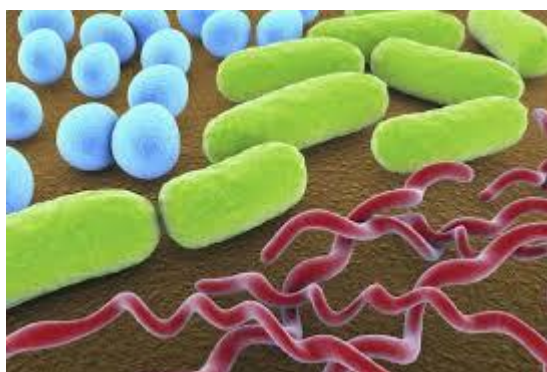
Rebusul școlar contribuie, într-o bună măsură, la îmbunătățirea rezultatelor școlare și combaterea insucceselor. Poate fi folosit în scopuri diferite- de la îmbogățirea cunoștințelor,

consolidarea, fixarea, transferul acestora, verificare, evaluare, dezvoltarea creativității și a tuturor proceselor psihice și intelectuale.

REGNUL MONERA

BACTERIILE

Bacteriile sunt organismele care pot fi găsite pretutindeni și care trăiesc în cele mai extreme condiții, acestea adaptându-se foarte ușor la mediul înconjurător și nu numai. Oricât de mult am vrea să ne ferim de ele, nu prea avem cum, însă trebuie să știm că unele sunt utile pentru oameni, iar altele pot genera boli.

BACILI, COCI, SPIRILI

Completând rebusul, vei obține pe orizontalele 1-10 informații despre bacterii.

										B						
										A						
										C						
										T						
										E						
										R						
										I						
										I						
										L						
										E						

1. Bacterii în formă de bastonaș

2. Viețuitoarele cu corpul format dintr-o singură celulă
3. Bacterii de formă sferică grupate în șiraguri
4. Nutriția bacteriilor
5. Modalitatea de înmulțire a bacteriilor
6. Bacterii care produc alterarea alimentelor sau sunt descompunători
7. Bacterii care ataca organismele vii și produc îmbolnăviri
8. Boli produse de bacterii
9. Bacterii care au corpul de formă spiralată
10. Proces prin care bacteriile transformă laptele în iaurt

Află mai mult !

1. Dacă adunăm toate bacteriile din corpul nostru la un loc și le cântărim vom afla faptul că avem aproximativ 2 kilograme de bacterii doar în interiorul nostru, fără a le mai pune la calcul și pe cele din exterior;
2. Un birou obișnuit are de până la 400 de ori mai multe bacterii decât o toaletă;
3. Sunt mai multe bacterii în gura noastră decât sunt oameni pe planetă;
4. În cazul în care simțim un anumit miros specific ploii, trebuie să știm că acesta este cauzat de bacteriile numite Actinomicete;
5. Cercetătorii au descoperit 1458 de noi specii de bacterii în buricul oamenilor;
6. Transpirația nu are miros, însă bacteriile de pe piele interacționează cu ea și astfel se generează acel miros specific;
7. Ciocolata are un efect anti-bacterian asupra gurii;
8. Apa de la robinet are o „perioadă de valabilitate” de 6 luni după care clorul se disipă și încep să apară bacteriile;
9. Există o specie de bacterii care trăiesc în spray-urile pentru păr;
10. O bancnotă are aproximativ 3000 de tipuri diferite de bacterii;
11. Atunci când doi oameni se sărută fac practic schimb de minim 10 milioane până la 1 miliard de bacterii;
12. Cele mai multe antibiotice sunt realizate din bacterii;
13. Cele mai puternice organisme de pe Glob sunt bacteriile numite Gonoree pentru că pot mișca o greutate de până la 100000 de ori mai mare decât ele;
14. Birourile în care lucrează mai mulți bărbați au mai multe bacterii;
15. În anul 2013 a fost descoperită o bacterie în Noua Zeelandă care este rezistentă la toate antibioticele cunoscute până acum;
16. Tastaturile computerelor noastre au cu până la 200 de ori mai multe bacterii decât scaunul de la toaletă;
17. O nouă bacterie crește pe buretele de bucătărie la fiecare 20 de minute;
18. Bebelușii nu au nicio bacterie în corp atunci când se nasc;
19. În anul 2007 oamenii de știință au reînviat o bacterie veche de 8 milioane de ani care a fost extrasă din calota glaciară a Antarticii.

Bibliografie:

1. <https://pdfslide.net/documents/rebusul-scolar-jocul-inteligentei.html>;
2. <https://bunadimineata.ro/de-dimineata/19-lucruri-pe-care-nu-le-cunosteai-despre-bacterii/>.

LECTURA-MODALITATE DE FORMARE A COMPETENȚELOR DE COMUNICARE

Prof. înv. primar Cristina-Eva JURJ
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani

Trezirea *interesului* pentru lectură este punctul de plecare pe tărâmul cunoașterii și în același timp chează succesul în activitatea școlară pentru fiecare învățător cât și pentru elevii săi.

Copilul în general este lipsit de încredere în forțele lui. Efortul pe care îl face în primele clase pentru a parcurge câteva pagini este uriaș. Lectura propriu zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice, odată cu descifrarea enigmei acestor hieroglife care adesea îi înspăimântă pe copii. Învățătorul și părinții trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața psihică a micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut pentru descifrarea unor semne atât de curioase și pline de mister. Numai formarea interesului pentru lectură nu este suficient pentru a face din orice copil zburdalnic, dornic de joc și voie bună, un cititor liniștit, care se cufundă ore întregi în lectura unei cărți. Pentru a-i determina pe copii să devină cititori pasionați este necesar să se formeze cu răbdare și stăruință *gustul* pentru lectură.

Întâlnim adesea copii care ascultă cu mult interes o lectură frumoasă citită de părinți sau de învățător, dar preferă să se joace, sau să-și piardă vremea în modul cel mai neașteptat, fără a fi tentați săptămâni de-a rândul să mai citească și altceva decât ceea ce li se cere către învățător în orele de curs. La acești elevi care au învins deja greutățile începutului, nu mai poate fi vorba de lipsa de interes, ci problema îmbracă alt aspect, *gustul* pentru lectură nu este încă format.

Lectura cărților constituie o activitate fundamentală pentru întreținerea condiției intelectuale, îmbogățirea cunoștințelor și a limbajului, pentru cunoașterea indirectă a diferitelor universuri și realități. Mai mult decât oricare din tehnicile audio-vizualului prin care sunt vehiculate valorile culturii, lectura cărții oferă celui care o parcurge, pe lângă satisfacțiile ce le aduce orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, de meditație...

Lectura îndeamnă la introspecție, angajează valori formative care își pun amprenta pe întregul comportament al cititorului. Tocmai de aceea se apreciază că lectura (cărți , reviste, ziare, diverse publicații), reprezintă una dintre cele mai răspândite și intense activități ale omului modern. O secvență foarte importantă în stimularea interesului pentru lectură și formarea de cititori pasionați este legată de felul în care se recomandă ce să citească și cum să citească, de modul în care noi, cadrele didactice reușim să formăm gustul elevilor pentru lectură, ca mai târziu să se poată transforma în pasiune. Dintre modalitățile aflate la îndemâna noastră pentru dezvoltarea interesului copiilor pentru lectură menționez:

- modelul de cititor oferit de cadrul didactic - citirea/ povestirea incitantă: cadrul didactic trebuie să întrerupă lectura sau povestirea pe care o expune copiilor, într-un moment de maximă atractivitate, lăsându-i pe elevi să-și imagineze continuarea întâmplării (lectura cu predicții);
- -organizarea unor concursuri de recitări , ghicitori, finalizate cu recompense;
- - desfășurarea unor jocuri literare : „ Bibliotecarul si prietenii sai” , „ Prietenii cartii”;

- Jocurile literare sunt mijloace pasionante care-i invită pe copii la lectura. De exemplu, jocul „Recunoașteți povestirea” place mult elevilor și îi determină să citească povestirea pentru a putea câștiga jocul. Elevii sunt împărțiți în grupe de câte patru. Se prezintă câte un fragment dintr-o povestire și li se cere să recunoască titlul și autorul. Câștigă cei care au recunoscut toate povestirile.
- La fel se poate desfășura jocul „Recunoașteți personajul” cu deosebirea că din fragmentele prezentate trebuie să recunoască numele personajului și titlul povești.
- „Scaunul povestitorului”: după ce elevii fac un exercițiu de redactare liberă, sunt invitați să ia loc pe un scaun, care devine scaunul povestitorului”: Ceilalți elevi le vor pune întrebări., sunt invitați să ia loc pe un scaun, care devine scaunul autorului. Ceilalți elevi le vor pune întrebări în privința scrierii
- „Povestirea în lanț”- este un joc prin care conținutul poveștilor citite este redat de cât mai mulți elevi. Povestea este cunoscută de toții elevii. Elevii sunt așezați în cerc formând un “lanț”. Este numit primul elev să povestească. Acesta povestește un fragment, altul continuă povestirea de acolo de unde s-a oprit primul și tot așa până la sfârșitul acesteia. Copilul care nu poate continua povestirea, “rupe lanțul” și drept pedeapsă trebuie să citească cu o lectură mai mult.
- „Povestea comună” :Participanții/grupul se așează în cerc. Ei vor crea o poveste comună, fiecare spunând/compunând o parte din poveste . Liderul începe povestea iar ceilalți o continuă pe rând. Nimeni nu știe ce fel de poveste va fi, ea va fi creată cuvânt cu cuvânt.
- recomandarea unor texte literare adecvate vârstei și preocupărilor elevilor;
- prezentarea unor cărți în așa fel încât să ambiționeze elevii în achiziționarea și lecturarea lor.

Noi, cadrele didactice avem dificila misiune de a-l întoarce pe cititor la carte folosind diverse metode, cât mai active, mai antrenante și mai atractive. Datoria noastră rămâne promovarea unor soluții directe de stimulare a lecturii și încercarea de a optimiza demersul educativ prin realizarea unui schimb de idei, de metode, de activități, de materiale didactice în sprijinul dezvoltării sferei motivaționale a elevului.

Atunci când copiii nu simt lectura ca pe o obligație, ci o caută ca pe o sursă de informare, de bucurie, de relaxare, putem spune că am împlinit cu adevărat marea parte din misiunea pe care o avem.

DEZVOLTAREA ARMONIOASĂ A PERSONALITĂȚII ELEVULUI

Prof. înv. primar Tünde KESZEG
Școala Primară Laslău Mic, jud. Mureș

„Cu cât a văzut și a auzit mai mult elevul, cu atât vrea el să audă mai mult.” (Jean Piaget)

Personalitatea reprezintă totalitatea valorilor, scopurilor, trăirilor și efectelor pe care le provoacă în ansamblu, atât fizicul cât și intelectualul. Personalitatea face parte din conștient.

E un termen larg răspândit al cărui sens este cunoscut limbajului comun.

Termenii persoană și personalitate sunt atât de utilizați în limbajul cotidian, încât fiecare sentimentul întrebunțării lor corecte în cele mai diverse situații.

Termenul persoană desemnează individul uman corect.

Personalitatea, dimpotrivă, este o construcție teoretică elaborată de psihologie în scopul înțelegerii și explicării, a modalității de ființare și funcționare ce caracterizează organismul psihofiziologic pe care îl numim persoană umană.

O privire generală asupra mai multor definiții date personalității evidențiază câteva caracteristici ale acesteia. (Perron, 1985):

- Globalitatea- personalitatea cuiva este constituită din ansamblul de caracteristici care permite descrierea acestei persoane, identificarea lui printre ceilalți.
- Coerența- majoritatea teoriilor postulează ideea existenței unei anumite organizări și interdependențe a elementelor componente ale personalității. Când în comportamentul cuiva apar acte neobișnuite, ele surprind, deoarece contravin acestui principiu.
- Permanența temporală- dacă personalitatea este un sistem funcțional, în virtutea coerenței sale, acesta generează legi de organizare a căror acțiune este permanentă.

Deși o persoană se transformă, se dezvoltă, ea își păstrează identitatea sa psihică. Ființa umană are conștiința existenței sale.

Aceste trei caracteristici, evidențiază faptul că personalitatea este o structură.

Suntem cu toții interesați să creștem copii cât mai bine pregătiți pentru societate. E foarte important să ajutăm copilul să se dezvolte multilateral. Nu este de ajuns doar să citească și să calculeze. El are nevoie să își dezvolte și deprinderile de comunicare, de socializare, de exprimare emoțională.

Dezvoltarea armonioasă a copilului presupune dezvoltarea minții și corpului în perfect echilibru, astfel încât, acesta să fie pregătit fizic și emoțional pentru viitorul său.

Etapale dezvoltării personalității

Prin dezvoltare, în general, se înțelege un process complex de trecere de la inferior la superior, de la simplu la complex, de la vechi la nou, printr-o succesiune de etape, de stadia, fiecare etapă reprezentând o unitate funcțională mai mult sau mai puțin în cheagată, cu un specific calitativ propriu. Trecerea de la o etapă la alta implică atât acumulări cantitative cât și salturi calitative, acestea aflându-se într-o condiționare reciprocă. Dezvoltarea personalității se manifestă prin încorporarea și constituirea de noi conduite și atitudini care permit adaptarea activă la cerințele mediului natural și socio-cultural. Dezvoltarea permite și facilitează constituirea unor relații din ce în ce mai differentiate și mai subtile ale ființei umane cu mediul în care trăiește și se formează.

Perioada prenatală

Aceasta se întinde de la concepție până la naștere. Se formează structura fundamental a corpului. În această perioadă vulnerabilitatea organismului la factorii de mediu este foarte mare.

Perioada de nou-născut și sugar

Perioadă ce este cuprinsă între 0 și 1 an. Are loc o creștere rapidă a abilităților motorii. Sfârșitul perioadei este marcată de dezvoltarea atașamentului față de părinți. Există capacitatea de învățare și memorare.

Copilăria timpurie

Se desfășoară de la 1 la 3 ani. Se conturează conștiința propriei persoane. Apare limbajul.

Vârsta preșcolară

Între 3 și 6 ani sporește forța fizică a copilului și apar independent și autocontrolul, iar comportamentul este egocentric. Creativitatea și imaginația sunt mai dezvoltate.

Vârsta școlară mică

În perioada de 6-7 până la 10-11 ani prietenii devin foarte importanți pentru copil. Apare gândirea logică concretă. Abilitățile lingvistice și metamoria se îmbunătățesc. Creșterea fizică este încetinită.

Preadolescența-pubertatea

Începe la 10-11 ani și durează până la 14-15 ani. Pregnante sunt modificările fizice rapide și profunde, mai ales datorate schimbărilor la nivelul hormonal. Organismul atinge maturitatea sexuală.

Adolescența

Se derulează între 14-15 și 20 de ani. Punctul central este căutarea propriei identități, dar apare și capacitatea de a gândi abstract.

Vârsta adultă tânără

Între 20 și 40 de ani deciziile legate de viața intimă a persoanei sunt în prim plan. Sănătatea fizică atinge maximul, pentru ca apoi să se degradeze lent. Abilitățile intelectuale capătă noi dimensiuni și sunt valorificate mai ales în viața profesională.

Vârsta mijlocie

Căutarea sensului propriei vieți devine central între 40 și 65 de ani. Se deteriorează sănătatea fizică și au loc modificări hormonale. Abilitățile de rezolvare de probleme practice sunt optime, fiind recunoscute de unii ca înțelepciune.

Vârsta adultă târzie

După 65 de ani majoritatea persoanelor sunt încă sănătoase și active, însă sănătatea se degradează în timp, dar apar strategii alternative de adaptare. Definirea scopului vieții este tema de maxima importanță în această perioadă.

Dezvoltarea personalității elevului prin joc

„Copilul este o ființă a cărei principală trebuință este jocul.” – Ed. Claparede

„Jocul este o asimilare a realului la activitatea proprie, oferindu-i acestei activități alimentația necesară și transformând realul în funcție de multiple trebuințe ale eului.

Iată de ce, toate metodele active de educare a copiilor mici cer să li se furnizeze acestora un material ajutător pentru ca, jucându-se, ei să reușească să asimileze realitățile intelectuale care, fără aceasta, rămân exterioare inteligenței copilului.” – J. Piaget

Jocul este un factor important în viața personalității. După modul de joacă ne dăm seama dacă un copil este inventiv, activ, dacă dispune de idei.

Jocul oferă posibilitatea cunoașterii personalității elevilor. Prin joc formăm, dezvoltăm personalitatea. Are un rol formativ. El favorizează dezvoltarea aptitudinii imaginative la copii. Prin joc, elevul dobândește numeroase cunoștințe despre mediul înconjurător, prin care i se dezvoltă percepțiile, memoria, imaginația, gândirea, limbajul. Un copil se poate juca singur sau în grup.

Copiii trec prin diferite stadii pe măsura dezvoltării lor, devenind capabili de mai multe interacțiuni în jocul lor. Este foarte important să se cunoască faptul că fiecare vârstă reflectă în jocul unui copil stadiul de dezvoltare psihologică și emoțională.

Jocul este extrem de important încă din prima etapă a vieții copilului: stimularea verbală a celui mic trebuie să se realizeze, așadar încă din primele momente de viață.

Jocul este o constată a copilăriei. Orice activitate este mai plăcută pentru un copil dacă ea este îmbrăcată sub forma unui joc.

De multe ori, jocul îi facilitează celui mic înțelegerea lucrurilor și a fenomenelor înconjurătoare. Tot ceea ce este perceput ca fiind un joc este mult mai atractiv pentru copil. Copilul va fi mult mai atras de o materie dacă abordarea profesorului este într-o manieră ludică. Sunt jocuri care antrenează vorbirea, mintea, altele care se bazează pe mișcare, influențând întregul organism. Fiecare tip de joc desfășurat la o etapă de vârstă își pune amprenta asupra dezvoltării armonioase a copilului.

Alte constante principale din viața unui copil care îl ajută să se dezvolte armonios sunt comunicarea și poveștile. Este foarte important să se vorbească cu copilul încă din primele momente de viață, să i se explice lucruri, să i se explice lucruri, să i se solicite să denumească obiecte, persoane din mediul înconjurător, să i se ceară să argumenteze diferite preferate, să i se explice când greșește.

Este foarte important și cititul. De la citit ajungem la a povesti, unde stimulăm comunicarea, ajutăm la dezvoltarea vocabularului, creativității, imaginației.

În final putem afirma că stimulând și susținând copilul prin principalele constată ale dezvoltării personalității îl ajutăm să fie în contact cu sinele lui, să își descopere și să își trăiască visele, putând astfel să înfrunte mai ușor tot ceea ce îi creează disconfort.

Bibliografie:

Constantin Cucoș, 2009, - Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, editura Polirom;

Elkonim D. B., 1980, - Psihologia jocului, Editura didactică și pedagogică;

Grigoriu Dumitru, 1975, - Copilul și jocul, Culegere editată de Revista de pedagogie.

MANAGEMENTUL ACTIVITĂȚII DIDACTICE

Prof. înv. preșcolar Gabriela LUPU
Grădinița P.P. Nr. 24 Iași, jud. Iași

Roluri și competențe specifice managerilor educaționali- eficiență în activitatea didactică

Competența profesională a cadrelor didactice este considerată de unii autori ca fiind „un ansamblu de capacități cognitive, afective, motivaționale și manageriale care interacționează cu trăsăturile de personalitate ale educatorilor, conferindu-i acestuia calitățile necesare efectuării unei prestații didactice care să asigure îndeplinirea obiectivelor proiectate iar performanțele obținute să se situeze aproape de nivelul maxim al potențialului intelectual al fiecăruia”.

În literatura de specialitate sunt precizate trei categorii generale de competențe necesare oricărui manager, fie că este vorba de manageri de nivel superior, mediu sau inferior:

- *competențele conceptuale* care fac referire la capacitatea managerului de a privi organizația ca întreg, capacitatea decizională și de gândire strategică etc;
- *abilitățile umane* vizează capacitatea managerului de a relaționa cu oamenii, de a-i motiva, de a realiza o comunicare eficientă, capacitatea de a menține și dezvolta cooperarea în cadrul unui grup și de a contribui la rezolvarea conflictelor;
- *competențele tehnice* constă în capacitatea de cunoaștere și utilizare a metodelor, tehnicilor și echipamentelor necesare desfășurării unor activități derulate în cadrul instituției.

În lucrarea *Managers of the year 2000* sunt enumerate câteva dintre trăsăturile cele mai importante ale unui manager: caracterul, spiritul de inițiativă, receptivitatea, devotamentul, flexibilitatea și inteligența, puterea de convingere.

Făcând referire la *managerul- profesor*, acesta își creează condițiile necesare pentru reușita activităților didactice care nu se rezumă doar la predare-învățare-evaluare ci și la modul în care acesta relaționează cu elevii, influențându-le comportamentul de învățare. Intervenind astfel în orientarea evoluției lor generale, ca figură centrată pe elevi, profesorul poate îndeplini următoarele roluri:

- planifică activitățile cu caracter instructiv-educativ sub forma proiectării didactice, determină și fixează sarcinile și obiectivele pe diferitele niveluri funcționale, își structurează conținuturile esențiale, își programează acțiunile;
- organizează activitățile clasei, stabilește programul muncii instructiv-educative;
- comunică informații variate;
- conduce activitatea desfășurată în clasă, direcționând procesul formării elevilor;
- coordonează activitățile, sincronizează realizarea obiectivelor, armonizează stilurile și ritmurile, încheagă colectivul, previne influențele negative;
- motivează elevii prin diverse forme de întărire pozitivă și negativă;
- consiliază elevii în activitățile școlare și în cele extrașcolare;
- controlează evoluția elevilor în raport cu obiectivele procesului didactic;
- evaluează măsura în care scopurile instructiv-educative au fost îndeplinite.

Așadar, prin intermediul acestor comportamente, „profesorul influențează managerial activitatea instructiv- educativă, cu efecte directe asupra calității, eficienței și eficacității actului didactic”.

Activitatea managerului este considerată ca fiind foarte importantă pentru funcționarea eficientă a organizației școlare, fapt pentru care eficiența activității managerului probează competența acestuia.

Prin urmare, performanțele oricărui manager depind de nivelul de pregătire managerială, de capacitatea și disponibilitatea de a se implica în problemele cu care se confruntă organizația, care așteaptă din partea lui suport fizic și moral, decizii corecte, deschidere spre noutate.

Un manager din cadrul unei instituții de învățământ este considerat eficace atunci când reușește să ducă la îndeplinire obiectivele propuse. Eficacitatea activității manageriale depinde însă și de implicarea celorlalte cadre didactice în procesul de implementare a strategiei adoptate și se probează prin rezultatele obținute de cadrele didactice în particular și de rezultatele instituției de învățământ în general.

Unii autori de specialitate situează pe poziția de manageri acele persoane, care dispun de autoritatea de a adopta decizii prin care sunt angajate și consumate anumite resurse, în vederea atingerii scopurilor propuse, decizii care pot fi luate arbitrar, pe baza intuiției sau pe baza cunoștințelor, principiilor, experienței managerului.

În esență, managerul este considerat „liantul, catalizatorul, forța ce conduce schimbarea, coordonarea și controlul într-o organizație”, sarcina lui fiind crearea unei ambianțe „în care activitatea să fie orientată astfel încât membrii să contribuie la obiectivele grupului cu cel mai scăzut volum al unor resurse disponibile ca bani, timp, efort, disconfort și materiale”.

Așadar, managerul unei instituții de învățământ este un model comportamental, profesional și atitudinal pentru celelalte cadre didactice, ce își dezvoltă un stil propriu de conducere, corelat cu personalitatea, pregătirea, experiența sa și situația concretă în care trebuie să acționeze. Prin acțiunile sale, el trebuie să încurajeze creativitatea, schimbarea, dezvoltarea capacităților profesionale ale cadrelor didactice precum și implicarea acestora în realizarea obiectivelor instituției.

Bibliografie:

1. Bennis, W., Thomas, J. M. (1972), *The Management of Change and Conflict: Selected Readings*, Penguin;
2. Gherguț, A. (2007), *Management Educațional*, Iași: Editura Polirom;
3. Gibson, Ivancevich, Donnelly (1997), *Fundamentals of Management*, McGraw-Hill Professional Publishing;
4. Iucu, R. (2006), *Managementul clasei de elevi*, Iași: Editura Polirom;
5. Jinga, I. (2001), *Managementul învățământului*, București: Ed. A.S.E;
6. Newman, W., H. (2001), *Managers for the year 2000*, Editura Nataraja Upadhyia;
7. Petrovici, V. (2001), *Stiluri de conducere și eficiența managementului*, București: Editura Economică.

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE

Prof. înv. primar Mădălina CORNESCU
Școala Gimnazială „Planeta Copiilor” București

Activitățile extrașcolare se referă la acele activități extracurriculare realizate în afara mediului școlar, în afara instituției de învățământ, cu participarea clasei, a mai multor clase de elevi sau a mai multor instituții de învățământ.

Activitățile extrașcolare sunt foarte importante pentru copil. Studiile susțin că ajută la formarea unei atitudini pozitive față de învățat, au performanțe academice mai ridicate, au formate abilități practice diversificate, dar și strategii bune de rezolvare de probleme. Pe lângă asta, activitățile extra acționează și asupra stimei de sine, iar sentimentul de împlinire și autoeficacitate este mult mai ridicat.

Modelarea, formarea și educația omului cere timp și dăruire. Timpul istoric pe care îl trăim cere oameni în a căror formație caracterul și inteligența se completează pentru propria evoluție a individului.

Educația extracurriculară își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizată, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Trebuința de se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor.

Diversitatea activităților extrașcolare oferite crește interesul copiilor pentru școală și pentru oferta educațională.

Exemple de activitati extrascolare

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a întui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzica, sport, poezie, pictura. *Excursiile și taberele școlare* contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, arta, cultura. Prin excursii, copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă.

Spectacolele constituie o formă de activitate extracurriculară în școală, prin care copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Deși această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum și în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului sau nu, asupra dezvoltării elevilor. Astfel de activități sunt de o reală importanță într-o lume dominată de mass media și ne referim la televizor, calculator și internet, care nu fac altceva decât să contribuie la transformarea copiilor noștri în niște persoane incapabile de a se controla comportamental, emoțional și mai presus de toate slabi dezvoltăți intelectual.

Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor școlărilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica în astfel de activități, să încurajeze elevii și să realizeze un feedback pozitiv.

Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Aceasta lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

(Maria Montessori – ”Descoperirea copilului”)

PROFILUL DE FORMARE AL ABSOLVENTULUI

Prof. înv. primar Mădălina CORNESCU
Școala Gimnazială “Planeta Copiilor” București

Profilul absolventului descrie competențele pe care cel care învață trebuie să le dețină, în diferite etape ale formării sale educaționale, pentru a –și cunoaște și maximiza potențialul, pentru a face față diferitelor situații din afara spațiului școlar.

Competențele se referă la achizițiile absolventului de clasa a IV-a din perspectiva următoarelor întrebări:

Ce știe ? (cunoaștere- exemplu: formele de relief)

Ce poate ? (abilități și aptitudini- exemplu: capacitatea de a le diferenția atunci când le vede)

Ce vrea? (valori și atitudini-exemplu: protejează mediul – nu lasă gunoaiile la finalizarea unor activități în natură)

Profilul de formare al absolventului descrie așteptările exprimate față de elevi la sfârșitul învățământului primar și este structurat pe baza a opt competențe cheie, care reprezintă, după cum am mai spus, un ansamblu de cunoștințe, abilități și atitudini necesare oricărei persoane pe parcursul întregii vieți.

La clasele pregătitoare se urmărește dezvoltarea fizică, socio-emoțională, cognitivă a limbajului și comunicării, precum și dezvoltarea capacității și a atitudinilor în învățare, asigurând totodată punțile către dezvoltarea celor opt competențe –cheie.

Astfel, la finalul clasei a IV-a, elevii vor dovedi prin dezvoltarea celor opt competențe cheie că știu și pot următoarele:

1. Comunicare în limba maternă - elevii vor fi capabili să-și exprime opiniile, emoțiile în mesaje orale și scrise, vor participa cu succes la interacțiuni verbale.

2. Comunicare în limba străină - elevii vor putea să-și exprime emoțiile prin mesaje orale sau scrise, scurte și simple.

3. Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologie - își manifestă curiozitatea pentru aflarea adevărului și pentru explorarea unor regularități și relații matematice, formulează explicații, utilizând terminologia specifică matematicii (A), rezolvă probleme utilizând instrumente și/sau procedee specifice matematicii (A), realizează demersuri investigative simple, manifestă curiozitate, interes pentru explorare, aplică, găsește soluții, rezolvă și se autoevaluează, aplică reguli elementare de igienă personală și de comportament responsabil în raport cu mediul (B)

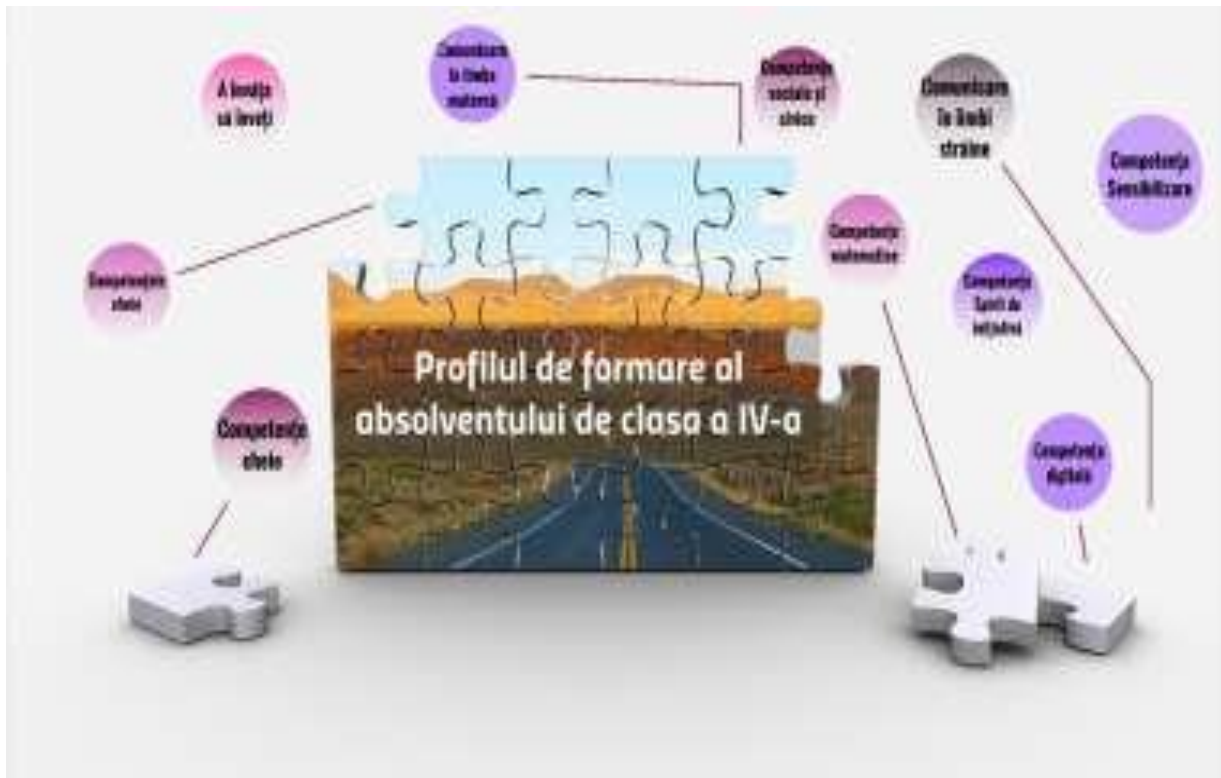
4. Competența digitală - vor utiliza funcții și aplicații simple, respectând norme de bază privind siguranța pe internet.

5. Competența a învăța să înveți - identifică sarcina, formulează întrebări pentru clarificarea acesteia, utilizează tehnici și metode pentru a învăța, verifică corect propria activitate.

6. Competențe sociale și civice - elevul arată interes pentru autocunoaștere, asumarea unor roluri, recunoașterea și respectarea diversității.

7. Spirit de inițiativă și antreprenoriat - curiozitate în abordarea de sarcini, asumarea unor angajamente, fără teama de eșec.

8. Sensibilizare și exprimare culturală - recunoaște elemente ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal, participând la proiecte culturale (artistice, sportive, de popularizare) organizate în școală și în comunitatea locală.

METODE MODERNE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Prof. înv. primar Mădălina CORNESCU
Școala Gimnazială “Planeta Copiilor” București

Pornind de la cuvântul „metoda” care provine din grecescul „methodos”, metha = spre, către, iar odos = cale, drum, prin urmare, metodele reprezintă calea de urmat în vederea atingerii unor obiective.

Dacă în școala tradițională, accentul cădea pe acțiunea de predare și conținut, rolul central revenind profesorului, școala modernă plasează în centru elevul care își îmbogățește, consolidează, corectează și transformă experiența cognitivă - capacitățile și aptitudinile cu scopul perfecționării, profesorului revenindu-i rolul de a-l active cognitiv-afectiv-motivațional-atitudinal, astfel constituindu-se un echilibru între acțiunile de predare-învățare. Metodele tradiționale sunt mult mai rigide, în timp ce cele moderne sunt mai flexibile, mai suplă. Metodele tradiționale pot fi păstrate cu condiția reconsiderării și adaptării lor la exigențele învățământului modern.

Îmbinarea eficientă a metodelor tradiționale și a celor moderne ține de tactul pedagogic al cadrului didactic.

Metodele moderne activ-participative de predare-învățare-evaluare încearcă să facă elevul să gândească independent, să înțeleagă cu mai multă ușurință, să rețină mai ușor și pentru o perioadă mai lungă de timp noțiunile asimilate, să aplice cât mai eficient ceea ce a învățat. Într-o societate modernă, aflată în plină evoluție, caracterizată prin mobilitate economică, politică și culturală, avem nevoie de o educație dinamică, formativă. Din acest motiv, este vizibilă necesitatea unei reforme a mișcării pedagogice teoretice și a praxisului educațional.

Metodele moderne de învățământ coexistă cu cele tradiționale și se străduiesc să ia locul celor impuse de nevoile educaționale ale secolului trecut, în speranța că, în acest mod, educația va reuși să răspundă cerințelor societății.

Metodele moderne sunt:

Metoda predării / învățării reciproce este o strategie de învățare a tehnicilor de studiere a unui text. După ce sunt familiarizați cu metoda, elevii interpretează rolul profesorului, instruindu-și colegii. Are loc o dezvoltare a dialogului elev-elev. Această metodă dezvoltă capacitatea de exprimare, atenția, gândirea cu operațiile ei și capacitatea de ascultare activă. În cazul copiilor cu CES, aceștia trebuie să relateze în manieră proprie și într-o succesiune logică evenimentele și ideile principale dintr-o poveste.

Mozaicul – este o strategie bazată pe învățarea în echipă. Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate celorlalți colegi. Strategia Mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, gândire creativă. În cazul copiilor cu CES, aceștia trebuie să răspundă fiecare în parte la câte o întrebare din cadrul unei teme comune, iar la final pe baza răspunsurilor, se vor afla și asimila informații utile despre tema respectivă.

Învățarea prin descoperire este o metodă cu ajutorul căreia elevul observă, acționează și dobândește noi cunoștințe. Această învățare este însoțită de o dirijare exterioară. În cazul copiilor

cu CES, această metodă este însoțită de material concret-intuitiv, pe baza căruia , elevii descoperă noi cunoștințe.

Brainstorming-ul (evaluarea amânată, "furtuna în creier" sau asaltul de idei) constă în dezvoltarea unor idei noi, pe baza unei teme stabilite. Cantitate mare de idei (liber exprimate) va genera calitatea. După ce s-au emis toate ideile, fără a fi criticate, se alege cea mai bună idee, care dă soluția finală. Avantajele acestei metode sunt : obținerea rapidă și ușoară a ideilor noi și a soluțiilor de rezolvare; costuri reduse; aplicabilitate largă; stimulează participarea activă; dezvoltă creativitatea, încrederea în sine prin procesul evaluării amânate; dezvoltă abilitatea de a lucra în echipa. În cazul copiilor cu CES această metodă se folosește de obicei la rezolvarea de situații-problemă, de tipul: - Dacă nu e așa, cum e? –Cum trebuie să ne comportăm în....?

Turul galeriei se referă la analiza lucrărilor elevilor prin observarea lor de către ceilalți colegi. Colegii stabilesc ce caracteristici are lucrarea respectivă și dacă aceasta a respectat toate cerințele. Se apreciază lucrările prin diferite procedee: se dau puncte, se lipesc etichete pe lucrările apreciate pozitiv.

Tehnica LOTUS (floare de nufăr) presupune deducerea de conexiuni între idei, concepte, pornind de la o temă centrală, care determină opt idei secundare ce se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr. Cele opt idei secundare urmează să devină la rândul lor teme principale, pentru alte opt flori de nufăr. În cazul copiilor cu CES, această metodă se aplică pe o perioadă mai lungă de timp. De exemplu, în cazul celor 4 anotimpuri, elevii trebuie să relateze noi enunțuri care să-i conducă la descoperirea anotimpului care va urma.

Metoda ciorchinului este metoda ce se poate utiliza mai ales în etapa de reactualizare a structurilor învățate anterior, sau în etapa de evocare, elevii fiind puși în situația de a stabili conexiuni între elementele studiate, de a se implica activ în procesul de gândire.

Cubul este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective. Se oferă astfel elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare.

Metoda cadranelor urmărește implicarea elevilor în realizarea unei înțelegeri cât mai adecvate a unui conținut informațional. Această metodă se poate folosi frontal și individual, în rezolvarea problemelor prin metoda grafică.

Diagrama Wenn are rolul de a reprezenta sistematic, într-un mod cât mai creativ, asemănările și deosebirile evidente dintre două categorii de operații matematice. Dă rezultate deosebite la activitatea în echipă.

Problematizarea reprezintă una dintre cele mai apreciate metode active, cu valențe euristice, formative, recunoscute în practica educațională. A mai fost denumită predare prin rezolvare de probleme sau rezolvarea productivă de probleme. Ea constă în crearea unor dificultăți practice sau teoretice, a căror rezolvare să fie consecința activității proprii de investigare efectuată de elev.

În concluzie, **metodele moderne** sunt atractive, dezvoltă creativitatea, gândirea critică a elevului, capacitatea acestuia de a-și expune propriile păreri și de a coopera. Învățarea devine eficientă, iar cunoștințele nou însușite pot fi aplicate în alte situații sau în rezolvarea unor probleme (sarcini de lucru). În acest fel, elevul participă activ la procesul de învățare, care se îmbunătățește considerabil în momentul în care școlarii folosesc un repertoriu de gândire și experiența lor anterioară.

PRACTICE STEREOTIPE ȘI CLIȘEE DIDACTICE

Prof. înv. didactic Elena-Simona MAREȘ
Școala Gimnazială „Planeta Copiilor” București

Clișeele exprimă o generalizare artificială, care ignoră diversitatea lumii sociale și naturale. Cuvântul clișeu trimite la ideea de banalitate, de repetare excesivă, la șablon, la uzură sau rutină. Adesea, unii profesori nu reușesc să amelioreze achizițiile învățării din cauza rutinei, pe care uneori nici măcar nu o conștientizează.

În raportarea la programa școlară și la organizarea activității didactice în ceea ce privește ***disciplina Educație civică***, se întâlnește și următorul clișeu: **considerarea manualului școlar ca principalul document-sursă** în activitatea didactică, în detrimentul programei școlare. Soluții posibile pentru depășirea acestui clișeu ar putea fi:

- ❖ elaborarea planificării calendaristice și a unităților de învățare fără manual în față;
- ❖ utilizarea unor surse variate pentru studiul disciplinei educație civică.

Un alt clișeu întâlnit la disciplina Educație civică este **unicitatea exemplului standard** (este reprodus la clasă același exemplu, care la un moment dat se „tocește” până devine banal și neadecvat intereselor elevilor). Elevii tratează superficial asemenea exemple, deoarece nu au legătură cu experiența lor de viață. Pentru depășirea acestui clișeu propun:

- ❖ exemple variate, luate din mediul lor de viață, pornind de la experiența lor de viață, de la propria persoană, membrii familiei, prietenii de joacă,..

Un al treilea clișeu pe care l-am identificat la această disciplină este legat de modul static în care se realizează o dezbatere sau un joc de rol. Orice dezbatere sau joc de rol se poate desfășura și fără a sta pe scaun. Micile schimbări creează elevilor impresia de „altceva”, de ieșire din rutină, ceea ce va duce la o motivare mai puternică pentru învățare.

Unul dintre clișeele de la ***disciplina Geografie*** îl reprezintă **schema lecției scrisă de profesor pe tablă și pe caiete, fără lucru cu harta** – predarea bazată pe prelegere/ expunerea informațiilor. Pentru depășirea acestui clișeu, propun:

- ❖ predarea noului conținut, pornind de la informațiile pe care le dețin elevii din experiența anterioară, schimbând informații cu colegii de clasă, căutând informații din alte surse;
- ❖ lucrul cu resurse, instrumente și materiale didactice specifice disciplinei (inclusiv aplicații digitale).

Alte clișee, întâlnite la disciplina Geografie, prezentate succint:

- a) clișeu : copierea conținuturilor („Rețineți”) din manual → soluție: hărți conceptuale;
- b) clișeu: caietul auxiliar → soluție: atlas, softuri educaționale;
- c) accent pe reproducerea informațiilor → soluție: învățare activă;
- d) neaplicabilitatea informațiilor → soluție: selecția riguroasă a informațiilor;
- e) timpul limitat pentru a aplica → opțional.

Consider că, la disciplina Geografie, de cele mai multe ori, profesorul ar trebui să fie doar „ghidul” pentru aceste activități de predare-învățare, un „facilitator” și un ajutor în caz de nevoie.

Un alt considerent se referă la convingerea unor cadre didactice că lecțiile nu se pot desfășura decât în spațiul clasei, în organizarea clasică. Unele lecții de geografie pot fi ușor puse în practică în spații exterioare. Exemple: Orizontul, linia orizontului. Punctele cardinale. Caracteristici

locale observabile ale orizontului local. Caracteristici geografice ale regiunii în care este situat orizontul local.

Demersul didactic este activitatea desfășurată de învățător care constă în anticiparea etapelor și a acțiunilor concrete de realizare a predării-învățării. Presupune lectura personalizată a programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea lecțiilor. Proiectarea demersului didactic presupune parcurgerea de către învățător a următorilor pași:

- lectura programei școlare;
- identificarea unităților de învățare care stau la baza realizării planificării calendaristice;
- elaborarea planificării calendaristice;
- proiectarea unităților de învățare;
- proiectarea lecțiilor.

Lectura integrală a programei școlare și înțelegerea logicii interne a acesteia reprezintă condiții obligatorii în vederea proiectării activității didactice. În activitatea mea nu am ținut cont de o parcurgere exclusiv a conținuturilor. Conținuturile sunt parte a competenței, mijloace informaționale prin care formăm competențele.

O lectură integrală și atentă a programei permite înțelegerea caracterului de recomandare al unor componente. Lectura personalizată a programei îmi permite libertatea contextualizării proiectării unor parcursuri de învățare personalizate.

Schimbarea modului de proiectare curriculară are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe elev, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:
-de la aspectele teoretice (să știe că) la aspectele practice (să știe să);
- de la cantitate (cât) la calitate (cum): trecerea de la un volum mare de informații nestructurate la informații structurate care să permită legături de sens între acestea;
-de la predare la învățare : învățatorul nu ține un discurs, ci intermediază învățarea;
-de la evaluarea internă la evaluarea externă : apariția unor descriptori de performanță care permit o evaluare unitară și individualizată, care să asigure depistarea dificultăților concrete pe care le întâmpină elevii în învățare, pentru a-i putea ajuta în mod adecvat în depășirea acestora.

În redactarea planificării calendaristice folosesc ca document de referință programa (pe care am în vedere să o parcurg integral), nu manualul.

Unitatea de învățare este o structură didactică flexibilă care are următoarele caracteristici:

- este unitară din punct de vedere tematic;
- coerentă din punctul de vedere al competențelor vizate;
- este finalizată într-o perioadă de timp determinată;
- se finalizează prin evaluare.

ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN DEZVOLTAREA VORBIRII LA PREȘCOLARI

Prof. înv. preșcolar Cristina-Camelia BĂLAN
Prof. înv. preșcolar Andreea-Alexandra MUNTEAN
Grădiniță cu P.P. „Disney” Brașov, jud. Brașov

Prin natura ei, limba este un sistem de semne organizate riguros și determinate de scopul suprem al comunicării. Copilul se deprinde cu aceste semne intuitiv, la vârsta când i se formează primele abilități de comunicare. După cum știm, o achiziție nouă se clădește pe un sistem de cunoștințe și deprinderi sedimentate deja și nu pe un teren gol. Copilul vine deci în grădinița cu o anumită competența lingvistică, grație a integrării sociale și condiție a dobândirii performanței lingvistice. Vârsta cuprinsă între trei și șapte ani este vârsta vorbirii. Nu întâmplător ea coincide cu vârsta grădiniței, aceasta fiind cea care dă prima educație organizată. Dar grădinița nu și-ar îndeplini această menire dacă n-ar acorda educării limbajului un loc de frunte în cadrul preocupărilor sale educative. Desigur că vorbirea, privilegiul ființei umane, se naște în chip spontan în sânul grupurilor, în cursul jocurilor. Lipsită de ajutorul grădiniței, ea poate rămâne însă frustrată și adesea incorectă, mai cu seamă dacă mediul familial are un aport scăzut în acest domeniu, unde totul se învață prin imitație. Grădinița, fiind prima treaptă a procesului de învățământ, are rolul de a-i pregăti pe copii pentru școală, pentru societate. De multe ori învățătorii se plâng că în clasa întâi unii copii nu stăpânesc suficient de bine limbajul ca mod de comunicare și de aceea întâmpină greutăți în însușirea citit-scrisului. De aceea învățământul preșcolar acordă o atenție deosebită dezvoltării capacității de comunicare verbală, căci exprimarea verbală este condiția de bază în formarea, fixarea și diferențierea noțiunilor și în transmiterea informației. Ca urmare, copilul reușește să treacă cu ușurința de la limbajul situativ la folosirea celui contextual.

Activitățile de educare a limbajului fac posibilă cultivarea limbajului oral, accentul punându-se pe comunicare, pe dialogul liber, pe formarea deprinderii de exprimare ordonată a gândirii și de însușire a structurii gramaticale. Asigurarea capacității copiilor de a folosi corect limbajul le da posibilitatea de a se adapta cu ușurința la sarcinile complexe ale învățării în clasa întâi. Știm că, față de școală unde învățarea este forma dominantă, în grădinița aceasta este înlocuită cu jocul. Acesta este baza conceperii întregii activități instructiv-educative. Fără joc nu se poate ajunge la o finalitate reală. Jocul este conceput ca mijloc de instruire și educație a copiilor, ca procedeu metodic de realizarea sarcinilor concrete pe care și le propune procesul de învățământ și ca formă de organizare a activității de cunoaștere și de dezvoltare a capacităților psiho-fizice pe toate planurile. Particularitățile de dezvoltare ale preșcolarilor fac ca prin joc ei să învețe fără a se simți constrânși, obligați, nefiind conștienți că fac acest lucru. În literatura de specialitate jocul este definit și explicat în moduri foarte variate după cum tot atât de variate sunt și funcțiile și sensurile ce i se atribuie. După J. Huizinga, jocul este o acțiune specifică, încărcată de sensuri și tensiuni, întotdeauna desfășurată după reguli acceptate de bunăvoie și în

afara sferei utilității sau necesității materiale, însoțită de simțăminte de înălțare și de încordare, de voioșie și de destindere. Jocul este o acțiune fără utilitate imediată, dar generatoare de distracție și reconfortare, de sentimente de plăcere și de bucurie. Datorită spontaneității, jocul reclamă o îmbinare armonioasă între cerințele situației de joc și aptitudinile celor care se joacă. Jocul ca activitate didactică specifică, îndeplinește multiple funcții: de distracție, de creativitate în conformitate cu vârsta, în final de modelare și formare a personalității copiilor. Încorporate în activitățile didactice, elementele de joc imprimă un caracter mai viu și mai atrăgător, aduc varietate și o stare de bună dispoziție, de veselie, de destindere, prevenind apariția oboselii. Stabilind un echilibru în activitatea copilului, jocul fortifică energiile intelectuale și fizice, furnizează o motivație stimulatorie, o prezentă necesară în ritmul vieții copilului. Jocul poate folosi scopuri pe care copilul, cel care se joacă, nu le sesizează, dar care sunt inerente jocului; de asemenea, el poate să capete o finalitate pedagogică și un conținut instructiv bine determinat.

Trebuie precizat însă că utilizarea prea abundentă a jocurilor prezintă riscul de a transforma procesul de instrucție în joc și prin aceasta de a îndepărta activitatea preșcolară de realitate, mai ales la grupa mare pregătitoare când copiii trebuie obișnuiți cu activitatea școlară. Din această cauză un loc deosebit îl ocupă jocul didactic. El este cel care îmbină elementele distractive cu cele demunice, de învățare, dar acest lucru se face treptat, ajungându-se la studiu realizat cu seriozitate. Rolul și importanța jocului didactic constă în faptul că el facilitează procesul de asimilare, fixarea și consolidarea cunoștințelor, iar datorită caracterului său formative influențează dezvoltarea personalității copilului. Jocul didactic este un important mijloc de educație intelectuală care pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale preșcolarului. El este folosit pentru cunoașterea realității pe o cale mai accesibilă deoarece copiii descoperă unele adevăruri noi pentru ei, angajându-se în eforturi de gândire ce le oferă satisfacții. Ei sunt participanți nemijlociți la propria formare, antrenați în joc, ei sunt capabili să depună eforturi mari pentru îndeplinirea sarcinilor date. Activitatea de joc antrenează în mod spontan un efort susținut din partea tuturor copiilor, indiferent de nivelul lor de pregătire. Totodată, jocul didactic contribuie la dezvoltarea judecății, memoriei, atenției spiritului de observație, la cultivarea obișnuinței cu munca intelectuală și cea independentă. El constituie un mijloc și un procedeu deosebit de valoros de acumulare de noi cunoștințe, de echilibrare a procesului de învățare și a activității de joc, putându-se desfășura atât în cadrul activităților libere cât și în cele comune. Este un prilej de a completa unele lacune, de a asimila și de a folosi cunoștințe noi, de a dezvolta limbajul sub aspect fonetic, lexical, gramatical. Jocul didactic oferă posibilitatea copiilor de a-și forma noțiuni noi, de a-și însuși treptat formele structurii gramaticale, contribuind la ridicarea nivelului calitativ al comunicării verbale. Ei pot fi influențați mai ușor în tehnica analizei și sintezei fonetice, fiind nevoiți să găsească metode și procedee adecvate vârstei lor care îi determină să opereze conștient cu materialul verbal însușit. Metoda de bază rămâne exercițiul-joc, care oferă posibilitatea copiilor de a-și afirma priceperile. Copiii desfășoară o activitate serioasă dar în același timp distractivă, activă, deconectată, participând activ. Punctul de plecare și materia primă a exercițiului va fi expresia spontană. Pornind de la această expresie spontană, educatoarea poate dirija exercițiul, urmărind o îmbogățire a limbii și o adecvare mai bună a cuvintelor la obiecte. Prin urmare, exercițiul de vorbire pornește de la o temă al cărei scop este să dea naștere unor comentarii spontane, care se vor dezvolta și în cursul cărora educatoarea își va plasa intențiile educative. Lucrarea încearcă să demonstreze dacă și

cum contribuie jocul didactic la dezvoltarea cantitativa si calitativa a vocabularului copiilor daca se folosesc metodele si strategiile adecvate si daca, folosind jocul didactic, se consolidează si perfecționează deprinderile de exprimare coerenta si expresiva, corecta din punct de vedere gramatical, adresativă, in dialog si in monolog.

Din punct de vedere al inițiativei de comunicare, limbajul este de doua feluri: limbaj activ si limbaj pasiv. Limbajul activ este limbajul in care este prezenta intenția de comunicare, este procesul de pronunțare a cuvintelor si de fixare a lor in scris. Limbajul pasiv este limbajul in care nu este prezenta intenția de comunicare, ci de recepționare si înțelegere a limbajului celui care ne transmite un mesaj oral sau scris. Limbajul pasiv îl precede pe cel activ si este mai bogat decât acesta. Limbajul activ presupune exersare si cultivare sistematica. După forma de exprimare, limbajul este de doua feluri: intern si extern. Limbajul intern este limbajul care se desfășoară in sfera lăuntrica, mintala. Este vorbirea in gând cu sine însuși si pentru sine. Este asonor, ascuns, este centrat pe înțelesuri, pe idei si imagini, este economic pentru ca uzează de prescurtări si condensări. Este foarte rapid, se desfășoară cu o viteza foarte mare, de sute de ori mai mare decât limbajul oral. Limbajul intern îndeplinește funcții de anticipare, de proiectare, de conducere din lăuntru si de coordonare a limbajului oral si scris. Limbajul extern este adresat unor destinatari din afară si se realizează in doua forme: limbaj oral si limbaj scris. Limbajul oral este limbajul vorbit si rezulta din succesiunea selectiva, structurata după reguli logico-gramaticale ale sunetelor articulate. Este forma de baza a limbajului la om, pentru ca de la limbajul oral pornesc toate celelalte forme de limbaj. După specificul comunicării, limbajul oral se realizează in trei variante: solilocviu, monolog si dialog. Solilocviu este vorbirea cu vocea tare cu noi înșine. Aceasta forma de comunicare se întâlnește la copil pana la vârsta de 5 ani si prin ea se exteriorizează intențiile si se consemnează desfășurarea activității curente.

Monologul presupune existenta unui destinatar extern care sa recepteze fluxul mesajelor fără a replica după fiecare secvența, ci doar la sfârșit. Dialogul este comunicarea intre doua persoane, relație in care fiecare partener de dialog este si emițător si receptor. Dialog înseamnă schimb reciproc de mesaje. Indicatorii limbajului oral sunt: □ volumul de cuvinte □ fluenta □ diversitatea vocabularului □ rapiditatea, adică frecvența cuvintelor in unitatea de timp-minutul □ tempoul care poate sa fie regulat sau sincopat □ tăria, adică forța pronunției □ claritatea dicției □ intonația □ gradul de melodicitate □ timbrul Limbajul scris consta in codarea mesajelor orale in forma grafica. Apare mult mai târziu decât limbajul oral. Evoluția limbajului la copil este strâns legata de evoluția gândirii, pentru ca limbajul impune gândirii exigentele sale culturale, contribuind, in felul acesta, la restructurarea ei. Extinderea si complicarea raporturilor dintre copil si realitatea înconjurătoare, sporirea independentei copilului se răsfrâng direct asupra limbajului sau. De la limbajul situativ specific antepreșcolarității, se trece la limbajul contextual care cunoaște o dezvoltare coerenta, este un limbaj încheșat si structurat. Limbajul situativ de la antepreșcolaritate forma dialogului cu caracter extreme de concret, pentru ca este legat de împrejurimile si situațiile particulare la care participa copilul, pe când limbajul preșcolarului ia înfățișarea monologului, deoarece el povestește ce a văzut, ce a auzit, fără ca ascultătorii sa cunoască neapărat situația despre care se vorbește. Aceste doua forme de limbaj, situativ si contextual, coexistă pe toata perioada preșcolarității, însa importanta, locul si rolul lor se schimbă in funcție de sarcinile si condițiile in care are loc comunicarea. Specifica preșcolarității este coexistenta limbajului situativ

cu limbajul contextual si predominanta când a unuia, când a celuilalt, dar si apariția unei noi forme de limbaj din limbajul monologat, si anume a limbajului interior. Procesul de formare a limbajului interior are loc la preșcolar între 3 ani si jumătate si 5 ani si jumătate. Apariția limbajului interior sporește enorm de mult posibilitățile copilului de a-si planifica mintal activitatea, de a si-o regla permanent. Copilul vorbește cu sine si pentru sine mai ales atunci când se afla in situații dificile, problematice. Vorbind cu sine, copilul găsește soluții, își ordonează acțiunile. Limbajul interior are o mare importanta in dezvoltarea intelectuala a copilului, pentru ca limbajul interior este mecanismul de baza al gândirii. Tot la preșcolar se dezvolta foarte mult latura fonetica a limbajului, cu toate ca pronunția cuvintelor nu este corecta dincauza unor particularități ale aparatului fonator, ale analizatorului verbo-motor si ale analizatorului auditiv.

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA ȘCOLARII MICI

Prof. înv. primar Gabriela PERSIDA

Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg. Jiu, jud. Gorj

Poarta principală de intrare în domeniul culturii este studiul, lectura. Copiii trebuie stimulați să citească, să dobândească gustul lecturii, iar acest lucru stă în mâinile dascălilor și al părinților. Numai prin cultură putem dobândi libertate. Orice chestiune necunoscută sau neînțeleasă ne răpește libertatea, generează temeri, nesiguranță, suspiciune.

Inerția manifestă a elevilor față de lectură este o realitate. Din acest motiv, apare necesitatea unei abordări noi a literaturii din perspectiva interdisciplinarității, a configurării unor oportunități didactice de lectură ce pot porni de la premisa că proiectarea unei situații de învățare poate aduce actul individual al comunicării elevului la elemente de motivație, de interes și de creativitate. Educatorul trebuie să identifice și să utilizeze noi instrumente de lucru, de predare-învățare care să le faciliteze elevilor apropierea cu interes de textele literare supuse analizei și chiar provocarea acestora la un dialog, cu opera scriitorului abordat.

Materialul didactic destinat elevilor treptei primare are intenția de a promova lectura de la cea mai fragedă vârstă școlară.

Conexiunea disciplinelor: limba română și educația plastică va spori pasiunea elevilor pentru lectură, va stimula interesul pentru o ulterioară carte, text literar.

Posibila soluție didactică de recuperare a interesului pentru lectură este compoziția plastică: desenul, colajul- tehnici cu caracter ludic, relaxant și adecvate vârstei școlare mici.

Lectura îi apropie pe copii de realitate, permițând largi perspective către cunoașterea altor forme ale ei. Prin lectură, elevii sunt conduși să-și formeze capacitatea de a surprinde, de a descoperi conținuturi și forme ale realității, exprimate printr-o multitudine de modalități de expresie, de a le asocia cu altele.

Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă ce presupune răbdare, perseverență, voință.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, o delectare sau nu. Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă ce înglobează răbdare, perseverență, continuitate, voință. Învățătorul trebuie să dezvolte gusturile și înclinațiile, să atenționeze pe elevi asupra operelor cu importanță deosebită și să coreleze lectura cu celelalte obiecte de învățământ și cu evenimentele curente. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă.

Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice.

Am întâlnit adesea copii care ascultă cu mult interes o poveste frumoasă, citită de altcineva, însă preferă să facă altceva, fără să fie tentați să citească ei înșiși. Uneori, nu au la îndemână cărțile potrivite, alteori, indiferența pentru lectură a persoanelor apropiate determină aceeași atitudine copiilor. În astfel de cazuri intervenția învățătorului este absolut necesară. În practica nemijlocită de cunoaștere și aprofundare a lecturii cu elevii și-au dovedit eficiența diferite metodologii de lucru.

Dintre modalitățile prin care am încercat să stimulez interesul elevilor pentru lectură enumăr câteva:

- am desfășurat multe concursuri care le-au stimulat dorința de a câștiga întrecerea;
- prin ghicitori literare am cerut elevilor să indice opera, autorul, să recunoască lectura în care erou principal este personajul dat;
- șezătorile literare și jocurile literare desfășurate au sporit interesul elevilor pentru lectură;
- completarea rebusurilor a trezit interesul pentru lectură;
- am ales basme, povești, povestiri în care personajele sunt înfățișate viu, copiii fiind captivați și stimulați să recitească ce li s-a povestit în clasă;
- citirea unui fragment și întreruperea într-un moment interesant al desfășurării acțiunii ceea ce i-a determinat să continue în mod independent citirea lecturii;
- povestirea, citirea explicativă, observarea nemijlocită, citirea după imagini;
- notațiile cu privire la cărțile citite constituie un mijloc pentru dezvoltarea interesului copiilor față de lectură;
- diafilmele, benzile audio și video cu povești constituie un alt important mijloc de îndrumare a lecturii;
- am recitat versuri dintr-o poezie, iar elevii au avut ca sarcină să continue;
- au fost atrași în jocuri de rol; micii școlari au posibilitatea să fie în rol de actori, judecători, scriitori, regizori;
- informări și recomandări de cărți, scriitori;
- am stimulat elevii să discute pe baza lecturilor studiate;
- vizionarea unor filme artistice și documentare accesibile copiilor;
- am întocmit cu elevii portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut;
- dramatizările făcute cu școlarii după unele texte literare i-au stimulat pe elevi să citească mai mult din dramaturgia românească.

Lectura ajută la observarea mediului înconjurător, îi învață pe elevi să gândească, îmbogățește cunoștințele despre natură, lume și viață, cultivă sensibilitatea și imaginația, modelează caracterele, contribuie la educarea moral-cetățenească, ajută omul în aspirațiile sale spre autodepășire.

Rezultatul său este formarea la elevi a unui mod de exprimare elevat, bogat în neologisme, sinonime, antonime, omonime, folosite în mod creator pentru înnobilarea exprimării și pentru înfrumusețarea limbajului folosit. În mod evident, lectura textelor literare formează la elevi un vocabular artistic, care stă, în același timp, la baza oricărui tip de vocabular.

Numai trezindu-le interesul pentru citit, îndrumându-i, verificându-i și stimulându-i, elevii au simțit o sete permanentă de lectură, pentru cunoaștere, pentru lărgirea orizontului lor cultural.

Educatorul are obligația să îndrume lectura suplimentară a copiilor. Trebuie să trezim interesul pentru citit, să-l îndrumăm în așa fel încât lectura să devină o deprindere statornică, iar, cu timpul, elevul să conștientizeze că lectura este o activitate individuală cu caracter permanent.

Bibliografie:

Corniță, Georgeta, *Metodica predării și învățării limbii și literaturii române*, Ed. Umbria, Cluj-Napoca, 1993;

Învățământul primar, nr. 6,7, Ed. Publistar, București, 1994;

Șchiopu C., *Creativitatea la orele de literatură română*// L. română, 1996, nr. 3;

Wald, H., *Supremația lecturii*, E.D.P., București, 1972.

RUGĂCIUNEA PERSONALĂ - HRANĂ A SUFLETULUI ȘI PÂINE A ÎNGERILOR

Prof. Dr. Edvica POPA

Școala Gimnazială „Gala Galaction” Mangalia, jud. Constanța

Rugăciunea este convorbirea dintre credincios și Dumnezeu. Prin rugăciune sufletul se înalță la Dumnezeu, vine în fața lui Dumnezeu și vorbește cu El, revărsându-se întreg înaintea Lui și Dumnezeu i se comunică. „De aceea, socotim că rugăciunea curată se cunoaște și după faptul că nu mai are vreun obiect, ci, după ce a trecut peste toate în ordinea valorii lor tot mai înalte, mintea nu mai cere mila lui Dumnezeu, simțindu-L, ca pe Stăpânul de a cărui milă atârnă”. Esențialul în rugăciune nu este ceea ce spui, ci faptul că ești în relație personală cu Dumnezeu, că stai de vorbă cu El, că te ridici la El și El se coboară la tine.

Rugăciunea, deci, presupune credința într-un Dumnezeu personal și prezent care este Tatăl, Căruia Fiul I se adresează cu dragoste încredere. El este prezent pretutindeni și ascultă rugăciunile noastre („Carele pretutindeni ești și pe toate le plinești” - rugăciunea Împărate ceresc). Fără credința într-un Dumnezeu personal prezent, rugăciunea este un nonsens, dacă nu o imposibilitate.

Rugăciunea este respirația sufletului; prin ea sufletul respiră în atmosfera cerului. Rugăciunea este hrana sufletului; prin ea sufletul se hrănește cu lumini de sus. Rugăciunea este puterea sufletului; prin ea sufletul soarbe puteri divine. „Dragostea desăvârșită a lui Hristos este deschizătura cea mai dinăuntru a inimii, unde a intrat ca înalte Mergător Iisus”.

Rugăciunea creștină nu este pur omenească; ea este rugăciunea „în Duhul”. Duhul lui Dumnezeu sălășluit în noi ne face fii ai lui Dumnezeu și în stare să ne rugăm lui Dumnezeu ca niște fii. El se roagă în noi și astfel strigăm: „Ava - Părinte” (Rom. VIII, 15; Gal. IV, 6) și „...pentru că nu știm cum să ne rugăm, însuși Duhul se roagă pentru noi cu suspine negrăite” (Rom. VIII, 26). Totodată, rugăciunea creștină se înalță la Tatăl, în numele lui Hristos”, adică în unire cu Hristos (Rom. I, 8; VII, 25; XV, 30; XVI, 27). E și firesc: în Iisus Hristos am dobândit îndrăzneală să ne adresăm Tatălui, în Duhul, prin Hristos la Tatăl se înalță rugăciunea noastră. Aceasta nu înseamnă că rugăciunea nu se adresează tuturor persoanelor Sfintei Treimi, ci că ea izvorăște din comuniunea harică stabilită cu Hristos în Duhul. Ea se poate îndrepta și spre sfinți sau îngeri. Un exemplu clar al rugăciunii în Noul Testament îl reprezintă Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Fiul lui Dumnezeu, înainte de a începe activitatea sa publică de trei ani și jumătate, s-a rugat și a postit 40 de zile. De mai multe ori, Mântuitorul Hristos venea în Grădina Ghetsimani ca să se roage. Tot El ne-a dat și un model de rugăciune. Este cunoscută sub numele de rugăciunea Tatăl nostru, prin care se cere Tatălui Ceresc să ne dea pâinea de toate zilele și hrana cea nepieritoare a sufletului (Matei 6, 9-13). Mai mult decât atât, în versetele anterioare acestei Rugăciuni domnești, Hristos ne dă însemnate coordonate despre rugăciune și despre modul cum trebuie aceasta săvârșită. „Iar când vă rugați, nu fiți ca fățarnicii cărora le place, prin sinagogi și prin colțurile ulițelor, stând în picioare, să se roage, ca să arate oamenilor; adevărat grăiesc vouă: și-au luat plata lor. Tu însă, când te rogi, intră în camera ta și, închizând ușa, roagă-te

Tatălui tău, Care este în ascuns, și Fatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție...” (Matei 6, 5-8).

În lupta contra diavolului Fiul lui Dumnezeu ne îndeamnă și ne recomandă postul și rugăciunea ca arme biruitoare împotriva celui rău. După sfatul Sfântului Iacob, fratele Domnului, rugăciunea dreptului cea fierbinte, ajută foarte mult celor bolnavi (Iacob 5, 13-16).

Bibliografie:

1. Stăniloae, Pr. Prof. Dr. Dumitru, Spiritualitatea Ortodoxă Mistică și Ascetică, Editura I.B.M. al B.O.R., București, 1992;
2. Stăniloae, Pr. Prof. Dr. Dumitru, Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama, Editura Hristou, București, 1991;
3. Sfântul Marcu Ascetul, Filocalia, vol.I.

GÂNDIREA LATERALĂ- DE LA TEORII LA APLICAȚII ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. înv. preșcolar Mihaela POPA
Școala Gimnazială Stulpicani, jud. Suceava

Termenul de „gândire laterală” a apărut în 1967 și își propunea să desemneze un proces sistematic de a gândi, depășind tiparele limitative ale gândirii logice. După Edward de Bono, gândirea laterală s-ar explica astfel: „Nu poți săpa o groapă nouă adâncind o groapă mai veche”. Principiul esențial al gândirii laterale este acela că orice mod de a privi o situație este doar unul din nenumărate moduri posibile.

Gândirea laterală reprezintă o parte fundamentală a gândirii omenești și se poate dezvolta prin exercițiu. Scopul ei este acela de a culege informații și de a le folosi în cel mai eficient mod cu putință, de a tempera în același timp și aroganța oricărei concluzii rigide indiferent cât de solid ar părea traseul pe care s-a ajuns la aceasta.

Gândirea laterală se ocupă cu generarea de noi idei, precum și cu spargerea barierelor conceptuale vechi, având legătură cu intuiția, creativitatea și umorul (dispoziția), ea aducând tuturor celor care au aplicat-o, de la copii de vârstă preșcolară la echipele manageriale de vârf, o nouă perspectivă asupra felului în care funcționează propria minte și o uimitoare creștere a capacității de a propune idei noi, de a găsi soluții și a obține rezultate uimitoare, cât și o schimbare de atitudine și de abordare.

Despre intuiție, Edward de Bono în cartea sa „Gândirea laterală” afirmă că: „există în starea sa latentă, există în fiecare ființă iar odată trezită și amplificată conferă din plin creativitate și înțelegerea nemijlocită a vieții și a aspectelor sale subtile”. Numită de egipteni „inteligenta inimii”, această cunoaștere interioară spontană, percepție fulgerătoare a adevărului, este pentru spirit „ceea ce reprezintă instinctul pentru corp sau inteligența pentru mintal”. În procesul de cunoaștere, această îmbinare armonioasă a sensibilității sufletului cu luciditatea spiritului definește ființa intuitivă ca fiind o forță calmă și liniștită care percepe spontan înțelesurile evenimentelor.

Creativitatea a început să fie tot mai apreciată ca element esențial al schimbării și al progresului, evoluției. Oferirea unui mediu educațional favorabil, dezvoltă potențialul creativ al copiilor, pentru a-l transforma, cu timpul, în creativitate inovativă și inventivă.

Pentru a-l face pe copil să acționeze într-o direcție sau alta, pentru a-i mobiliza întregul potențial psihic, jocul deține rolul cel mai important antrenând copilul într-o participare activă. Atât materialele bogate și atractive, cât și strategiile de educare utilizate în activitățile de învățare și de joc favorizează dezvoltarea potențialului creativ.

Un mijloc de educare a potențialului creativ al preșcolarului este lectura după imagini, în care copilul învață să citească creativ tablourile, însă descifrarea conținuturilor nu se limitează numai la descrierea acestora, ci poate fi condusă spre o autentică creație verbală. După descrierea imaginilor, preșcolarii sunt îndemnați să pună întrebări, să stabilească un titlu, să se completeze unul pe altul, să-și exprime propria părere legată de anumite situații prezentate în imagini.

O altă modalitate de stimulare a potențialului creativ, precum și a gândirii laterale o reprezintă povestirile copiilor care oferă posibilitatea acestora de a-și exprima într-o altă creație viziunea și atitudinea față de un model literar. Copilul independent în expresie, își manifestă nestingherit inițiativa, spontaneitatea și fantezia nepuizabilă, mesajul său poate fi o producție convergentă, dacă folosește formulări stereotipe, automatisme verbale sau una divergentă dacă își diversifică modalitățile de exprimare sau creează fraze întinse. Mobilizarea copilului pentru a indica consecințele comportamentelor realizate de personaje, pentru a căuta modalități de prevenire a unor situații neplăcute pentru a modifica acțiunea, prin diminuare sau multiplicare activează și dezvoltă potențialul creativ.

Gândirea laterală semnifică schimbări în percepții, concepte și idei prin utilizarea unor instrumente specifice, ceea ce presupune a ieși din „zona de confort și a gândi creativ, renunțând la limite de orice fel, eliminând din minte prejudecățile”. În timp ce gândirea creativă se rezumă la descrierea unui rezultat, gândirea laterală este un proces deliberat, este un mod de folosire a minții.

Un exercițiu de stimulare a gândirii, a imaginației, de activizare a exprimării verbale fluente, flexibile, originale îl constituie poveștile create de copii. Prezentând evenimentele la care au fost martori copiii se deprind să-și ordoneze ideile în relatare. De aici se face pasul următor spre antrenarea lor în prezentarea unor întâmplări imaginate.

Gândirea laterală presupune folosirea unui ansamblu de metode activ- participative și a unui material intuitiv adecvat pentru a asigura participarea verbală activă a copiilor, dar și activarea gândirii, a capacității de investigație, de mobilizare a energiei copilului.

Căutarea celor mai bune soluții, variante este deosebit de antrenantă poate fi determinată prin întrebări problematizatoare care creează o atmosferă de comunicare intensă. De exemplu: în povestirea creată cu tema „O întâmplare hazlie”, succesiunea imaginilor transpusă în puține cuvinte este : „Un cățeluș somnoros se pregătește de culcare însă în cușca lui vede o cloșcă. El alungă cloșca și se culcă. Când se trezește este înconjurat de pui ieșiți din ouă.”

Caracterul hazliu al imaginilor creează copiilor o stare de bună dispoziție, factorul afectiv stimulând participarea copiilor și crearea unor povestiri expresive. Copiii vor fi îndemnați să descrie imaginile, prin întrebări ajutătoare, să exprime gândurile personajelor solicitând mai multe variante de răspunsuri, exersând astfel creativitatea și fluiditatea verbală.

Se pot pune întrebări problematizante folosind în același timp metoda interactivă „explozia stelară” în care vom folosi stelute de carton pe care vor fi scrise următoarele întrebări: ce? cine? unde? de ce? când?

-Ce credeți voi că gândește cățelul? Ce credeți voi că vorbesc cele două personaje? Ce căuta găina în cușca cățelului? Ce ar fi putut să facă cățelul când a văzut cloșca în cușca lui? Ce credeți că au crezut puii când l-au văzut pe câine în prima lor zi de viață? Ce s-ar fi întâmplat dacă...?

-Cine a ocupat cușca cățelului? Cine credeți că a construit această cușcă? Cine ar fi putut decide care dintre ei să rămână în cușcă? Cine a spart ouăle pentru a ieși puișorii?

-Unde credeți că a dormit cloșca? Unde s-a aflat câinele când cloșca i-a ocupat cușca? Unde erau puii ? Unde se vor duce puișorii?

-De ce credeți că a alungat cățelul cloșca? De ce credeți că nu și-a căutat el alt loc unde să doarmă? De ce nu și-a luat cloșca puii cu ea?

-Când au ieșit puii din ouă? Când credeți că a simțit câinele că se mișcă puii sub el?

Copiii vor fi antrenați atât să formuleze întrebări, cât și răspunsuri .

Folosind o strategie problematizantă adecvată, se pot imagina și crea împreună cu copiii o multitudine de activități și jocuri în care se poate observa cu câtă ușurință imaginează întâlniri cu personaje îndrăgite, întâlniri cu extraterestri, folosind cuvinte și expresii auzite pe care știu să le integreze în contextul lor.

Concluzionând, vom afirma că limbajul creativ, expresiv se formează și se dezvoltă excelent dacă vom găsi mereu noi mijloace, noi metode și procedee de punere a lui în mișcare.

La dezvoltarea gândirii laterale contribuie o gamă largă de metode interactive de grup ce pot fi folosite în toate domeniile de învățare, dintre acestea putem aminti o parte din ele folosite cel mai des în învățământul preșcolar: brainstormingul, ciorchinele, cubul, lucrul în perechi, problematizarea, diagrama Venn, turul galeriei, schimbă perechea, bulă dublă, algoritmizarea, învățarea prin cooperare, etc.

Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare astfel copii nemaiputând să se plictisească. Prin folosirea acestor metode, preșcolarii sunt puși în fața unui efort intelectual cât și psihic, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv, în care își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții.

Gândirea laterală este foarte diferită de gândirea verticală, adică de modul tradițional de a gândi, însă ambele sunt necesare și complementare, prima sporind eficiența celeilalte.

STRATEGII DIDACTICE SPECIFICE DISCIPLINEI COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ-ABORDARE TEORETICĂ ȘI APLICATIVĂ

Prof. înv. primar Elena-Geanina PRUJOIU
Școala Gimnazială „General David Praporgescu” Căineni, jud. Vâlcea

Strategii didactice folosite în perioada prealfabetară

Strategia didactică înseamnă felul în care profesorul alege să transmită elevilor cunoștințele ce urmează a fi asimilate, bazându-se pe metode, tehnici și mijloace de învățământ specifice. Sunt dezvoltate abilitățile de învățare prin cooperare și interactivitate, prin care se ajunge la atingerea unui țel comun.

Metodele activ-interactive implică un număr mare de elevi pentru stabilirea relațiilor de colaborare între membrii grupului. Acestea vizează următoarele funcții didactice: de predare-învățare (mozaicul, metoda schimbării perechii, metoda piramidei etc), de fixare și sistematizare a cunoștințelor (cartonașe luminoase, portofoliu individual, studiul de caz), de rezolvare de probleme prin stimularea creativității (brainstorming, pălăriile gânditoare, tehnica 6-3-5), de cercetare în grup (portofoliul de grup, experimentul pe echipe).

Studiul limbii române la clasa I se desfășoară începând cu etapa prealfabetară, urmată de etapa alfabetară. Pentru prima etapă, se insistă asupra pronunției cuvintelor, prin procesul auzului fonetic, se exersează poziția corectă de scris, mânăuirea creionului, mișcarea mâinilor din încheietură, se începe scrierea elementelor componente ale literelor (linia oblică, ovalul, bastonata, bucla, nodulețul). Metodele folosite în această perioadă sunt:

- conversația – se bazează pe valorificarea didactică a întrebărilor și a răspunsurilor. Tipuri de conversație: introductivă (pregătirea pentru transmiterea cunoștințelor), de reactualizare și sistematizare (reluarea și repetarea cunoștințelor), de fixare și consolidare (integrarea în structuri logice din ce în ce mai mari), de verificare și evaluare (surprinderea gradului de înțelegere), conversația finală (desprinderea concluziilor).
- exercițiul – executarea repetată și conștientă a unei acțiuni, pentru obținerea performanței ei. Exercițiul îndeplinește mai multe funcții, printre care: dezvoltarea operațiilor mintale, consolidarea cunoștințelor, prevenirea uitării. Rezultatele exercițiului constă în elaborarea răspunsurilor sigure și imediate. Pentru perioada preabecedară, principalele exerciții folosite sunt: fonetice (compunerea și descompunerea de propoziții, cuvinte, silabe, de rostire), lexicale (folosirea corectă a cuvintelor), de punctuație (utilizarea primului semn de punctuație), motrice (activitatea mâinii, poziția corpului), grafice și pictografice (formarea gestului grafic).
- jocul didactic – simularea unor acțiuni, elemente de joc și de învățare, pentru a transforma o activitate reală într-o activitate destinsă. Pentru o bună desfășurare a jocului didactic, se urmăresc anumite etape: organizarea bazei materialului, precizarea sarcinilor, stabilirea regulilor, controlul rezolvării și aprecierile finale. Principalul avantaj al jocului didactic este

asigurarea unui cadru prielnic al activităților, prin stimularea creativității și activizarea întregii clase de elevi. Exemple de jocuri didactice: Jocul „Schimbă-mi locul” (schimbarea ordinii cuvintelor într-o propoziție simplă), „Diagrama Wenn”.

Strategii didactice folosite în perioada alfabetară

În această etapă, elevul învață să citească, să scrie litere, cuvinte și propoziții. Însușirea literelor de mână și formarea deprinderilor de scriere se face paralel cu însușirea literelor de tipar (Lazăr, 2018, p. 16).

Metoda fonetică, analitico-sintetică presupune exerciții de analiză și sinteză, de descompunere a cuvintelor în silabe și sunete, apoi reunirea lor într-un întreg. În cadrul acestei metodă, sunt prezentate câteva etape: stabilirea locului cuvintelor în propoziție și separarea cuvântului ce conține un sunet nou, despărțirea cuvintelor în silabe, intuirea literei de tipar corespunzătoare sunetului, recunoașterea literei etc.

Leția de scriere se realizează prin aplicarea practică a cunoștințelor. Primul pas reprezintă intuirea literei prin stabilirea elementelor componente, apoi scrierea model cu exemplificarea mișcării mâinii, scrierea în aer, scrierea literei, verificarea și exersarea.

Procesul de învățare a literelor de mână implică, conversația și demonstrația, acestea fiind însoțite de exercițiu. Precum și în cazul cititului, exercițiul constituie o metodă necesară pentru formarea deprinderilor.

Strategii didactice folosite în perioada postalfabetară

Această etapă se întinde pe o perioadă de 4-6 săptămâni și vizează automatizarea priceperilor de a scrie și de a citi. În această etapă, elevii trebuie: să citească corect și fluent enunțuri, să formuleze și să răspundă la întrebări, să memoreze propoziții, să realizeze corespondențe imagine-text, să exerseze scrierea, să respecte semnele de punctuație, să scrie dictări.

Perioada postalfabetară reprezintă o concluzie a activității de învățare a citit-scrisului și are ca țel îmbunătățirea deprinderilor achiziționate anterior. Totodată, înseamnă primul contact cu textul și lucrul pe text, având ca modalități de expunere narațiunea și descrierea. Se trece la obiective complexe, ca de exemplu descifrarea și descoperirea textului, receptarea și exersarea comunicării orale.

Jocuri didactice pentru exersarea competenței de comunicare

Este bine știut că cei mici învață mult mai ușor jucându-se, aceasta deoarece sunt atrași de conținuturile predate într-o manieră ludică. Jocul didactic poate fi folosit drept un energizant în momentele în care elevii sunt obosiți sau poate reprezenta elementul principal al lecțiilor. Pentru că multe din jocuri pot fi desfășurate în echipe, chiar și elevii cei mai timizi pot depăși acest prag, pe lângă avantajele de dezvoltare a atenției și lucrul în echipă.

Strategii didactice folosite în stimularea pentru lectură

Stimularea interesului pentru lectură începe de la o vârstă fragedă, acest fapt contribuind la exersarea unei citiri corecte și conștiente.

Obiectivul principal al citirii este consolidarea deprinderilor de citire corectă, fluentă, expresivă și conștientă (Lazăr, 2018, p. 32). Cititul poate fi prezent sub mai multe forme: repetat, în gând, în cor, cu voce tare.

Lectura alături de copii poate fi o provocare, întrucât imaginația acestora creează universuri și personaje noi cu fiecare text citit. O modalitate de animare a lecturilor este dramatizarea. Această metodă urmărește dezvoltarea capacităților de exprimare orală și de receptare a mesajului oral, cât și a capacității de exprimare a unor sentimente prin mișcare scenică, mimică, gestică (Lazăr, 2018, p. 34).

Alte metode de stimulare a interesului pentru lectură sunt povestirea sau vizita la bibliotecă, ghicitorile literare, jocurile sau caietul de lectură.

Pe lângă educația primită în școală, este foarte important ca elevii să primească sprijin și din partea familiei. Dacă lectura este prezentă în viața familială, aceasta se va transmite și copiilor, prin încurajări și exemplu personal.

În concluzie, dezvoltarea interesului elevilor pentru citit în ciclul primar reprezintă o necesitate, învățătorul reprezentând cel mai important factor în acest sens.

STRATEGII DIDACTICE SPECIFICE DISCIPLINEI COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ - ABORDARE TEORETICĂ ȘI APLICATIVĂ

Prof. înv. primar Elena-Geanina PRUJOIU
Școala Gimnazială „General David Praporgescu” Căineni, jud. Vâlcea

Strategii didactice folosite în perioada prealfabetară

Strategia didactică înseamnă felul în care profesorul alege să transmită elevilor cunoștințele ce urmează a fi asimilate, bazându-se pe metode, tehnici și mijloace de învățământ specifice. Sunt dezvoltate abilitățile de învățare prin cooperare și interactivitate, prin care se ajunge la atingerea unui țel comun.

Metodele activ-interactive implică un număr mare de elevi pentru stabilirea relațiilor de colaborare între membrii grupului. Acestea vizează următoarele funcții didactice: de predare-învățare (mozaicul, metoda schimbării perechii, metoda piramidei etc), de fixare și sistematizare a cunoștințelor (cartonașe luminoase, portofoliu individual, studiul de caz), de rezolvare de probleme prin stimularea creativității (brainstorming, pălăriile gânditoare, tehnica 6-3-5), de cercetare în grup (portofoliul de grup, experimentul pe echipe).

Studiul limbii române la clasa I se desfășoară începând cu etapa prealfabetară, urmată de etapa alfabetară. Pentru prima etapă, se insistă asupra pronunției cuvintelor, prin procesul auzului fonetic, se exersează poziția corectă de scris, mânuirea creionului, mișcarea mâinilor din încheietură, se începe scrierea elementelor componente ale literelor (linia oblică, ovalul, bastonata, bucla, nodulețul). Metodele folosite în această perioadă sunt:

- conversația – se bazează pe valorificarea didactică a întrebărilor și a răspunsurilor. Tipuri de conversație: introductivă (pregătirea pentru transmiterea cunoștințelor), de reactualizare și sistematizare (reluarea și repetarea cunoștințelor), de fixare și consolidare (integrarea în

- structuri logice din ce în ce mai mari), de verificare și evaluare (surprinderea gradului de înțelegere), conversația finală (desprinderea concluziilor).
- exercițiul – executarea repetată și conștientă a unei acțiuni, pentru obținerea performanței ei. Exercițiul îndeplinește mai multe funcții, printre care: dezvoltarea operațiilor mintale, consolidarea cunoștințelor, prevenirea uitării. Rezultatele exercițiului constă în elaborarea răspunsurilor sigure și imediate. Pentru perioada preabecedară, principalele exerciții folosite sunt: fonetice (compunerea și descompunerea de propoziții, cuvinte, silabe, de rostire), lexicale (folosirea corectă a cuvintelor), de punctuație (utilizarea primului semn de punctuație), motrice (activitatea mâinii, poziția corpului), grafice și pictografice (formarea gestului grafic).
 - jocul didactic – simularea unor acțiuni, elemente de joc și de învățare, pentru a transforma o activitate reală într-o activitate destinsă. Pentru o bună desfășurare a jocului didactic, se urmăresc anumite etape: organizarea bazei materialului, precizarea sarcinilor, stabilirea regulilor, controlul rezolvării și aprecierile finale. Principalul avantaj al jocului didactic este asigurarea unui cadru prielnic al activităților, prin stimularea creativității și activizarea întregii clase de elevi. Exemple de jocuri didactice: Jocul „Schimbă-mi locul” (schimbarea ordinii cuvintelor într-o propoziție simplă), „Diagrama Wenn”.

Strategii didactice folosite în perioada alfabetară

În această etapă, elevul învață să citească, să scrie litere, cuvinte și propoziții. Însușirea literelor de mână și formarea deprinderilor de scriere se face paralel cu însușirea literelor de tipar (Lazăr, 2018, p. 16).

Metoda fonetică, analitico-sintetică presupune exerciții de analiză și sinteză, de descompunere a cuvintelor în silabe și sunete, apoi reunirea lor într-un întreg. În cadrul acestei metodă, sunt prezentate câteva etape: stabilirea locului cuvintelor în propoziție și separarea cuvântului ce conține un sunet nou, despărțirea cuvintelor în silabe, intuirea literei de tipar corespunzătoare sunetului, recunoașterea literei etc.

Lecția de scriere se realizează prin aplicarea practică a cunoștințelor. Primul pas reprezintă intuirea literei prin stabilirea elementelor componente, apoi scrierea model cu exemplificarea mișcării mâinii, scrierea în aer, scrierea literei, verificarea și exersarea.

Procesul de învățare a literelor de mână implică, conversația și demonstrația, acestea fiind însoțite de exerciții. Precum și în cazul cititului, exercițiul constituie o metodă necesară pentru formarea deprinderilor.

Strategii didactice folosite în perioada postalfabetară

Această etapă se întinde pe o perioadă de 4-6 săptămâni și vizează automatizarea priceperilor de a scrie și de a citi. În această etapă, elevii trebuie: să citească corect și fluent enunțuri, să formuleze și să răspundă la întrebări, să memoreze propoziții, să realizeze corespondențe imagine-text, să exerseze scrierea, să respecte semnele de punctuație, să scrie dictări.

Perioada postalfabetară reprezintă o concluzie a activității de învățare a citit-scrisului și are ca țel îmbunătățirea deprinderilor achiziționate anterior. Totodată, înseamnă primul contact cu textul și lucrul pe text, având ca modalități de expunere narațiunea și descrierea. Se trece la obiective complexe, ca de exemplu descifrarea și descoperirea textului, receptarea și exersarea comunicării orale.

Jocuri didactice pentru exersarea competenței de comunicare

Este bine știut că cei mici învață mult mai ușor jucându-se, aceasta deoarece sunt atrași de conținuturile predate într-o manieră ludică. Jocul didactic poate fi folosit drept un energizant în momentele în care elevii sunt obosiți sau poate reprezenta elementul principal al lecțiilor. Pentru că multe din jocuri pot fi desfășurate în echipe, chiar și elevii cei mai timizi pot depăși acest prag, pe lângă avantajele de dezvoltare a atenției și lucrul în echipă.

Strategii didactice folosite în stimularea pentru lectură

Stimularea interesului pentru lectură începe de la o vârstă fragedă, acest fapt contribuind la exersarea unei citiri corecte și conștiente.

Obiectivul principal al citirii este consolidarea deprinderilor de citire corectă, fluentă, expresivă și conștientă (Lazăr, 2018, p. 32). Cititul poate fi prezent sub mai multe forme: repetat, în gând, în cor, cu voce tare.

Lectura alături de copii poate fi o provocare, întrucât imaginația acestora creează universuri și personaje noi cu fiecare text citit. O modalitate de animare a lecturilor este dramatizarea. Această metodă urmărește dezvoltarea capacităților de exprimare orală și de receptare a mesajului oral, cât și a capacității de exprimare a unor sentimente prin mișcare scenică, mimică, gestică (Lazăr, 2018, p. 34).

Alte metode de stimulare a interesului pentru lectură sunt povestirea sau vizita la bibliotecă, ghicitorile literare, jocurile sau caietul de lectură.

Pe lângă educația primită în școală, este foarte important ca elevii să primească sprijin și din partea familiei. Dacă lectura este prezentă în viața familială, aceasta se va transmite și copiilor, prin încurajări și exemplu personal.

În concluzie, dezvoltarea interesului elevilor pentru citit în ciclul primar reprezintă o necesitate, învățătorul reprezentând cel mai important factor în acest sens.

IMPORTANȚA INTERACTIVITĂȚII ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

Prof. înv. primar Delia-Ionica RAȘCA
Școala Gimnazială Groșeni

Interactivitatea se referă la procesul de învățare activă. Copilul acționează asupra informației pentru a o transforma într-una nouă, personală și interiorizată. Cel ce învață reconstruiește sensuri prin explorarea mediului înconjurător, rezolvând probleme sau aplicând informația dobândită în situații noi. În cadrul învățării, copilul își asumă rolul de subiect, de agent al propriei formări, iar noi, cadrele didactice vom fi ghidul în demersurile întreprinse. *Învățarea interactiv-creativă* este necesară pentru a crea omul creativ, un constructor de idei. Acest tip de învățare pune accent pe învățarea prin cercetare-descoperire, pe învățarea prin efort propriu, independent sau dirijat; pune accent pe echipamentul intelectual operatoriu, pe gândire și imaginație creatoare. Atitudinea activă și creatoare a copiilor este o consecință atât a stilului de predare al nostru cât și al obișnuinței copilului de a se raporta la sarcină. Stimularea activismului și a creativității în grădiniță presupune favorizarea unui mediu de învățare interactiv, dinamic. Pentru stimularea activismului și creativitatea copilului cadrul didactic trebuie să fie un tip creativ și activ, să manifeste un comportament și o atitudine pozitivă în acest sens. Aspirațiile copiilor, valorile morale și intelectuale prețuite de educatoare acționează asupra personalității aflate în formare. Ceea ce prețuiește și promovează cadrul didactic va prețui și va dezvolta și copilul în mod mai mult sau mai puțin conștient. Cadrele creative determină avântul creativității copiilor fără eforturi deosebite. Cadrul didactic bun permite copilului să-și asume riscuri intelectuale, să speculeze, să facă asocieri nebănuite, oferindu-i însă sprijin în situații de frustrare, eșec, nesiguranță. Prelegerea este fără îndoială cea mai frecventă alegere într-o abordare didactică tradițională. În acest sens, este tipică imaginea profesorului la catedră (sau la tablă), care vorbește elevilor așezați cumiți în bancă și (ei ascultă sau scriu după dictare). Am văzut că această abordare este foarte puțin eficientă pentru învățare (a se vedea cercetările menționate în cap. 1). Cu puțină „sare și piper” prelegerea poate fi recondiționată însă, și introdusă într-un demers didactic modern, centrat pe achizițiile elevului. Din această perspectivă, dascălul trebuie să se preocupe de:

1. stimularea interesului elevilor prin:

- intrarea în prelegere prin intermediul unei glume, povești, imagini captivante și în deplină relație
- cu ceea ce urmează să fi e predat prin intermediul prelegerii;
- prezentarea unei probleme/ unui studiu de caz pe care se focalizează prezentarea;
- lansarea unei întrebări incitante (astfel încât elevii să fi e atenți la prelegere pentru a afla răspunsul).

2. aprofundarea înțelegerii elevilor prin:

- folosirea de exemple și analogii pe parcursul prezentării (pe cât posibil, cu trimiteri la viața reală);
- dublarea verbalului cu alte coduri – oferirea de imagini, grafi ce și alte materiale ilustrative; folosirea limbajului corporal.

3. implicarea elevilor pe parcursul prelegerii prin întreruperea prelegerii: • pentru a incita elevii la a oferi exemple, analogii, experiențe personale; • pentru a da răspunsuri la diferite întrebări; • pentru a efectua o sarcină scurtă care clarifi că diverse poziții enunțate.

4. evitarea unui punct final la final!

• încheierea prelegerii prin intermediul unei probleme/ aplicații care urmează să fi rezolvate de elevi;

• solicitarea elevilor pentru a rezuma cele prezentate sau pentru a concluziona.

Ciorchinele Ciorchinele este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei și care presupune următoarele etape:

1. Se scrie un cuvânt sau o temă (care urmează a fi cercetată) în mijlocul tablei sau a foii de hârtie;

2. Se notează toate ideile, sintagmele sau cunoștințele care vă vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;

3. Pe măsură ce se scriu cuvinte, idei noi, se trag linii între toate ideile care par a fi conectate; 4.

Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp acordată.

Etapele pot fi precedate de brainstorming în grupuri mici sau în perechi. În acest fel, se îmbogățesc și se sintetizează cunoștințele. Rezultatele grupurilor se comunică profesorului care le notează la tablă într-un ciorchine fără a le comenta sau judeca. În etapa finală a lecției, ciorchinele poate fi reorganizat utilizându-se anumite concepte supraordonate găsite de elevi sau de profesor.

Turul galeriei Turul galeriei presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

1. În grupuri de trei sau patru, elevii lucrează mai întâi la o problemă care se poate materializa într-un produs (o diagramă, de exemplu), pe cât posibil pretându-se la abordări variate.

2. Produsele sunt expuse pe pereții clasei, ca într-o galerie de artă.

3. La semnalul profesorului, grupurile se rotesc prin clasă, pentru a examina și a discuta fiecare produs. Elevii își iau notițe și pot face comentarii pe hârtiile expuse.

4. După turul galeriei, grupurile își reexaminează propriile produse prin comparație cu celelalte și citesc comentariile făcute pe produsul lor.

Cubul Metoda presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme. Sunt recomandate următoarele etape:

1. Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează;

2. Anunțarea temei, a subiectului pus în discuție;

3. Împărțirea clasei în 6 grupe, fi ecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una dintre fețele cubului;

a. Descrie culorile, formele, mărimile etc.

b. Compară ce este asemănător? Ce este diferit?

c. Analizează spune din ce este făcut, din ce se compune.

d. Asociază la ce te îndeamnă să te gândești?

e. Aplică ce poți face cu aceasta? La ce poate fi folosită?

f. Argumentează pro sau contra și enumeră o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale.

4. Redactarea finală și împărțirea ei celorlalte grupe.

5. Afișarea formei finale pe tablă sau pe pereții clasei.

Bibliografie:

Bernat, S,-E, (2003), *Tehnica învățării eficiente*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
Bocoș, M., (2002), *Instruire interactivă - Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
Chiș, V., (2002), *Provocările pedagogiei contemporane*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
Chiș, V., (2001), *Activitatea profesorului între curriculum și evaluare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

DRAMA - TEACHING THE FUN WAY

Prof. Aida-Simona ROTARU

Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, Ialomița

When a teacher decides to use a performance-based approach to teaching literature, there are several strategies to consider but they must fit the class profile and the interests manifested by students. It is, first of all, a work of observation, as the teacher must know the students and must pay attention to what they like or dislike. Performance activities must definitely start from the pupils' creativity and imagination skills and they should develop other skills such as speaking, listening, reading and writing, as well as their ability to work on a project or be part of a team. Teenagers in general do not seem very interested in studying and analysing literary texts and, in most of the cases, they do it because it is needed for test papers or exams. This is why they do not associate their activity with fun. Moreover, when they hear the name of William Shakespeare, they start from the beginning to complain about how difficult his plays are and how intricate his language is. This makes the teacher's job more challenging and he has to bring in class activities that stimulate students to participate in performance-based lessons.

Drama for second-language learners can provide an opportunity to develop the imagination of the students. The students can go beyond the here and now and even walk in the shoes of another. Students are encouraged to express their own ideas and contribute to the whole. Creative drama will offer exercises in critical thinking and the chance for the students to be creative. A good example of this is role-plays in small groups. The group will have many situations where they can develop their own ideas as well as skills of cooperation when interacting with classmates. The group work builds social awareness and understanding as we switch roles. Performance gives an excellent method for studying human nature and working in harmony. The play-acting provides the opportunity for a healthy release of emotion in a safe setting, which can work to relieve the tension of learning a second language.

As an English teacher, I have often been amazed at how effective the performance-based approach is to capture the attention of my students. Drama activities would sometimes have surprising and unexpected results and this medium should be used more because the artificial world of the classroom can be transformed into a quasi-real language situation and can provide an endless amount of opportunities for student's personal growth. We can not only teach grammar and

phonetics with drama, but also it has the power to transform the actors as well as the audience. We should not underestimate this powerful teaching tool.

Activities based on performance-based approach are very good for teaching a difficult play. The students feel at ease and they enjoy the opportunity to understand the play better. Most of the times, they are fascinated by the way in which stage movements and non-verbal expressions match what is being acted on stage. During these activities, the students do not have to worry about marks or test papers. Also, they do not experience any anxiety regarding the fact that they could make language errors.

It is important for teenagers to be involved in as many activities based on creativity as possible. Having fun while learning is actually about discovering more relaxing ways of studying a piece of literature and about enhancing the students' level of speaking, writing, reading and listening. A performance-based approach means getting students up on their feet and physically, intellectually, and vocally engaging with the text. This approach to teaching literature can build a personal connection with the text that traditional teaching methods may not because performance activates students' imagination and it invigorates their mind.

MAKING LISTENING ACTIVITIES SUCCESSFUL

Prof. Aida-Simona ROTARU

Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, Ialomița

Instruction in listening strategies is an integral part of the use of listening activities in the language classroom. Teachers can help their students become effective listeners by teaching them how to use strategies before, during, and after listening.

1. Use pre-listening activities to prepare students for what they are going to hear

The most important thing in this stage is to provide sufficient context to match what would be available in real life and to create motivation. This can be realized by helping learners become conscious of the purpose of the upcoming listening input. Teachers should help listeners narrow down their attention for the upcoming input and focus their attention on the relevant part so as to lessen the load of listening. This stage should be restricted to a few minutes. Excessive discussion of the topic may mean that too much of the content of the listening text has been anticipated. It may only be necessary for the teacher to present two or three key words without which understanding of the text would be impossible. This will match real life situation, where learners cannot expect to have unknown words explained in advance.

The activities chosen during pre-listening may serve as preparation for listening in several ways. During pre-listening, the teacher should

- assess students' background knowledge of the topic and linguistic content of the text
- provide students with the background knowledge necessary for their comprehension of the listening passage or activate the existing knowledge that the students possess
- clarify any cultural information which may be necessary to comprehend the passage

- make students aware of the type of text they will be listening to, the role they will play, and the purpose(s) for which they will be listening
- provide opportunities for group or collaborative work and for background reading or class discussion activities

2. Match while-listening activities to the instructional goal, the listening purpose, and students' proficiency level

While-listening is not only a stage to encourage listeners to demonstrate their comprehension and to make their problems plain to the teacher rather than hide them, but also a stage for teachers to teach and help learners build up their listening skills and strategies so as to increase listeners' chances of success in listening tasks.

While-listening activities relate directly to the text, and students do them during or immediately after the time they are listening. A teacher should take the following points into account when planning while-listening activities:

- Allow students to read through the task before listening and make sure they understand the instructions
- Keep writing to a minimum during listening
- Organize activities so that they guide listeners through the text
- Use questions to focus students' attention on the elements of the text crucial to comprehension of the whole
- Use predicting to encourage students to monitor their comprehension as they listen
- Give immediate feedback whenever possible

While-listening should be a stage at which listening is accompanied by carefully designed activities and experience the pleasure of success.

3. Use post-listening activities as a means of reinforcing

Activities such as problem solving, summarizing, group discussion and writing as follow-up are necessary. Instead of spending time examining the grammar of the listening text, we take post-listening as a means of reinforcing recently learned material. If necessary, the teacher can play the while text again and ask the students to compare their understanding of it in pairs or in groups, encourage them to disagree with each other, and increase their motivation for a second listening. After playing the text for the second time, students can revise their views. Instead of telling them who is right and who is wrong, the teacher can ask students to provide evidence to support their views. In this way listening becomes a much more interactive activity. At the end of the stage, teachers should make sure that necessary feedback to learners' performance is offered and received. The following ideas will help make listening activities successful.

- Distractions and noise during the listening segment need to be reduced.
- Teachers should check the quality of the sound
- Teachers should play the text a total of 2-3 times and tell students in advance they will repeat it. This will reduce their anxiety about not catching it all the first time
- The material should be interesting and appropriate for the class level in topic, speed, and vocabulary.
- Authentic materials and situations prepare students for the types of listening they will need to do when using the language outside the classroom.

Teachers need to motivate and engage students through the way they set up listening tasks. They also need to build up their confidence by helping them to listen better. They also need to detect the difficulties students might have and provide support and solutions to them.

TEACHING READING – BASIC INGREDIENTS

Prof. Aida-Simona ROTARU

Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, Ialomița

Teachers want to model students who can cope with different communication situations even if they do not have complete control of the grammar or an extensive vocabulary. In the case of reading, this means producing students who can use reading strategies to maximize their comprehension of text and identify relevant and non-relevant information.

Recent studies have shown that developing reading skills reveals that this issue is more complicated than it seems. Comprehension requires the reader to be an active builder of meaning. Reading research has demonstrated that readers do not simply understand the meaning in a text. As a matter of fact, expert readers reconstruct meaning with a text. The research data show that reading is like a transaction in which the reader brings purposes and life experiences to cope with the text. This meeting of the reader and the text results in the meaning that is comprehension. Comprehension stands for what is coded or hidden in the text, but it is also closely connected with the reader's background experiences, purposes, feelings, and needs. That is why we can read the same book or story twice and it can have different meanings for us.

As readers, we are an equal and active partner with the text in the meaning-making process of comprehension. We make an interactive connection with the text. Authentic texts (reports, articles, stories, advertisements, essays) are meant to develop the students' skills in reading and speaking by connecting prior experiences to the reading.

Integrating Reading Strategies

Instruction in reading strategies is an integral part of the use of reading activities in the language classroom. Teachers can help their students become effective readers by teaching them how to use strategies before, during, and after reading.

- Before reading: Plan for the reading task
 - Set a purpose or decide in advance what the reason for reading is
 - Decide if more linguistic or background knowledge is needed
- During and after reading: Monitor comprehension
 - Check predictions
 - Make a good selection of what is important or unimportant
 - Read to check comprehension
 - Ask for help if necessary
- After reading: Evaluate comprehension and strategy use
 - Evaluate comprehension in a certain area
 - Evaluate progress in reading and in particular types of reading tasks

- Decide if the strategies used were appropriate for the purpose and for the task
- Change strategies if necessary

Authentic Materials and Approaches

The Common European Framework of Languages lays stress on the importance of authentic texts which contain interesting topics related to the students' everyday life. There are reading activities such as: reading for gist, reading for detailed information, reading to understand text structure, reading for specific information. Students' understanding of written texts should go beyond being able to choose items of factual information: they should be able to distinguish between main idea and hidden points, between the main idea of a text and specific details; they should be able to remake text structure and deduce meaning and lexical reference and to locate information in certain sections of the text.

For students to develop communicative competence in reading, classroom and homework reading activities must resemble (or be) real-life reading tasks that involve meaningful communication. They must therefore be authentic in three ways.

- The reading material must be authentic: It must be the kind of material that students will need and want to be able to read when traveling, studying abroad, or using the language in other contexts.

Simplifying a text by changing its language, makes it more approachable by eliciting students' existing knowledge in pre-reading discussion, reviewing new vocabulary before reading, and having students perform tasks that are within their competence, such as skimming to get the main idea or scanning for specific information, before they begin intensive reading.

- The reading task must be authentic: Students must be reading for reasons that make sense and have relevance to them. "Because the teacher assigned it" is not an authentic reason for reading a text.

To identify relevant reading needs, ask students how they plan to use the language they are learning and what topics they are interested in reading and learning about. Let them choose their reading assignments, and encourage them to use the library, the Internet, and foreign language newsstands and bookstores to find other things they would like to read.

- The reading approach must be authentic: Students should read the text in a way that matches the reading purpose, the type of text, and the way people normally read. This means that reading aloud will take place only in situations where it would take place outside the classroom, such as reading for pleasure. The majority of students' reading should be done silently.

Students do not learn to read by reading aloud. A person who reads aloud and understands the meaning of the text is coordinating word recognition with comprehension and speaking and pronunciation ability in highly complex ways. Students whose language skills are limited are not able to process the information at this level and end up not being able to remember elements. Usually the dropped element is comprehension, and reading aloud becomes word calling: simply pronouncing a series of words without regard for the meaning they carry individually and together.

UN MEDIU CURAT-O VIAȚĂ SĂNĂTOASĂ

Prof. înv. primar Persida-Gabriela SASU

Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg. Jiu, Gorj

Această temă “Un mediu curat – o viață sănătoasă”, ar trebui să fie o deviză pentru întreaga populație a globului. Bineînțeles că starea mediului înconjurător, ce depinde numai și numai de fiecare dintre noi, ne afectează în mod direct viața și sănătatea noastră. Este nevoie de mai multă atenție și de mai multă responsabilitate din partea fiecărui cetățean pentru a trăi într-un mediu curat, pentru a respira aer curat, pentru a bea apă curată și pentru a putea folosi condițiile de viață pe care ni le oferă natura. Însă, se pare că oamenii tratează cu neglijență acest aspect important al vieții lor, ceea ce duce la agravarea procesului de poluare. Acțiunea mediului poluant asupra organismului uman este foarte variată și complexă. Ea poate merge de la simple incomodități în activitatea omului, disconfortul, până la perturbări puternice ale stării de sănătate și chiar pierderea de viați omenești. Aceste efecte au fost sesizate de multă vreme, însă omul a rămas tot iresponsabil față de natură. Efectele acute au fost primele asupra cărora s-au făcut observații și cercetări privind influența poluării mediului asupra sănătății populației. Ele se datorează unor concentrații deosebit de mari ale poluanților din mediu, care au repercusiuni puternice asupra organismului uman. Efectele cronice reprezintă formele de manifestare cele mai frecvente ale acțiunii poluării mediului asupra sănătății. Acestea se datorează faptului că în mod obișnuit diverșii poluanți existenți în mediu nu ating nivele foarte ridicate pentru a produce efecte acute, dar prezența lor, continuă, chiar la concentrații mai scăzute, nu este lipsită de consecințe nedorite. Efectele cronice au însă o deosebită importanță și sub aspect economic și social.

Cunoașterea acestor efecte ale poluării mediului asupra sănătății a condus la necesitatea instituirii unor măsuri de protecție a mediului înconjurător. S-a afirmat că toate efectele asupra sănătății oamenilor arătate mai sus sunt rezultatul ruperii echilibrului dintre organismul uman și mediul înconjurător. În anumite situații de poluare s-au înregistrat numeroase cazuri de: bronhopneumopatii, bronșite, cancer pulmonar (poluarea aerului), febră tifoidă, dizenteria, holera, poliomeilita, hepatita epidemică, amibiaza, lambliazafascioloza, intoxicații (poluarea apei).

În concluzie, se pare că poluarea mediului înconjurător dăunează foarte mult sănătății omului și de aceea ar trebui să ne îndreptăm cu toții atenția asupra acestei consecințe a poluării.

Mediul înconjurător ne asigură condițiile necesare vieții, însă depinde de noi dacă dorim să folosim aceste elemente esențiale cât mai util sau dacă vrem să ocolim acest aspect al vieții noastre. Poluarea planetei se agravează pe zi ce trece și se pare că populația nu acordă interes acestui proces nociv. Convingerea că această problemă este doar a specialiștilor și a forurilor internaționale, este tot atât de eronată, pe cât este și de gravă. Ocrotirea planetei este o problemă mondială, și, tocmai de aceea, fiecare om trebuie să-și asume această responsabilitate.

Lupta împotriva poluării întregii planete solicită colaborare și cooperare internațională și de aceea depinde de noi dacă vom trăi într-un mediu curat, sănătos și nepoluat.

Se impune ca elevii să cunoască formele de viață existente în mediul înconjurător și să învețe să le ocrotească. Ei trebuie să cunoască și resursele naturale care asigură viața, dar și cauzele

și formele de manifestare ale dezechilibrelor naturale din mediul înconjurător, în special a celor produse de om.

Ceea ce învață copiii în primii ani reprezintă mai mult de jumătate decât vor învăța în restul vieții. Astfel, educația omului începe din copilărie, componentele dezvoltării sale fizice și psihice mergând în paralel cu trăsăturile de personalitate. Educarea copiilor a devenit o preocupare și o necesitate prefigurată de schimbările majore ce au avut loc asupra mediului înconjurător, ceea ce ne solicită să trăim într-o permanentă stare de adaptare pentru a putea face față schimbărilor potențiale și a preveni eventualele dezastre ecologice.

Școala este chemată să determine nu numai sentimentele de admirație pentru frumusețile naturii, ci și deprinderi de apărare, conservare și dezvoltare a mediului înconjurător-condiție de viață civilizată și sănătoasă.

În concluzie, și copiii, educați, îndrumați de către cadrele didactice, pot să se implice, să lupte activ împotriva poluării pentru păstrarea unui mediu curat, pentru că un mediu poluat dăunează foarte mult sănătății omului.

Bibliografie:

<https://biblioteca.regielive.ro> › Referate › Ecologie

<https://ro.scribd.com/doc/46962781/Un-Mediu-Curat-o-Viață-Sănătoasă>

școalaprahovei.ro/omul-și-mediul-înconjurător

www.naturalist.ro/viață-și-sănătate/un-mediu-curat-o-viață-sănătoasă

LOCUL ȘI ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN EDUCAȚIA COPIILOR

Prof. înv. primar Persida-Gabriela SASU

Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg. Jiu, Gorj

Pedagogul american Bruner consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă”, dacă se folosesc metode și procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă ușurință și mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoștințelor”. Modelarea, formarea și educația omului cere timp și dăruire. Timpul istoric pe care îl trăim cere oameni în a căror formație caracterul și inteligența se completează pentru propria evoluție a individului. În școala contemporană eficiența educației depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine și de măsura în care reușește să pună bazele formării personalității copiilor. În acest cadru, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihointelectual, fizic și socioafectiv, pentru o cât mai ușoară integrare socială.

Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui

stil de viață civilizată, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Trebuința de se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața.

Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite. În cadrul acestor activități elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, învață să învețe. Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copiii se autodisciplinează. Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii și al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Exemple de activități extrașcolare

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură. Excursiile și taberele școlare contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă. Spectacolele constituie o formă de activitate extracurriculară în școală, prin care copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Deși această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum și în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului sau nu, asupra dezvoltării elevilor. Astfel de activități sunt de o reală importanță într-o lume dominată de mass-media și mă refer la televizor, calculator și internet, care nu fac altceva decât să contribuie la transformarea copiilor noștri în niște persoane incapabile de a se controla comportamental, emoțional și mai presus de toate slab dezvoltată intelectual.

Se știe că, începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Activitățile de acest gen au o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice: plimbări, excursii, tabere.

Serbările și festivitățile marchează evenimentele importante din viața școlarului. Din punct de vedere educativ, importanța acestor activități constă în dezvoltarea artistică a elevului precum și în atmosfera sărbătorească instalată cu acest prilej. Aceste mici serbări, organizate de către cadrele didactice, le oferă elevilor răsplata primită după muncă, și, de asemenea, au un rol de motivare.

Bibliografie:

[www.scoalaargeșeană.ro/.../504-locul-și-rolul-activităților-extracurriculare-în-educația copiilor](http://www.scoalaargeșeană.ro/.../504-locul-și-rolul-activităților-extracurriculare-în-educația-copiilor);

Cernea, Maria, „Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ”, în „Învățământul primar“ nr.1/2000, Ed. Discipol, București; Crăciunescu, Nedelea, „Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar”, în “Învățământul primar“ nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, București; Ionescu, M., Chiș, V., „Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire”, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001 Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, „Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact”, Editura Polirom, 2002.

VALENTE FORMATIVE ALE ABORDARII INTEGRATE ALE CURRICULUMULUI PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE

**Prof. înv. preșcolar Corina-Ancuța SFECHIȘ
Grădinița cu P.P. „Licurici” Cluj-Napoca, Cluj**

Predarea în manieră integrată a disciplinelor presupune sintetizarea și organizarea didactică a informațiilor din domenii diferite ale cunoașterii în vederea construirii unei viziuni interactive asupra lumii reale. Istoria pedagogiei dar și teoria pedagogică contemporană înregistrează numeroase constatări privind pericolul detașării școlii de viața reală și a transformării acesteia într-un cadru închis ficțional și denaturat.

Corelarea conținuturilor, predarea tematică, predarea sinergică, integrarea curriculară sunt soluții posibile pentru depășirea acestui pericol și pentru pregătirea reală a individului pentru inserția socială. Azi principala provocare în domeniul proiectării școlare este integrarea conținuturilor disciplinelor de studiu precum și a ariilor curriculare.

În grădiniță datorită structurării flexibile a conținuturilor există o libertate de decizie aproape deplină cu privire la tipurile de conținuturi pe care să le oferim copiilor și o autonomie sensibil egală în privința metodologiei de propunere a acestor conținuturi.

Desigur se așteaptă că libertatea oferită să fie exercitată cu răspundere de către educatoare, responsabilitate asigurată de o bună pregătire psihopedagogică, o concepție corectă despre copii, o anumită înclinație nativă pentru munca cu aceștia.

Punctul de vedere al specialiștilor arată că grădinița creează cadrul psihopedagogic și social cel mai propice pentru structurarea integrată a curriculumului.

Argumentele psihopedagogice în favoarea dezvoltării unui curriculum integrat sunt multiple. Astfel, în planul profunzimii și solidarității cunoștințelor dobândite printr-o abordare, plusul calitativ este evident: cei care identifică mai ușor relațiile dintre idei și concepte, dintre temele abordate în școală și cele din afara ei; baza integrată a cunoașterii conduce la o mai rapidă reactivare a informațiilor; timpul de parcurgere a curriculumului este sporit. În planul relațiilor interpersonale integrarea curriculară și, în special, metoda proiectelor încurajează comunicarea și rezolvarea sarcinilor de lucru prin cooperare; în timpul derulării proiectelor se dezvoltă un „sens al comunicării” și o perfecționare implicită a modurilor de grupare; elevii devin mai angajați și mai responsabili în procesul învățării; curriculum-ul integrat promovează atitudini pozitive. În ce privește rolul cadrului didactic, acesta devine un „facilitator”, mai mult decât o sursă de informații.

Luând în considerare aceste avantaje se recomandă abordarea integrată a curriculumului sau a unor aspecte ale acestuia, fiind în același timp conștienți de problemele complexe pe care un atare demers le implica: abilitatea metodologică a cadrelor didactice pentru integrarea curriculară; realizarea unei coordonări corecte între temele abordate din perspectiva integrată și temele abordate clasic; stabilirea modalităților de evaluare a performanțelor individuale, mai ales în situația învățării prin cooperare, acomodarea corectă a proiectelor și abordării pe teme într-o schemă orară coerentă. Literatura pedagogică actuală descrie integrarea curriculară drept o modalitate inovatoare de proiectare a curriculumului care presupune sintetizarea și organizarea didactică a conținuturilor din domenii diferite ale cunoașterii, astfel încât să se asigure achiziția de către elevi a unei imagini coerente, unitare despre lumea reală.

Primul pas îl face educatoarea, care, acceptând ideea de schimbare și adaptându-se cu ușurință acesteia aduce schimbări în modul de a gândi și acționa al copilului, al părinților acestuia și chiar în sistemul educațional.

Al doilea pas este necesar să se facă în direcția metodelor de predare folosite la grupă și a rolului educatoarei în procesul didactic, care, trebuie să fie legate de vârsta copilului și să țină cont de creativitatea și încrederea în sine a fiecăruia dintre cei doi factori implicați în procesul didactic.

Ultimul pas este necesar în regândirea și potențarea valențelor formative ale mediului educațional. Aproape tot ce se află în mediul educațional în care se mișcă copilul poate constitui obiectul unei intense curiozități din partea acestuia și, în același timp, poate conține ceva interesant din care el poate învăța. Educatoarea este cea care creează mediul educațional favorabil învățării în sala de grupă și de asemenea pentru a stimula învățarea copilului este indicat să se apeleze la acesta, solicitându-l să aducă în grupă ceva din viața lui petrecută înafara grădiniței pentru a primi ajutor în alegerea și definirea unui subiect de proiect de învățare pornind de la acel „ceva” familial și cunoscut.

Bazându-se pe acești pași esențiali, educatoarea încearcă să contureze schimbarea în procesul didactic prin folosirea metodei proiectelor de grup, selectate, gândite și elaborate cu ajutorul

copiilor și al părinților. Prin această metodă copiii intră în contact direct cu realitatea cercetată, iar obiectele, fenomenele, procesele sunt investigate în dimensiunile și caracteristicile reale, așa cum se manifestă în realitatea concretă. Scopul proiectului este de a-l ajuta pe copil să cunoască mai mult despre un subiect decât să caute răspunsul cerut la o întrebare pusă de educatoare în legătură cu acel subiect.

Printre valențele formative ale abordării integrate a curriculumului se numără:

- în planul profunzimii și solidității cunoștințelor dobândite plusul calitativ este evident: cei ce învață identifică mai ușor relațiile dintre idei și concepte dintre temele abordate în grădiniță și cele din afara ei;
- baza integrată a cunoașterii conduce la o mai rapidă refacere a informațiilor
- timpul de parcurgere este sporit, rapid;
- în planul relațiilor interpersonale se dezvoltă un sens al comunității și o perfecționare implicită a modurilor de grupare-copiii devin mai responsabili în procesul învățării;
- se promovează atitudini pozitive;
- educatoarea devine un facilitator mai mult decât o sursă de informații.

Pedagogii recomandă (fiind conștienți de problemele complexe pe care un astfel de demers le implică) abilitatea metodologică a cadrelor didactice, realizarea unei coordonări corecte între temele abordate din perspectivă integrată și temele abordate clasic, stabilirea modalităților de evaluare a performanțelor individuale mai ales în situația învățării prin cooperare.

COMPORTAMENTE PROSOCIALE ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ

**Prof. înv. preșcolar Corina-Ancuța SFECHIȘ
Grădinița cu P.P. „Licurici” Cluj-Napoca, Cluj**

Comportamentul unei persoane reprezintă modalitatea prin care aceasta acționează și reacționează la contactul cu diferiți factori externi sau interni. Comportamentul poate să fie descris ca fiind prosocial sau antisocial, în funcție de efectul pe care îl au atitudinile oamenilor, asupra celor din jur.

Comportamentele prosociale desemnează acele comportamente în care primează bunăstarea celorlalți și de pe urma cărora, persoana care acționează nu are niciun beneficiu direct și vizibil. În această categorie se încadrează actele de solidaritate umană, când o persoană sau un colectiv are nevoie de sprijin, într-un timp cât mai scurt cu putință, astfel comportamentele prosociale au efecte pozitive asupra celor din jur și sunt mai eficiente, pe când cele antisociale declanșează agravarea unei situații problematice, având efecte negative. Comportamentele antisociale sunt la polul opus al celor prosociale, dintre care cel mai cercetat fiind agresivitatea.

Comportamentele prosociale sunt mai eficiente în situații de criză, dat fiind faptul că o persoană va soluționa mai ușor o problemă, dacă folosește funcțiile și formele acestui tip de comportamente, care te încurajează să gândești pozitiv. Situațiile de criză sunt situații problematice, care au nevoie de o soluționare cât mai rapidă și eficientă, atât pentru persoana responsabilă de rezolvarea crizei, cât și pentru ceilalți oameni implicați. Există trei mari categorii de factori care

influențează acest tip de comportamente. Primul factor este reprezentat de către capacitatea empatică de care este capabilă o persoană. O persoană empatică oferă o mână de ajutor, ba mai mult decât atât, influențează în mod pozitiv oamenii din jur. Abilitatea acestuia de înțelegere a sentimentelor celorlalți, crește posibilitatea de rezolvare a situației problematice în care se află cel în nevoie. Un alt factor care influențează atitudinea pro-socială este conturat prin starea emoțională. Cercetările ne dezvăluie faptul că persoanele care au o dispoziție emoțională pozitivă sunt mai dispuse să ajute, decât cele care sunt triste. O stare bună de dispoziție emana energie pozitivă și arată deschidere față de cei care au nevoie de ajutor, în timp ce o persoană care este tristă, se axează pe propriile stări, sentimente, fiind imun la suferințele celorlalți. Alți vectori care influențează comportamentele pro-sociale sunt starea vremii, temperatura, zgomotul, deoarece peisajul exterior oferă o stare bună sau rea de spirit, care are efecte majore asupra unei persoane.

Modelarea unui persoane, atât fizic, cât și psihic, trebuie să înceapă încă de la naștere. Orice persoană se naște cu un anumit potențial biopsihic ce trebuie dezvoltat acasă și în mediul formal, astfel încât la maturitate, adultul să poată să gestioneze diferite tipuri de crize, sentimente și contexte noi, la care este supus. Mediul în care se dezvoltă un copil este foarte important, deoarece persoanele care îl înconjoară îi oferă exemple de comportamente și atitudini pe care să le urmeze. Slefuirea potențialului ereditar nu este suficientă, deoarece trebuie asociată unor sabloane comportamentale. Modelele pe care le văd copiii zilnic și cele pe care au tendința de a le copia, trebuie să fie dezirabile, tocmai în acest sens, propun o activitate de tip opțional, implementată încă din grădinițe, în care preșcolarii, împreună cu părinții, să învețe cum să gestioneze situații de criză, cu ajutorul comportamentelor pro-sociale. Aceste tipuri de atitudini nu pot fi asimilate dacă sunt prezente doar în cadrul formal, asadar este de preferat ca și părinții să fie de față, pentru că însușirea acestor capacități să se continue și în mediul familial al copilului. Acest tip de activitate se pretează mai bine la preșcolari, decât la orice altă formă de învățământ, deoarece la o vârstă fragedă, copiii nu știu să se exprime, se isca probleme, care degenerază ușor și micuții nu știu cum să le gestioneze, fiind deficitari în ceea ce privește capacitățile de comunicare. Scopul acestei activități este formarea deprinderilor de aplicare a comportamentelor pro-sociale. Acest opțional se va desfășura pe toată perioada grădiniței, ca mai apoi să se continue în cadrul școlar. Activitățile vor fi programate de două ori pe săptămână, se vor folosi povești pentru dezvăluirea unor atitudini dezirabile, ce trebuie urmate de către cei mici; fixarea cunoștințelor și retenția se va asigura prin intermediul jocurilor didactice, în care preșcolarii să rezolve probleme morale, cu ajutorul comportamentelor pro-sociale. Ținând cont de faptul că învățarea trebuie să prezinte un caracter continuu și permanent, activitatea nu va avea în vizor doar educarea copiilor, ci și a părinților. Acest opțional va avea trei module, unul de tipul cadru didactic-prescolar, unul cadru didactic-părinte, respectiv cadru didactic-părinte, copil, astfel încurajând parteneriatul între cadru formal și familie.

Situațiile de criză nu sunt deloc ușor de gestionat, mai ales dacă oamenii nu sunt pregătiți să rezolve contextul problematic, într-o manieră pro-socială. Un model situațional, în care o situație de criză este gestionată cu ajutorul comportamentelor pro-sociale este un incendiu declanșat într-o școală primară de cartier. Copiii care frecventează această instituție au vârste mici, sunt sensibili și ușor de tulburat, asadar cadrul didactic responsabil pentru fiecare clasă trebuie să aibă mare grijă, în ceea ce privește transmiterea informației despre incendiu, copiilor. Scopul nu este în niciun caz alarmarea școlărilor, ci transmiterea unei stări de calm, cu ajutorul căreia să parasească instituția nevatamăți. Doamna învățătoare trebuie să se autocunoască foarte bine, să își gestioneze propriile stări, înainte de a acționa. Aceasta va da dovadă de empatie, încercând să acționeze astfel încât

elevii sa nu ramana cu trauma, psihice sau fizice; de Cadrul didactic foloseste un cantecel de tranzitie, folosit constant la clasa, pentru ca elevii sa nu sesizeze tensiunea din mediu si sa isi pastreze atat calmul, cat si ritmul alert de parasire a scolii. Adultul trebuie sa incurajeze colaborarea dintre elevi si sprijinul reciproc, pentru o solutionare cat mai eficienta si rapida. Odata evacuate copiii in siguranta, cadrul didactic va contacta numarul de urgenta si se va asigura ca toti scolarii sunt nevatamati, ca mai apoi sa ofere o mana de ajutor colegilor, cadre didactice. Impreuna cu asociatia de pompieri, se vor organiza lectii de preventie si de informare, cu tematica incendiului.

Un alt model situational poate sa fie reprezentat de catre contextul pandemic, perioada care nu a putut sa fie anticipata de nimeni, in care realitatea cunoscuta de fiecare dintre noi s-a schimbat, fapt ce a generat o multitudine de situatii problematice, precum: inchiderea scolilor si a gradinitelor, distantarea fata de familia, prieteni, cunoscuti, stari anxioase, din cauza imbolnavirii celor apropiati, imposibilitatea realizarii activitatilor recreative in grupuri, necesitatea gestionarii eficiente a resurselor financiare si nu numai, cresterea ratei somajului, situatii care au declansat modificarea stilului de viata, cu scopul adaptarii la noua realitate. Acest context este un adevarat joc psihologic, care a avut ca efecte dezechilibrarea emotionala a multora dintre noi. Desi pandemia este o situatie negativa, din toate punctele de vedere, avem ocazia de a invata si aplica diferite comportamente prosociale, astfel, la nivel de macrosistem, s-au organizat grupuri de intrajutorare pentru sprijinirea persoanelor in varsta, cu dizabilitati, s-au organizat donatii pentru suplimentare materialelor medicale din spitale, ba mai mult decat atat, de reabilitare si dotare a unor spitale defavorizate. La nivel de microsistem, este important sa ramanem pozitivi si empatici, sa exploatam timpul liber pentru a ne autocunoaste si autodepasi, de a ne crea stari de bine, pentru a descoperi pasiuni si activitati care sa ne ocupe timpul in mod productiv. Este foarte important ca in aceasta perioada sa nu urmarim stirile, sa ne stabilim un program zilnic, ce sa aiba scopuri si obiective precise, care trebuie atinse pana la finalul fiecarei zile si sa vizeze actiuni din cat mai multe domenii, precum: comunicarea cu familia si prietenii, prin intermediul platformelor de socializare, activitati de lectura, jocuri in familie, dezbaterile unor filme, activitati sportive, plimbari in aer liber si orice alte activitati, care sa duca la cresterea bunei dispozitii.

În concluzie, comportamentele prosociale sunt cele mai eficiente in situatii de criza, deoarece o persoana va solutiona mai usor o problema, daca foloseste functiile si formele acestui tip de comportamente, care te incurajeaza sa gandesti pozitiv.

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR DE ASCULTARE ACTIVĂ

Prof. înv. primar Elena-Geanina PRUJOIU
Școala Gimnazială „General David Praporgescu” Căineni, jud. Vâlcea

Deseori, într-un dialog, tendința noastră este aceea de a asculta pentru a da replică și mai puțin pentru a recepta cât mai corect mesajul, cât mai aproape de ceea ce și-a dorit să transmită cel din fața noastră. Această tendință derivă din lipsa răbdării într-un dialog, din dorința de a prelua cât mai repede cuvântul, din convingerea că mesajul ascultătorului este mult mai plin de substanță decât al celui care deja comunică. Altfel spus, comunicarea e mai degrabă viciată decât susținută, provocată, menținută de-a lungul desfășurării acesteia.

În procesul de comunicare, ascultarea deține 45% pe lângă vorbire care predomină într-un procent de 30%, scrisul 9% și cititul 16%. Se poate remarca ușor necesitatea de a ști să ascultăm atunci când comunicăm.

Pentru ca procesul de comunicare să fie unul eficient, trebuie să existe o relație de feedback, este necesar să funcționeze o mișcare a informației în dublu sens. Acest lucru nu poate avea loc fără o ascultare atentă, dar și eficientă a celui care expune un mesaj. Cheia dialogului stă în succesiunea ascultării mesajului, a înțelegerii lui și într-un răspuns adecvat.

În procesul de predare profesorul îndeplinește, inevitabil, atât rolul de vorbitor, cât și de ascultător. Putem deduce cu aproximație timpul maxim utilizat de profesor în timpul unei lecții (luăm ca reper lecția de tip prelegere) pentru a vorbi, din observațiile lui Jeff Petty, expert în metode de predare interactivă, care menționează că „Perioada de concentrare a unor elevi care ascultă predarea este mai mică de cinci minute, cea a unor studenți sau elevi în anii mari de liceu este poate de 15-20 minute. În timpul unei sesiuni de prezentare de 10 minute, orice elev va „visa” cel puțin o dată, poate chiar într-un moment crucial al explicației.”[4, p.156-157].¹

Din perspectivă didactică, Thomas Gordon (2011) consideră că ascultarea activă este un catalizator al comunicării care influențează benefic atât activitatea profesorului, cât și dezvoltarea elevilor. Nefiind o componentă înnăscută, ci una dobândită prin exercițiu, ascultarea activă se realizează prin câteva tehnici specifice, precum: atenția, atitudinea neutră, repetarea parafrazarea, reflecția, întrebările și rezumarea.

În procesul didactic, ascultarea activă poate fi realizată prin mai multe modalități sau strategii prin care elevul devine elementul central și activ al propriei învățări.

De exemplu, strategia *Întoarce-te și vorbește!* reprezintă o modalitate de a inspira ascultare activă a elevilor prin oferirea unei sarcini de ascultare. Profesorul precizează subiectul lecției, anunțând că se va opri pe parcurs și fiecare elev, pe rând, prin schimbarea rolului, se va întoarce

¹ Jeff Petty. *Profesorul azi: metode moderne de predare*, trad.: Adriana Țepelea, Luana Chira, Ana-Maria Baciu, [...], vol.II, București: Atelier Didactic, 2007

către colegul de bancă și va explica, prin parafrază, ceea ce a auzit. Urmărind schimbul de mesaje între elevi, profesorul poate verifica și nivelul înțelegerii.

O altă strategie se poate baza pe semnalele cu mâna ale elevilor. Le cerem elevilor să acorde o atenție deplină, anunțându-i că acest lucru va fi urmat de un semnal non-verbal. Modalitatea de realizare poate porni de la citirea/ prezentarea unei probleme controversate, la finalul lecturii elevii fiind solicitați să-și exprime părerea prin ridicarea unui deget, dacă sunt de acord, a două degete dacă sunt în dezacord și a trei degete, dacă sunt indeciși sau dacă au o întrebare. Această strategie permite participarea întregii clase. Este, de asemenea, favorizantă pentru copiii mai timizi, oferindu-le astfel o „voce”.

Crearea de întrebări reprezintă o strategie care poate fi utilizată în cazul în care elevii ascultă un discurs, vizionează un clip documentar sau ascultă o poveste citită cu voce tare. În această situație, activitatea poate fi oprită de câteva ori pentru a cere elevilor să scrie o întrebare sau două despre ceea ce ei tocmai au auzit. În acest fel, elevii ascultă activ pentru a-și clarifica eventualele nelămuriri pe care le pot avea. Această modalitate implică un nivel înalt de concentrare. Este important să se ofere modele de realizare, deoarece, de obicei, suntem instruiți în școală mai degrabă pentru a căuta răspunsuri și informații, decât să ne concentrăm pe ceea ce nu se înțelege sau este încă neelucidat.

Aparent un proces simplu, să-i ascuți pe ceilalți se dovedește de nenumărate ori a fi un lucru deosebit de dificil. Dar există și factori care ne împiedică să ascultăm activ, precum:

- Percepția fiecărei persoane este unică. Iată de ce mesajul primit de receptor nu este aproape niciodată identic cu cel pe care emițătorul vrea să-l transmită.
- Oamenii gândesc mult mai repede decât vorbesc. O persoană poate spune 100-175 de cuvinte pe minut, și poate asculta activ până la 800 de cuvinte pe minut. Receptorul poate deci să se gândească la altceva în timp ce ascultă și să-și deturneze atenția de la vorbitor și de la subiect.
- Subiectul este prea complex pentru ascultător.
- Ascultătorul trage concluzii pripite asupra a ceea ce aude, înainte ca vorbitorul să își exprime până la capăt gândurile.
- Ascultătorul se lasă distras de lipsa de talent în comunicare a vorbitorului.
- Ascultătorul nu se află într-o stare de spirit favorabil ascultării și nu este interesat de subiect.
- Cei mai mulți oameni adaptează informația în funcție de ceea ce ar vrea să audă. Adesea, ei aleg să nu audă, sau chiar resping informația negativă pentru a nu fi nevoiți să se confrunte cu realitatea.

Să știi să taci, să nu-ți fie teamă de tăcere, să nu reacționezi imediat, să fii realmente disponibil pentru celălalt, să dai dovadă de empatie: acestea sunt atitudinile adecvate ce trebuie adoptate și mai ales dezvoltate pentru a-l asculta cu adevărat pe celălalt.

CUPRINS

Nr. crt.	Titlul materialului publicat, autorul, școala, localitatea, județul	Pag.
1.	MENTALITATE ÎNCHISĂ VERSUS MENTALITATE DESCHISĂ. CUM SCĂPĂM DE OBICEIUL DE A-I VEDEA PE CEILALȚI CU SUSPICIUNE ȘI NEÎNCREDERE? prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău	3
2.	MODALITĂȚI DE APRECIERE A REZULTATELOR ȘCOLARE Prof. Ana SZOCS Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău	6
3.	IMPORTANTA MIȘCĂRII ÎN VIAȚA NOASTRĂ Prof. Eugen-Cristian COMĂNESCU Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău	9
4.	MODALITĂȚI DE DEZVOLTARE ȘI ACTIVIZARE A VOCABULARULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR prof. înv. primar Ioana – Maria DASCĂLUL Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău	11
5.	FOLOSIREA MIJLOACELOR MODERNE ÎN PREDAREA ONLINE Prof. Alexandra BEJAN Școala Gimnazială Nr.1 Umbrărești, jud. Galați	14
6.	NECESITATEA APLICAȚIILOR DIDACTIC-PEDAGOGICE PENTRU PĂSTRAREA MEDIULUI NATURAL CURAT Prof. Alexandra BEJAN Școala Gimnazială Nr.1 Umbrărești, jud. Galați	20
7.	MATEMATICIENI CARE AU SCHIMBAT LUMEA Prof. Alexandra BEJAN Școala Gimnazială Nr.1 Umbrărești, jud. Galați	23
8.	MATEMATICA IN VERSURI Prof. Alexandra BEJAN Școala Gimnazială Nr.1 Umbrărești, jud. Galați	26
9.	CARTEA ȘI LECTURA ÎNTR-O LUME INFORMATIZATĂ Prof. Bianca-Georgiana TOMOIU Școala Gimnazială „Ecaterina Teodoroiu” Tg. Jiu, jud. Gorj	27
10.	EDUCAȚIA FORMALĂ, NONFORMALĂ, INFORMALĂ. DIFERENȚELE DINTRE ELE Înv. Roxana BÎRLEAN Liceul Teoretic „Traian Lalescu” Hunedoara, jud. Hunedoara	29
11.	ÎNVĂȚĂMÂNTUL MODERN VS. ÎNVĂȚĂMÂNTUL TRADIȚIONAL Înv. Roxana BÎRLEAN Liceul Teoretic „Traian Lalescu” Hunedoara, jud. Hunedoara	32
12.	UTILIZAREA MIJLOACELOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN ACTIVITATEA INSTRUCTIV-EDUCATIVĂ Înv. Roxana BÎRLEAN Liceul Teoretic „Traian Lalescu” Hunedoara, jud. Hunedoara	34
13.	METODE TRADIȚIONALE ȘI MODERNE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL	36

	ROMÂNESC Înv. Alexandra-Nicoleta CHELSĂU Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva, jud. Hunedoara	
14.	MIJLOACELE DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI IMPORTANȚA LOR ÎN PROCESUL DIDACTIC Înv. Alexandra-Nicoleta CHELSĂU Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva, jud. Hunedoara	39
15.	MUNCA ÎN ECHIPĂ- ADEVĂR ȘI PROVOCARE Prof. înv. primar Mirela – Roxana CIULPAN Școala Gimnazială „ Sfântul Nicolae”, București	41
16.	EFICIENȚA PORTOFOLIULUI ÎN EVALUAREA ACTIVITĂȚII DIDACTICE Prof. înv. primar Mirela – Roxana CIULPAN Școala Gimnazială „ Sfântul Nicolae”, București	44
17.	LECTURA SUPLIMENTARĂ - CALE EFICIENTĂ SPRE ÎMBOGĂȚIREA VOCABULARULUI Prof. înv. primar Mirela – Roxana CIULPAN Școala Gimnazială „ Sfântul Nicolae”, București	46
18.	IMPORTANȚA STIMULĂRII CREATIVITĂȚII LA VÂRSTA ȘCOLARĂ MICĂ Prof. înv. primar Maricica-Monica CLEMENTE Școala Gimnazială „I. D. Sîrbu” Petrila, jud. Hunedoara	49
19.	PREDAREA INTEGRATĂ A CUNOȘTIINȚELOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR Prof. înv. primar Maricica-Monica CLEMENTE Școala Gimnazială „I. D. Sîrbu” Petrila, jud. Hunedoara	51
20.	HOLOCAUSTUL, O LECȚIE CARE TREBUIE ÎNVĂȚATĂ Prof. Cornelia-Veronica CONSTANTIN Liceul Tehnologic „Al. I. Cuza”, Slobozia, Ialomița	53
21.	UTILIZAREA STRATEGIILOR INTERACTIVE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚĂ Prof. înv. preșc. Diana CRAINIC Grădinița P.P. „Curcubeul copiilor” Arad	55
22.	CONTRIBUȚIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ LA DEZVOLTAREA CULTURII, ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII Prof. Gianina DUDUIALĂ Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara	59
23.	RESURSE PENTRU STUDIUL FIZICII LA GIMNAZIU ÎN ȘCOALA ON-LINE Prof. Gianina DUDUIALĂ Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara	61
24.	INTRODUCERE ÎN STUDIUL FIZICII LA GIMNAZIU Prof. Gianina DUDUIALĂ Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara	64
25.		
26.	NOILE EDUCAȚII, O REALITATE A LUMII CONTEMPORANE Prof. înv. primar Florentina BOACĂ Școala Gimnazială Perieți, jud. Ialomița	66
27.	DEZVOLTAREA PSIHICĂ ȘI ÎNVĂȚAREA ELEVILOR CU CES	68

	Prof. înv. primar Laura-Maria FRĂȚILĂ Liceul Tehnologic Jidvei, jud. Alba	
28.	ROLUL ȘI IMPORTANȚA PARTENERIATELOR EDUCATIONALE Prof. înv. preșc. Alina FRÎNCU Grădinița P.P. „Curcubeul copiilor” Arad	69
29.	LOCUL ȘI ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN ACTIVITATEA COPIILOR Prof. înv. preșc. Alina FRÎNCU Grădinița P.P. „Curcubeul copiilor” Arad	72
30.	TIPURI DE JOCURI LA PREȘCOLARI Prof. înv. preșc. Alina FRÎNCU Grădinița P.P. „Curcubeul copiilor” Arad	74
31.	ROLUL EDUCAȚIEI ÎN FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIO-EMOȚIONALE LA PREȘCOLARI Prof. înv. preșcolar Gabriela CERNAT Grădinița P. P. Nr. 3 Bragadiru, jud. Ilfov	75
32.	DE LA JOC LA DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ ÎN EDUCAȚIE TIMPURIE Prof. înv. preșcolar Gabriela CERNAT Grădinița P. P. Nr. 3 Bragadiru, jud. Ilfov	79
33.	CARACTERISTICI ALE DEVOLTĂRII PSIHO-SOCIALE ÎN COPILĂRIE Prof. înv. preșcolar Dorina-Mihaela GHIȚĂ Grădinița „Rudeni” Chitila, jud. Ilfov	81
34.	FAMILIA -GRUP SOCIAL PRIMAR Prof. înv. preșcolar Dorina-Mihaela GHIȚĂ Grădinița „Rudeni” Chitila, jud. Ilfov	83
35.	ROLUL FAMILIEI ÎN DEZVOLTAREA SOCIALĂ A COPILULUI Prof. înv. preșcolar Dorina-Mihaela GHIȚĂ Grădinița „Rudeni” Chitila, jud. Ilfov	85
36.	FORMAREA DEPRINDERILOR DE COMUNICARE ȘI RELAȚIONARE LA COPILUL DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ Prof. înv. preșcolar Iuliana GIURGIU Grădinița P. P. „Licurici” Cluj-Napoca, jud. Cluj	87
37.	ROLUL JOCULUI DIDACTIC Prof. înv. preșcolar Iuliana GIURGIU Grădinița P. P. „Licurici” Cluj-Napoca, jud. Cluj	90
38.	REBUSUL ÎN VIAȚA ȘCOLARILOR Prof. Cristina IONESCU Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Galați, jud. Galați	92
39.	LECTURA-MODALITATE DE FORMARE A COMPETENȚELOR DE COMUNICARE Prof. înv. primar Cristina-Eva JURJ Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani	95
40.	DEZVOLTAREA ARMONIOASĂ A PERSONALITĂȚII ELEVULUI Prof. înv. primar Tünde KESZEG Școala Primară Laslău Mic, jud. Mureș	96
41.	MANAGEMENTUL ACTIVITĂȚII DIDACTICE Prof. înv. preșcolar Gabriela LUPU	100

	Grădinița P.P. Nr. 24 Iași, jud. Iași	
42.	IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE Prof. înv. primar Mădălina CORNESCU Școala Gimnazială „Planeta Copiilor” București	102
43.	PROFILUL DE FORMARE AL ABSOLVENTULUI Prof. înv. primar Mădălina CORNESCU Școala Gimnazială “Planeta Copiilor” București	104
44.	METODE MODERNE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALAURE Prof. înv. primar Mădălina CORNESCU Școala Gimnazială “Planeta Copiilor” București	106
45.	PRACTICE STEREOTIPE ȘI CLIȘEE DIDACTICE Prof. înv. didactic Elena-Simona MAREȘ Școala Gimnazială „Planeta Copiilor” București	108
46.	ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN DEZVOLTAREA VORBIRII LA PREȘCOLARI Prof. înv. preșcolar Cristina-Camelia BĂLAN Prof. înv. preșcolar Andreea-Alexandra MUNTEAN Grădiniță cu P.P. „Disney” Brașov, jud. Brașov	110
47.	FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA ȘCOLARII MICI Prof. înv. primar Gabriela PERSIDA Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg. Jiu, jud. Gorj	114
48.	RUGĂCIUNEA PERSONALĂ - HRANĂ A SUFLETULUI ȘI PÂINE A ÎNGERILOR Prof. Dr. Edvica POPA Școala Gimnazială „Gala Galaction” Mangalia, jud. Constanța	116
49.	GÂNDIREA LATERALĂ- DE LA TEORII LA APLICAȚII ÎN GRĂDINIȚĂ Prof. înv. preșcolar Mihaela POPA Școala Gimnazială Stulpicani, jud. Suceava	117
50.	STRATEGII DIDACTICE SPECIFICE DISCIPLINEI COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ-ABORDARE TEORETICĂ ȘI APLICATIVĂ Prof. înv. primar Elena-Geanina PRUJOIU Școala Gimnazială „General David Praporgescu” Câineni, jud. Vâlcea	120
51.	STRATEGII DIDACTICE SPECIFICE DISCIPLINEI COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ - ABORDARE TEORETICĂ ȘI APLICATIVĂ Prof. înv. primar Elena-Geanina PRUJOIU Școala Gimnazială „General David Praporgescu” Câineni, jud. Vâlcea	122
52.	IMPORTANȚA INTERACTIVITĂȚII ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE Prof. înv. primar Delia-Ionica RAȘCA Școala Gimnazială Groșeni	125
53.	DRAMA - TEACHING THE FUN WAY Prof. Aida-Simona ROTARU Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, Ialomița	127
54.	MAKING LISTENING ACTIVITIES SUCCESSFUL Prof. Aida-Simona ROTARU Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, Ialomița	128
55.	TEACHING READING – BASIC INGREDIENTS	130

	Prof. Aida-Simona ROTARU Liceul Tehnologic „Alexandru Ioan Cuza” Slobozia, Ialomița	
56.	UN MEDIU CURAT-O VIAȚĂ SĂNĂTOASĂ Prof. învă. primar Persida-Gabriela SASU Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg. Jiu, Gorj	132
57.	LOCUL ȘI ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN EDUCAȚIA COPILOR Prof. învă. primar Persida-Gabriela SASU Școala Gimnazială „Constantin Săvoiu” Tg. Jiu, Gorj	133
58.	VALENTE FORMATIVE ALE ABORDĂRII INTEGRATE ALE CURRICULUMULUI PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE Prof. învă. preșcolar Corina-Ancuța SFECHIȘ Grădinița cu P.P. „Licurici” Cluj-Napoca, Cluj	135
59.	COMPORTAMENTE PROSOCIALE ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ Prof. învă. preșcolar Corina-Ancuța SFECHIȘ Grădinița cu P.P. „Licurici” Cluj-Napoca, Cluj	137
60.	DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR DE ASCULTARE ACTIVĂ Prof. învă. primar Elena-Geanina PRUJOIU Școala Gimnazială „General David Praporgescu” Câineni, jud. Vâlcea	140
61.	CUPRINS	142

ISSN 2810 – 3165

ISSN – L 2734 – 5661

Editura Educatia Azi